

Obiect Nr. 225/2023

STUDIU DE FUNDAMENTARE

„Cercetarea și Actualizarea
Plan Urbanistic General al or. Rezina
(inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)
raionul Rezina, Republica Moldova,
Volumul I

Beneficiar: Primăria or. Rezina

Elaborat: S.C. "LUXGAZ" S.R.L.

Decizie: nr 9/10 din 8 decembrie 2023

Chișinău, 2024

Borderou Materiale

I. Piese scrise

Capitolul I.	Dinamica Populației
Capitolul II.	Dezvoltarea Teritorială
Capitolul III.	Dezvoltarea Sectorului Locativ
Capitolul IV.	Dezvoltarea Economică
Capitolul V.	Servicii Publice
Capitolul VI.	Infrastructura Tehnico-Edilitară
Capitolul VII.	Mediul Înconjurător

II. Versiunea electronică

Obiectul proiectului

Scopul Studiului de Fundamentare al orașului Rezina (**inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia**) este de a analiza și de a înțelege în mod detaliat aspectele esențiale care influențează dezvoltarea și funcționarea orașului. Studiul de fundamentare, cunoscut și sub denumirea de studiu de bază sau studiu preliminar, are ca obiectiv furnizarea de date și informații fundamentale care vor ghida planificarea, dezvoltarea și gestionarea orașului. Aceste date vor fi folosite drept sursă de informare pentru proiectul **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova.**

Recomandări care vor contribui la elaborarea proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”**.

Scopul Studiului de Fundamentare Rezina este:

- **Planificarea Urbană și rurală:** Crearea de planuri de dezvoltare urbană și rurale care să ghideze expansiunea orașului, să asigure o utilizare eficientă a terenurilor și să promoveze dezvoltarea durabilă.
- **Reglementări și Zonificare:** Stabilirea reglementărilor de zonare și utilizare a terenurilor pentru a organiza dezvoltarea urbană și a proteja zonele rezidențiale și comerciale.
- **Strategii de Transport și Mobilitate :**
  - **Transport Public:** Planificarea și îmbunătățirea sistemelor de transport public pentru a asigura accesibilitatea și mobilitatea eficientă a locuitorilor.
  - **Infrastructură Rutieră:** Evaluarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru a reduce congestionarea și a îmbunătăți conectivitatea.
- **Asigurarea Sustenabilității și Rezilienței**
- **Protecția Mediului**
  - **Conservarea Resurselor:** Dezvoltarea strategiilor pentru conservarea resurselor naturale și protejarea mediului înconjurător.

- **Proiecte Ecologice:** Implementarea proiectelor care să promoveze sustenabilitatea ecologică, cum ar fi crearea de spații verzi și promovarea energiei regenerabile.

● **Implicarea Comunității și Consultare Publică**

- **Consultări Publice:** Organizarea de consultări și întâlniri cu comunitatea pentru a obține feedback și a implica locuitorii în procesul de planificare.
- **Educarea și Informarea Publicului:** Informarea locuitorilor despre planurile și proiectele de dezvoltare și încurajarea participării active.

Concluzii

Scopul studiului de fundamentare al orașului Rezina este de a oferi o bază solidă de informații și analize care să sprijine planificarea și dezvoltarea strategică a orașului. Acesta ajută la identificarea problemelor curente, la crearea unor soluții sustenabile și la asigurarea unei dezvoltări urbane armonioase care să răspundă nevoilor locuitorilor și să protejeze mediul. Prin integrarea factorilor economici, sociali și ecologici, studiul de fundamentare contribuie la crearea unui oraș mai bine organizat, mai funcțional și mai plăcut pentru locuitori.

Date Generale

Beneficiar – *Primăria or. Rezina*

Amplasament – or. Rezina, r-nul Rezina, Republica Moldova

Proiectant general – S.C. "LUXGAZ" S.R.L.

Numar proiect – 225/2023.

DATE GENERALE PRIVIND ELABORAREA PROIECTULUI

1. Date inițiale prezentate de Primăria or. Rezina și a satelor inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)
2. Caiet de sarcini privind elaborarea documentației urbanistice, aprobată de primăria or. Rezina.
3. Tema-program privind elaborarea Studiului de Fundamentare.
4. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Rezina pentru perioada 2022-2030.
5. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A ORAȘULUI REZINA RAIONUL REZINA (2022-2029)
6. Programul de Revitalizare Urbană a orașului Rezina pentru anii 2024-2029
7. Sarcina sanitară nr. 07-05/789 din 24.11.2023 (vezi Anexe)
8. Scrisoare Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică privind Lista obiectivelor industriale periculoase, nr. 460/23 din 13.12.2023 (vezi Anexe)
9. Aviz informativ nr. 1049/04 din 05.12.23 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, privind lipsa sau existența substanțelor minerale utile în limitele or. Rezina, inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia.
10. Aviz informativ Nr. 17/2/20/2024 din 09.02.24, Agenția de Mediu privind prezentarea indicatorilor calității apelor de suprafață pentru r. Nistru și a r. Ciorna în regiunea s. Ciorna, Boșernița și Stohnaia.

CADRUL STRATEGIC CARE STĂ LA BAZA DEZVOLTĂRII OR. REZINA ȘI A S. CIORNA, S. BOȘERNIȚA, S. STOHNAIA

CONTEXT INTERNAȚIONAL

Pentru o dezvoltare durabilă a orașului Rezina și a satelor (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) vor sta la bază documentele strategice și de programare ca:

Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 este un plan global adoptat de toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite în 2015, cu scopul de a eradica sărăcia, proteja planeta și asigura prosperitate pentru toți până în anul 2030. Acesta este un cadru ambițios care cuprinde 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și 169 de ținte, acoperind diverse domenii esențiale pentru dezvoltarea durabilă.

Concept privind **Elaborarea unei Strategii de Mediu pentru perioada până în anul 2033** este un demers complex care necesită o abordare sistematică și cuprinzătoare. O evaluare detaliată a stării actuale a mediului, inclusiv problemele existente (de exemplu, poluare, degradare ecologică, schimbări climatice) și resursele disponibile. Examinați legislația și politicile existente privind protecția mediului pentru a identifica lacunele și domeniile ce necesită îmbunătățiri.

Conceptul privind **Programul Național pentru Implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru perioada 2016–2025** este un document esențial care vizează asigurarea unei gestionări eficiente a resurselor de apă pentru protejarea sănătății publice și a mediului. Acest program se aliniază cu Protocolul privind Apa și Sănătatea, care este parte a Convenției asupra protecției și utilizării cursurilor de apă transfrontaliere și lacurilor internaționale.

Programul **Național pentru Ocuparea Forței de Muncă 2022-2026** are ca obiectiv principal îmbunătățirea condițiilor de muncă și creșterea ocupării forței de muncă în Republica Moldova. Acest program vizează crearea unor oportunități de muncă, îmbunătățirea competențelor lucrătorilor și susținerea unei economii incluzive și durabile. Obiectivul general al acestui program este creșterea oportunităților de muncă și îmbunătățirea calității locurilor de muncă prin dezvoltarea unor politici și măsuri integrate care să sprijine ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică durabilă.

CONTEXT REGIONAL

Pentru dezvoltarea orașului Rezina către orașele poli, vor sta la baze politici și programe ca:

Programe Regionale Sectoriale

- Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Centru
- Programul Regional Sectorial de Alimentare cu Apă și de Canalizare pentru Regiunea de Dezvoltare Centru
- Programul Regional Sectorial în Eficiență Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Centru
- Programul Regional Sectorial în domeniul infrastructurii Drumurilor Regionale și Locale pentru Regiunea de Dezvoltare Centru
- Programul regional sectorial în domeniul dezvoltării Infrastructurii de sprijin a afacerilor
- Programul Regional Sectorial în domeniul creșterii atractivității turistice în Regiunea de Dezvoltare Centru

Politicile și strategiile de dezvoltare teritorială sunt esențiale pentru creșterea și gestionarea eficientă a regiunilor, orașelor și comunităților. Importanța acestora poate fi înțeleasă prin prisma multiplelor beneficii pe care le aduc, de la dezvoltarea economică și îmbunătățirea calității vieții până la sustenabilitatea mediului și coeziunea socială.

CUPRINS

Capitolul I	DEMOGRAFIA	9
1.	Structura populației	9
1.1	Dinamica populației în orașul Rezina	9
1.2	Efectivul și dinamica populației satelor Ciorna, Boșernița și Stohnaia	10
1.3	Structura populației după sexe și vârste	12
1.4	Structura populației după sexe	14
1.5	Mișcarea naturală a populației	17
2.	Densitatea populației	18
Capitolul II	DEZVOLTAREA TERITORIALĂ	22
	Informații Generale	23
1.1	Relieful	23
1.2	Solurile	26
1.3	Hidromorfologia	28
2.	ZONAREA FUNCȚIONALĂ	29
2.1	Structura teritoriului	30
2.2	Zona Rezidențială	30
	CONCLUZII	31
2.3	ZONA CONSTRUCȚIILOR PUBLICE	32
2.3.1	Terenurile instituțiilor de învățământ	32
2.3.2	Terenurile instituțiilor de ocrotire a sănătății	32
2.3.3	Terenuri categoriei de securitate și siguranță publică	33
2.4	INFRASTRUCTURA TRANSPORTULUI	33
2.5	ZONA CONSTRUCȚIILOR ECONOMICE ȘI INDUSTRIALE	34
2.5.1	Terenuri destinate industriei	34
2.5.2	Terenuri cu activități de comerț și servicii	35
2.6	ZONE COMUNALE	36
2.7	ZONE DE RECREERE	37
2.8	TERENURI AGRICOLE	38
2.9	PROPRIETATEA TERENURILOR	38
	CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	39
CAPITOLUL III	SECTORULUI LOCATIV	41
1.	ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	41
1.1	Portofoliu cu locuințe existente	41
1.2	Analiza fondului locativ pe Zone	42
1.3	Capacitatea de procurare a locuințelor	44
1.4	Rezerve de teren pentru locuințe	44

2. Dotarea cu utilități a fondului locativ.....	44
CONCLUZII	45
RECOMANDĂRI.....	45
Capitolul III STRUCTURA ECONOMICĂ	46
1. Structura economica a orasului și specializările de bază	46
2. Factorii de dezvoltare și avantajele competitive.....	46
3. Forță de muncă	47
4. Cheltuieli Publice locale.....	47
5. Venituri Locale.....	48
6. Terenuri pentru dezvoltarea economică.....	49
7. Servicii, comerț, turism.....	49
7.1 Obiectivele de comerț	49
7.2 Finanțe și servicii.....	53
8. Turismul.....	54
9. Industria	54
10. Agricultură.....	56
CONCLUZI	56
RECOMANDĂRI.....	56
CAPITOLUL V SERVICII PUBLICE	58
1. AUTORITĂȚILE LOCALE	58
1.1 Primăria și consiliul local	58
1.2 Administrație și politică.....	60
2. SISTEMUL EDUCAȚIONAL	61
2.1 Învățământul preșcolar	61
2.1 Învățământul școlar.....	64
2.3 Învățământ secundar tehnic profesional	67
2.4 Alte instituții de învățământ.....	68
CONCLUZII	68
3. STRUCTURA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE.....	69
3.1 Infrastructura de ocrotire a sănătății	69
3.2 Alte instituții din domeniul sănătății	71
4. CULTURĂ, TINERET ȘI SPORT	72
4.1 Instituții Culturale	72
4.2 Patrimoniul Cultural și Monumente.....	74
4.3 Sportul. Obiective sportive	83
4.4 Zone de agrement.....	84

CONCLUZII	85
5. ASISTENȚA ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ	86
5.1 Asociațiile Obștești.....	87
CONCLUZII	90
6. SECURITATEA ȘI SIGURANȚA PUBLICĂ	90
6.1 Pompieri.....	90
6.2 Poliția	91
6.3 Alte Servicii Publice.....	91
CONCLUZII	91
CAPITOLUL. VI INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ	92
1. ALIMENTAREA CU APĂ.....	92
2. ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ	94
2.1 Surse de alimentare	94
2.2 Linii electrice de transportare.....	95
2.3 Alte surse de alimentare cu energie electrică.....	95
3. ILUMINATUL STRADAL	96
4. SERVICIU DE CANALIZARE.....	97
5. ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE.....	97
5.1 Surse de alimentare	97
6. TELECOMUNICAȚII	97
7. CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRASPORT	98
7.1 Căi de comunicație.....	98
7.2 Rețeaua de transport.....	99
8. ALTE DOTĂRI COMUNALE	101
CONCLUZII.....	103
CAPITOLUL. VII MEDILUL ÎNCONJURĂTOR.....	105
1. ASPECTE ALE MEDIULUI	106
1.1 Spârții Verzi.....	106
1. 2 Resursele acvatice, hidrografia	106
1. 3 Solul	107
2. POLUAREA MEDIULUI	109
3. GESTIONAREA DEȘEURILOR, SALUBRIZARE	112
3.1 Organizarea instituțională	113
3.2 Organizarea gestionării deșeurilor	113
3.3 Depozitarea deșeurilor	113
CONCLUZII.....	113

Capitolul I DEMOGRAFIA

1. Structura populației

Populația, în variatele sale aspecte, a fost un subiect de studiu încă din cele mai vechi timpuri, deoarece omul este o entitate complexă, influențată de manifestări materiale și spirituale de-a lungul istoriei. Evoluția populației are un impact semnificativ asupra societății, atât la nivel național, cât și global.

Rolul factorului uman a crescut constant de-a lungul timpului, datorită modernizării structurilor economice și sociale. Astăzi, factorul uman este considerat esențial pentru dinamica social-economică și culturală.

Răspândirea populației pe teritoriul Republicii Moldova este influențată de variabilele de spațiu și timp. Printre factorii care contribuie la analiza populației se numără:

- repartiția spațială;
- dinamica numărului de locuitori;
- mișcarea naturală și migratorie;
- structura geodemografică;
- raporturile cu celelalte componente ale mediului geografic.

Aceste aspecte au determinat ca populația nu a fost niciodată statică, reflectându-se mereu în dinamică, fiind strâns legate de locul de trai, odihnă și muncă al omului. Locul și rolul pe care îl are populația în raport cu celelalte sisteme, natural și economic, au făcut din ea unul din cele mai complexe și vaste domenii de cercetare.

1.1 Dinamica populației în orașul Rezina

Fiecare comunitate umană este caracterizată, în primul rând, printr-un anumit număr de persoane, care înregistrează oscilații în timp, indicând astfel o dinamică specifică. Conform statisticilor oficiale, la începutul anului 2023, orașul Rezina avea aproximativ 11.917 locuitori (vezi Tabelul 1.1). De asemenea, datele furnizate de Primăria Rezina indică faptul că populația totală a orașului și a satelor din componența sa este de 14.327 locuitori.

Tab 1.1 Populația stabilită a or. Rezina, s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia (2023)

Denumire	Nr. de locuitori
Rezina	11.917
Ciorna	1202
Boșernița	446
Stohnaia	717

Factorii care influențează dinamica populației orașului Rezina pot fi clasificați în două categorii principale: sistem închis și sistem deschis.

- **Sistem închis:** În acest sistem, intrările și ieșirile sunt determinate de procesele naturale ale populației.

- **Nașteri (N):** Acestea reprezintă intrările în populație și reflectă capacitatea comunității de a se reproduce. O rată mare a nașterilor poate indica un potențial de creștere a populației, în timp ce o rată scăzută poate sugera o stagnare sau o diminuare.
- **Decese (M):** Acestea constituie ieșirile din populație. O rată crescută a deceselor poate afecta negativ dinamica populației, în special dacă nu este compensată de un număr suficient de nașteri.

Analizând figura 1.2.1, care ilustrează dinamica populației pe perioada 2013-2023, observăm o tendință de descreștere a numărului de locuitori.

În mod specific, numărul nașterilor a scăzut semnificativ comparativ cu anul 2013, ceea ce indică o reducere a natalității. În același timp, numărul deceselor a crescut, având o pondere considerabilă în totalul populației. Această situație duce la concluzia că bilanțul natural al populației este negativ, ceea ce se poate exprima prin relația $N < M$ (nașteri mai puține decât decese).

Tab 1.2 Dinamica populației stabilite în or. Rezina (2013-2023)

Nr. d/o	Anii	Populația totala la începutul anului (oameni)
1	2013	12 542
2	2014	12 551
3	2015	12 386
4	2016	12 368
5	2017	12 362
6	2018	12 300
7	2019	12 258
8	2020	12 065
9	2021	12 061
10	2022	11 987
11	2023	11 917

Numărul populației stabilite în perioada anului 2023 este într-o scădere ușoară comparativ cu anul 2013 cu 4,98 %. Dinamica populației pe perioada de 10 ani, este în pierdere de 625 locuitori.

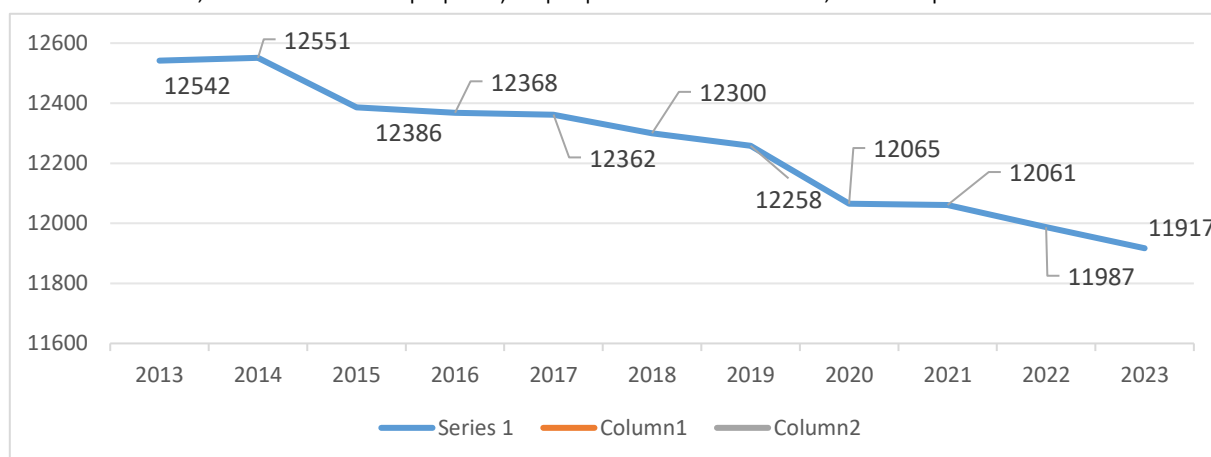

Figura 1.2 Graficul populației stabilite în or. Rezina (2013-2023)

1.2 Efectivul și dinamica populației satelor Ciorna, Boșernița și Stohnaia

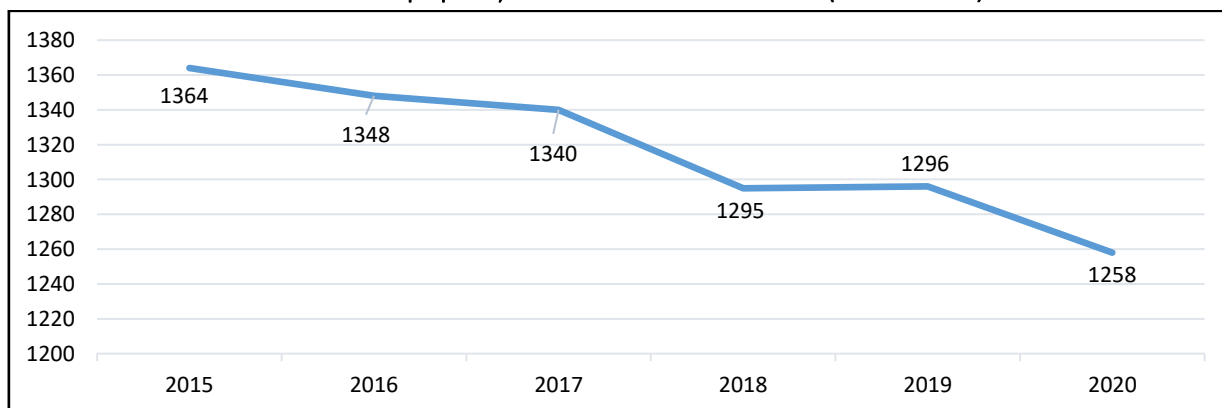
În diviziunea orașului Rezina intră cele trei sate amplasate la extremitățile intravilanului orașului care se deosebesc între ele atât ca sfera teritorială dar și ca numărul de locuitori care locuiesc pe teritoriul fiecărui sat. Dinamica populației înregistrată în anul 2020 în sat. Ciorna este de 1258, sat. Boșernița 412 și sat. Stohnaia 701, comparativ cu anul 2015 este în descreștere.

Tab 1.3 Populația prezentă din satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia

Anul	Total populație
s. Ciorna	
2015	1364
2016	1348
2017	1340
2018	1295
2019	1296
2020	1258
s. Boșernița	
2015	452
2016	440
2017	432
2018	425
2019	423
2020	412
s. Stohnaia	
2015	712
2016	712
2017	706
2018	701

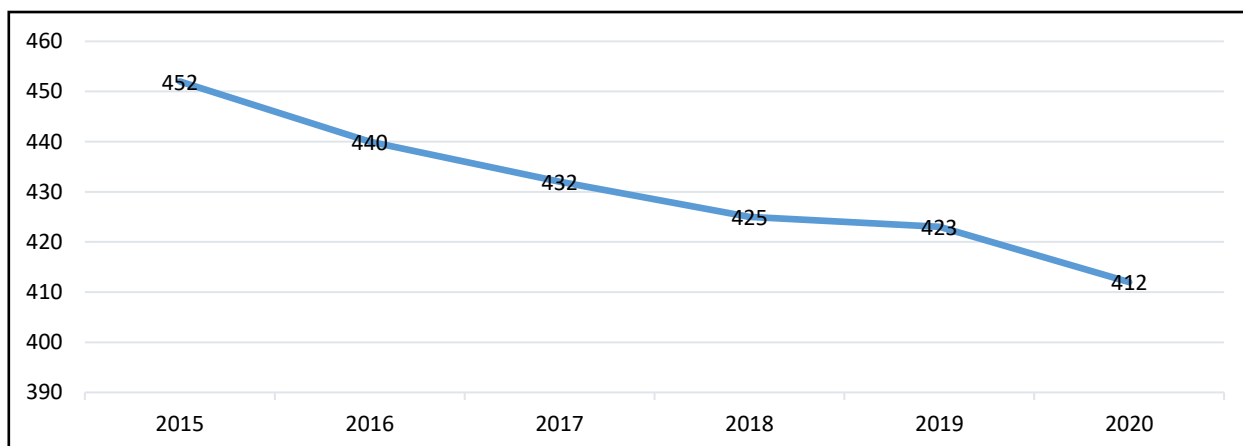
Numărul populației înregistrate la sfârșitul anului 2020 în satul Ciorna a cunoscut o scădere de 7,77% comparativ cu anul 2015, ceea ce corespunde unei diminuări de 106 persoane. Această tendință de scădere poate indica diverse probleme demografice, precum migrarea, scăderea natalității sau o rată crescută a deceselor, care afectează comunitatea.

Dinamica populației stabilite în sat. Ciorna (2013-2023)

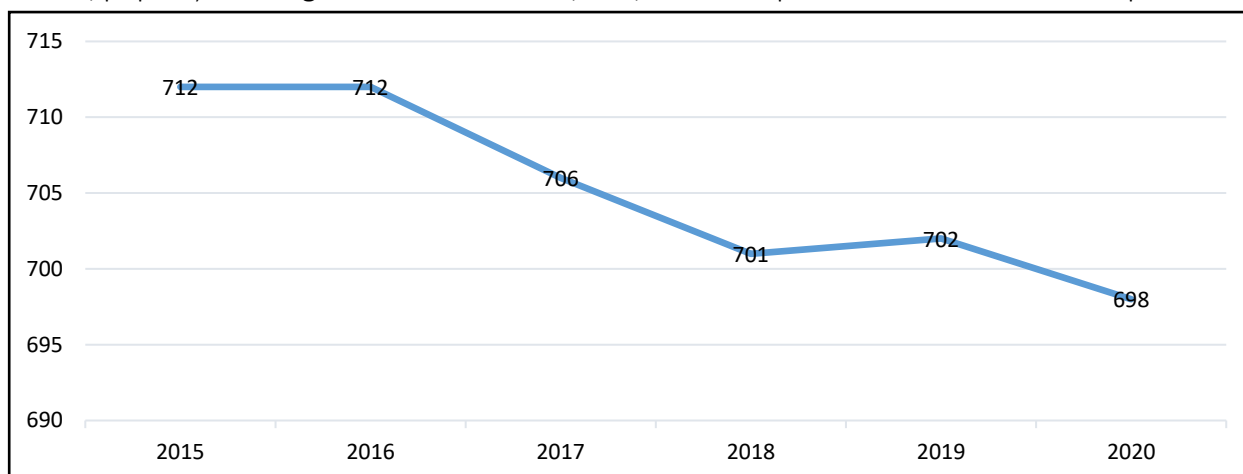

Numărul persoanelor stabilite la sfârșitul anului 2020, comparativ cu anul 2015, a înregistrat o scădere de 8,84%, ceea ce se traduce printr-un deficit de 40 de locuitori.

Figura 1.2 Graficul dinamicii populației s. Boșernița, anii 2015-2020

Conform graficului care ilustrează dinamica populației din satul Boșernița (figura 1.2), în decursul a 5 ani, populația a înregistrat o scădere de 8,84%, ceea ce reprezintă un deficit de 40 de persoane.

Figura 1.3 Graficul dinamicii populației s. Stohnaia, anii 2015-2020

În acest context se poate constata o reducere medie anuală cu cca 21 locuitori a efectivului s. Ciorna, cu 8 locuitori a efectivului s. Boșernița, și cu cca 3 locuitori s. Stohnaia.

1.3 Structura populației după sexe și vârste

La baza oricărui studiu demografic din perspectiva economică se află analiza structurii populației pe grupe de vârstă. Aceasta este esențială pentru evaluarea forței de muncă și pentru formularea măsurilor de influențare a structurii pe vârste, având în vedere că orice intervenție necesită o perioadă de timp pentru a-și manifesta efectele. Vârsta este o caracteristică demografică fundamentală care determină rolul fiecărei persoane în activitățile sociale.

Cercetarea structurii populației în intervalul de vârstă 0–62 de ani implică împărțirea acesteia în următoarele grupe: 0–15 ani, 16–56 ani și 57–62 ani.

În ultimii 10 ani, în orașul Rezina, s-a observat o ușoară tendință de creștere a ponderii populației cu vârsta de peste 57 de ani, în timp ce ponderea populației cu vârsta de până la 56 de ani a diminuat. Conform datelor furnizate de A.P.L. Rezina, în anul 2020, populația tinerilor cu vârsta între 0–15 ani a crescut cu 23% comparativ cu anul 2010. În contrast, populația cu vârsta

cuprinsă între 16–56 ani a înregistrat o scădere de 27%. De asemenea, numărul persoanelor cu vârsta între 57–62 de ani a crescut considerabil, cu 48% față de anul 2010. (Tab 1.

Tab 1.4 Efectivul și dinamica populației or. Rezina (2010-2020)

Nr. d/o	Anii	0-15	16-56/61	57(62)
1	2010	1542	9911	1227
2	2011	1543	9909	1228
3	2012	1554	9855	1204
4	2013	1957	9191	1994
5	2014	1980	9088	1783
6	2015	1710	8994	1682
7	2016	1746	8960	1658
8	2017	1750	8949	1663
9	2018	1773	8772	1755
10	2019	1854	8692	1712
11	2020	1902	8206	1957

Tendința demografică în orașul Rezina pentru tineri și vârstnici este una negativă, având în vedere că numărul nașterilor este în continuă scădere, ceea ce influențează negativ dinamica populației.

În satul Boșernița, dinamica populației tinerilor a înregistrat o creștere de 1,5%, însă numărul persoanelor apte de muncă a scăzut cu 10%. Această discrepanță sugerează o schimbare în structura demografică, care poate avea implicații asupra forței de muncă locale.

În satul Ciorna, situația este și mai îngrijorătoare, deoarece se observă o dinamică negativă pentru toate categoriile de vârstă: populația tânără a scăzut cu 4,4%, persoanele în vârstă aptă de muncă cu 7,5%, iar numărul vârstnicilor a scăzut cu 11,7%. Această tendință indică o problemă demografică acută, care necesită intervenții imediate. În contrast, în satul Boșernița, deși populația tânără este în scădere cu 3,5%, numărul vârstnicilor a crescut cu 1,7%. Aceasta sugerează o migrare a tinerilor către alte localități în căutarea unor oportunități mai bune, ceea ce poate duce la o îmbătrânire a populației.

Tab 1.5 Populația prezentă din satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, pe grupe mari de vârstă (2015-2020)

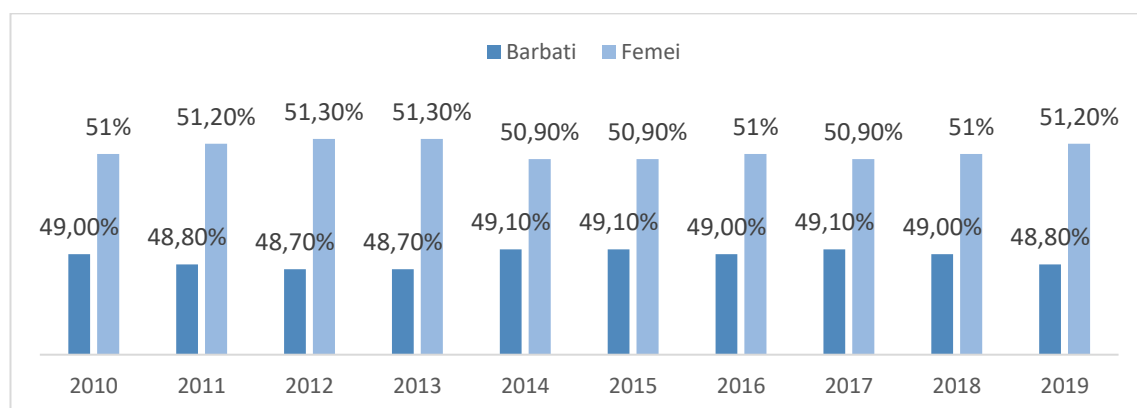
Anul	0-15	16-56/61	57(62)
s. Ciorna			
2015	228	888	248
2016	234	874	240
2017	232	866	242
2018	214	860	221
2019	223	863	210
2020	218	821	219
Indice 20/15 (%)	95,61	92,45	88,31
s. Boșernița			

2015	66	305	81
2016	70	296	74
2017	68	290	74
2018	68	277	80
2019	70	274	79
2020	67	272	73
Indice 20/15 (%)	101,52	89,18	90,12
s. Stohnaia			
2015	85	449	178
2016	86	448	178
2017	85	445	176
2018	84	440	177
2019	83	439	180
2020	82	435	181
Indice 20/15 (%)	96,47	96,88	101,69

1.4 Structura populației după sexe

Cunoașterea structurii populației după sexe este esențială pentru caracterizarea dimorfismului sexual și pentru evaluarea echilibrului dintre sexe. Aceste date sunt fundamentale pentru elaborarea unor măsuri de politică demografică care să respecte drepturile persoanelor și ale colectivităților.

Conform diagramei (Fig. 1.5), rata de feminitate este favorabilă, înregistrând o creștere, în timp ce rata masculină este defavorabilă, având o scădere cu 2% față de anul 2020. Această situație conduce la un dezichilibru între cele două sexe. De exemplu, în anul 2019, structura populației a arătat un randament de 49% bărbați și 51,20% femei, evidențiind o predominanță a femeilor în comunitate.

Analizând structura pe grupe de vârstă a populației orașului, conform datelor din Tabelul 1.6, în anul 2019 se constată o situație demografică defavorabilă, marcată de o scădere generală a numărului populației. În această perioadă, numărul femeilor a crescut în raport cu cel al bărbaților, evidențiind o tendință de dezichilibru de gen.

Segmentul populației tinere, definit ca persoanele cu vârste între 0 și 15 ani, a reprezentat 17,9% din populația totală, depășind cu aproximativ 5 puncte procentuale ponderea corespunzătoare din anii anteriori. În schimb, segmentul vârstnic, persoanele cu vârsta de 65 de

ani și peste, a constituit aproximativ 11,6% din totalul populației, înregistrând o creștere semnificativă de 6,2 puncte procentuale față de 2017.

Este demn de menționat că sexul feminin a fost cel mai afectat, ponderea tinerelor crescând cu 6,8 puncte procentuale în intervalul 2017-2019.

Tab 1.6 Efectivul și structura populației stabile a orașului Rezina, pe sexe și grupe mari de vârstă (2007, 2019)

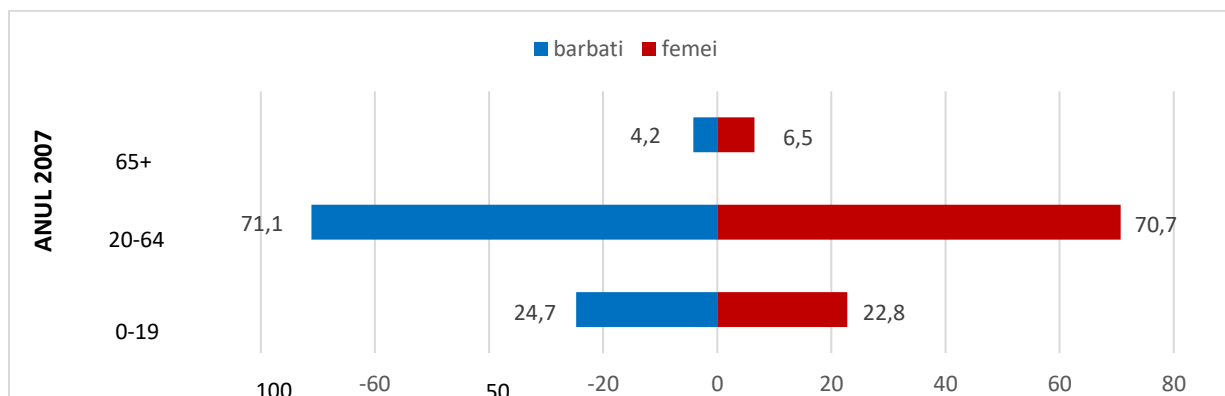
Grupa de vârstă	2007			2019			
	Ambele sexe	Bărbați	Femei	Ambele sexe	Bărbați	Femei	
0-19	3206	1638	1568	2308	1129	1179	72,0
20-64	9571,0	4722,0	4849,0	9073,0	4541,0	4532,0	94,8
65+	723	277	446	1492	616	876	206,4
Total	13500,0	6637,0	6863,0	12873,0	6286,0	6587,0	95,4
Structura							
0-19	23,7	24,7	22,8	17,9	18,0	17,9	-5,8
20-64	70,9	71,1	70,7	70,5	72,2	68,8	-0,4
65+	5,4	4,2	6,5	11,6	9,8	13,3	6,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Sursa: <https://statbank.statistica.md/>

Analizând structura pe grupe de vârstă a populației orașului în anul 2019, se observă o situație demografică defavorabilă, caracterizată printr-o scădere a numărului total de locuitori. În această perioadă, numărul femeilor a crescut în comparație cu cel al bărbaților, evidențiind un dezechilibru de gen.

Segmentul populației tinere a reprezentat 17,9% din populația totală, depășind cu aproape 5 puncte procentuale ponderea corespunzătoare din anii anteriori. Pe de altă parte, segmentul vârstnic a constituit aproximativ 11,6% din totalul populației, înregistrând o creștere semnificativă de 6,2 puncte procentuale față de 2017.

Este important de menționat că sexul feminin a fost cel mai afectat, ponderea tinerelor crescând cu 6,8 puncte procentuale în intervalul 2017-2019. Aceste tendințe demografice subliniază necesitatea unor măsuri strategice pentru a răspunde provocărilor sociale și economice cu care se confruntă comunitatea.

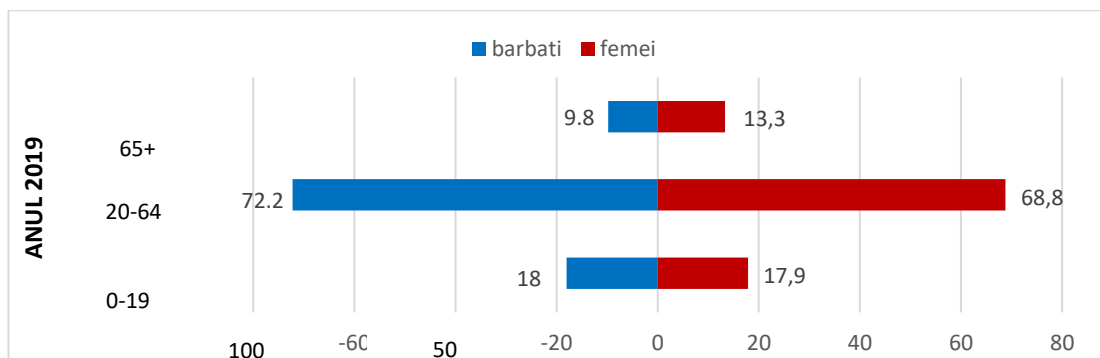

Figura 1.6 Structura populației stabile a orașului Rezina pe sexe și grupe mari de vârstă (2007,2019)

În anul 2007, s-a observat un efect masiv al populației adulte, concomitent cu un randament mai scăzut al populației vârstnice și o consistență mai mare a categoriei tinerilor (Fig. 1.6). Analizând repartizarea populației pe grupe de vârstă, se evidențiază vârsta medie (Fig. 1.7).

În orașul Rezina, sexul feminin predomină, având o medie de viață cu 2,3 ani mai mare decât cel masculin în anul 2019. De asemenea, în zonele urbane ale Republicii Moldova, (Fig 1.8) sexul feminin depășește sexul masculin cu 3,4 ani (2019). Comparativ cu anul 2017, în orașul Rezina, diferența de vârstă între sexul masculin și cel feminin a crescut, ajungând la 2,5 ani. În orașele urbane ale Republicii Moldova, această diferență este și mai pronunțată, atingând 2,9 ani.

Figura 1.6 Vârsta medie a populației din orașul Rezina pe sexe (2007-2019)

Figura 1.7 Vârsta medie a populației în orașele Republicii Moldova pe sexe (2007-2019)

1.5 Mișcarea naturală a populației

Natalitatea

Nașterea reprezintă un criteriu fundamental pentru definirea politicii demografice în orice unitate urbană sau rurală. În orașul Rezina (Fig 1.8), intensitatea natalității a fost evidențiată în anul 2016, când s-au înregistrat 147 de nașteri. Cu toate acestea, în anul 2021, numărul născuților a scăzut semnificativ, atingând doar 99 de nașteri. Această tendință indică o declinare continuă a natalității în perioada recentă. Comparativ cu anul 2013, numărul nașterilor din 2021 a fost cu 23% mai mic, ceea ce sugerează o scădere alarmantă a ratei natalității și o posibilă criză demografică.

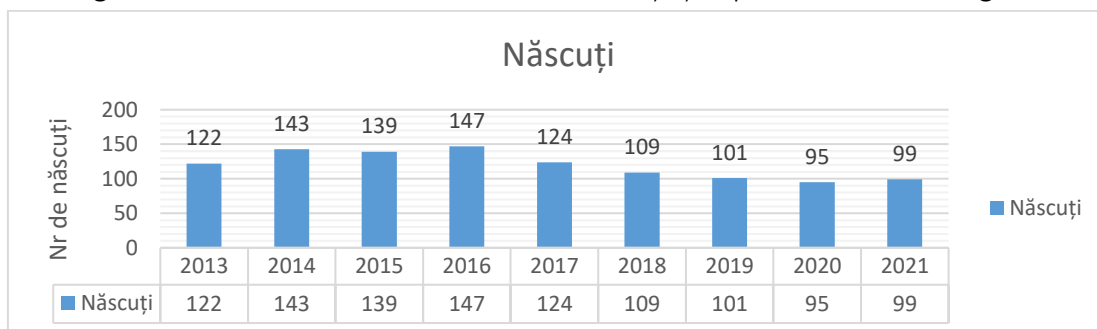

Figura 1.8 Nou-născuți în orașul Rezina, 2013-2021

Mortalitate

Mortalitatea (Fig. 1.10) reprezintă a doua componentă a mișcării naturale a populației, iar decesele sunt considerate „ieșiri” din populația unui sistem. Conform datelor furnizate de A.P.L. Rezina, în anul 2022 au fost înregistrate 122 de decese. Anul 2021 a marcat un vârf în ceea ce privește numărul de decese, iar comparativ cu anul 2013, numărul acestora a crescut semnificativ. În raport cu anul 2022, numărul persoanelor decedate a crescut cu 16%.

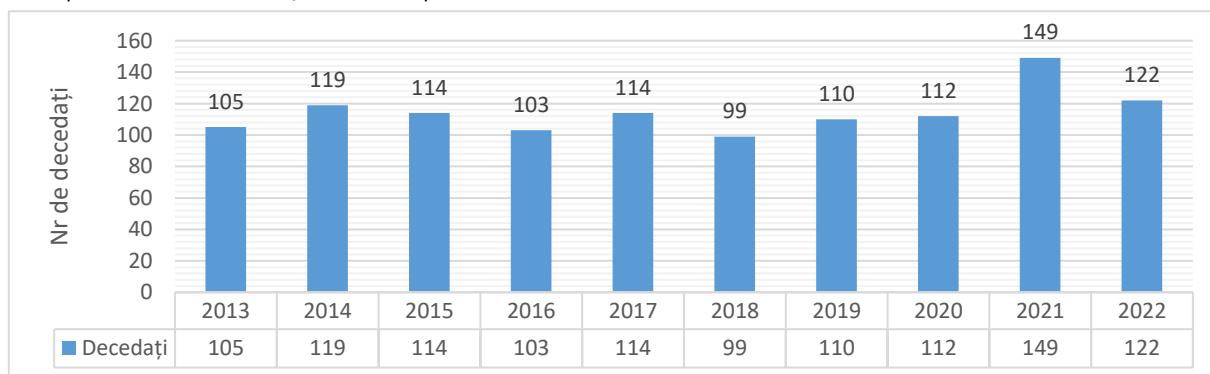

Figura 1.9 Decedați în orașul Rezina, 2013-2022

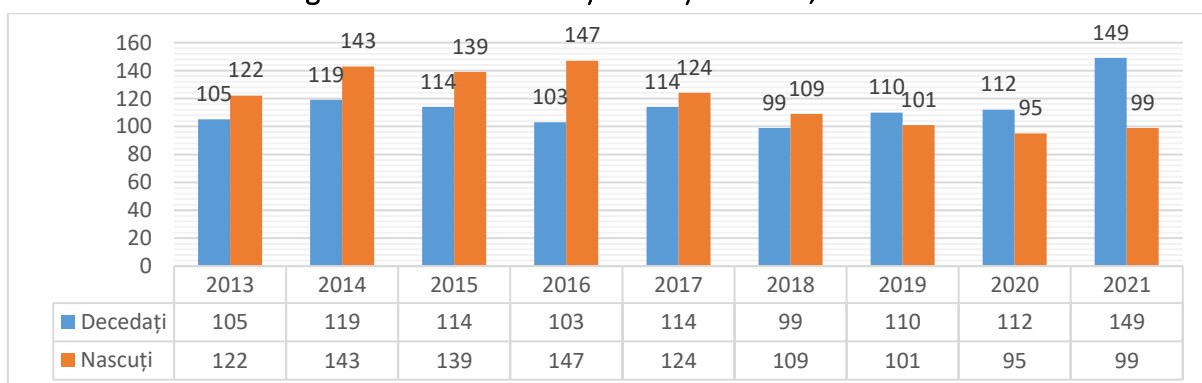

Figura 1.10 Numărul de decese și nr. de născuți din or. Rezina (2013-2021)

Frecvența deceselor în anul 2021 a înregistrat o creștere, având o rată de 1,05% în raport cu numărul născuților. Comparativ, în anul 2013, numărul născuților a fost mai mare decât cel al deceselor, cu o diferență de 1,16% (Fig. 1.11).

Această analiză evidențiază un bilanț demografic negativ pentru orașul Rezina, deoarece numărul nou-născuților este semnificativ mai mic decât cel al persoanelor decedate. Această situație subliniază provocările demografice cu care se confruntă comunitatea și necesitatea unor măsuri strategice pentru a sprijini natalitatea și a îmbunătăți condițiile de viață.

O altă cauză a diminuării numărului populației este sporul natural negativ, care este determinat în mare parte de emigrarea externă.

Factori care Influențează Dinamica Populației:

Factori Economici

Insuficiența locurilor de muncă și veniturile reduse îi determină pe mulți locuitori să emigreze în căutarea unor oportunități mai bune. Acești factori nu afectează doar numărul persoanelor active pe piața muncii, ci influențează și natalitatea în comunitate, contribuind astfel la fenomenul de „îmbătrânire” demografică.

Factori Demografici

Numărul femeilor apte de a naște și vârsta fertilă (16-56 ani) sunt aspecte esențiale în dinamica populației. O scădere a acestui grup poate conduce la o natalitate și mai redusă, amplificând provocările demografice cu care se confruntă comunitatea.

2. Densitatea populației

Densitatea populației este definită ca raportul dintre numărul de locuitori și unitatea de suprafață. Conform datelor oficiale ale Primăriei, la finele anului 2023, orașul Rezina și satele din componența acestuia au înregistrat aproximativ 14.327 de locuitori. Suprafața extravilanului orașului Rezina, conform datelor de la Cadastru, este de 3.351,83 ha.

Calculând densitatea populației, obținem o valoare de 427,43 locuitori/km², având în vedere o arie totală de 33,51 km². Comparativ, densitatea medie a populației în Republica Moldova este de 104,9 locuitori/km².

În acest context, se poate afirma că în orașul Rezina există o corelație pozitivă între mărimea populației din zona urbană și creșterea nivelului de venit al țării, evidențiind importanța dezvoltării urbane pentru economia locală.

$$D = \text{Nr. loc} / \text{Sterit}$$

Denumire localitate	Suprafața km ²	Nr de locuitori loc	Densitatea loc/ 1 km ²
Extravilan			
Rezina, Ciorna, Boșernița, Stohnaia	33,5183	14 327	427,43
Intravilan			
or. Rezina	4,9235	11 917	2420,43

Ciorna	0,859	1 202	1 398,81
Boșernița	0,7	446	637,14
Stohnaia	1,032	717	694,76

Tendențele de dezvoltare care vor contribui la creșterea densității sistemului urban al orașului Rezina pot fi enumerate prin următoarele priorități:

➤ **Dezvoltarea și echiparea sistemului economic**

Crearea unor condiții favorabile pentru atragerea locuitorilor în câmpul muncii, cu scopul de a reduce emigrarea. Acest lucru implică investiții în infrastructură și stimulente pentru afaceri locale.

➤ **Sporirea atractivității centrelor urbane**

Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor publice pentru a crește calitatea vieții locuitorilor, ceea ce va genera o creștere a populației în aceste zone.

➤ **Revitalizarea urbană**

Implementarea unor strategii care să încurajeze întoarcerea persoanelor care emigrează temporar, prin crearea unor oportunități atractive de muncă și un mediu de viață favorabil.

Densitatea și aglomerarea populației sunt evidente în orașul Rezina. Prin urmare, este esențial să se dezvolte și zona peri-urbană pentru a atrage atât forța de muncă, cât și companiile care oferă produse și servicii, contribuind astfel la o dezvoltare sustenabilă a comunității.

Structura populației proiectate după grupuri de vîrste

În cadrul calculelor privind efectul populației proiectate pe o perioadă de 15 ani, s-au utilizat datele furnizate de Primăria orașului Rezina. Ca reper pentru prognoză, s-au considerat datele din anul 2020.

Prognoza populației s. Ciorna

3.1 Efectivul populației s. Ciorna în anul 2020 și cel proiectat pentru 2028-2038 după grupuri mari de vîrstă

Scenariu pesimist				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	218	199	193	189
16-56/61	821	772	753	734
57(62)	219	200	195	190
Total	1258	1171	1141	1113
Scenariu reper				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	218	209	214	219
16-56/61	821	813	832	854
57(62)	219	210	216	221
Total	1258	1232	1262	1294
Scenariu maxim				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	218	214	225	236

16-56/61	821	832	874	918
57(62)	219	216	226	237
Total	1258	1262	1325	1391

Proгноza populației s. Boșernița

3.2 Efectivul populației s. Boșernița în anul 2020 și cel proiectat pentru 2028-2038 după grupuri mari de vîrstă

Scenariu pesimist				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	69	70	65
16-56/61	435	286	285	270
57(62)	181	79	78	75
Total	698	434	432	410
Scenariu reper				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	73	74	76
16-56/61	435	300	308	316
57(62)	181	84	86	88
Total	698	457	468	480
Scenariu maxim				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	75	78	82
16-56/61	435	302	324	339
57(62)	181	91	89	94
Total	698	468	491	515

Proгноza populației s. Stohnaia

3.3 Efectivul populației s. Stohnaia în anul 2020 și cel proiectat pentru 2028-2038 după grupuri mari de vîrstă

Scenariu pesimist				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	80	78	76
16-56/61	435	461	449	438
57(62)	181	158	154	150
Total	698	699	681	664
Scenariu reper				
Vîrsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	84	86	88
16-56/61	435	484	496	508
57(62)	181	166	171	174
Total	698	734	753	770

Scenariu maxim				
Vârsta/Anul	2020	2028	2033	2038
0-15	82	86	90	95
16-56/61	435	496	521	547
57(62)	181	170	189	199
Total	698	752	790	830

Conform analizei demografice privind structura pe grupe mari de vârstă în satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, se observă o pondere semnificativă a populației în intervalul de vârstă 16-56/61 ani. Această categorie de vârstă este esențială pentru înlocuirea generațiilor anterioare și pentru menținerea stabilității populației.

Rata natalității în această perioadă influențează creșterea populației pe termen lung, iar vârsta fertilă are un impact direct asupra acesteia. În satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, vârsta fertilă este maximă, ceea ce contribuie la o creștere a numărului de nașteri. Dacă o populație prezintă o rată mare de fertilitate în intervalele de vârstă optimă, aceasta poate conduce la o creștere semnificativă a numărului de locuitori.

Efectivul populației după grupuri mari de vârstă și sexe or. Rezina

În calculul efectivului demografic al orașului Rezina, s-au utilizat datele cele mai recente disponibile, provenind din anul 2019. Aceste date au fost organizate pe grupe mari de vârstă, ceea ce permite o analiză detaliată a structurii populației.

Această abordare este esențială pentru înțelegerea dinamicii demografice a orașului, deoarece fiecare grupă de vârstă are caracteristici specifice care influențează atât natalitatea, cât și mortalitatea. De exemplu, grupurile de vârstă tânără (0-15 ani) și cele apte de muncă (16-56/61 ani) joacă un rol crucial în menținerea echilibrului demografic și în asigurarea unui spor natural pozitiv. Prin analiza datelor din 2019, se pot observa tendințele actuale și provocările cu care se confruntă orașul, inclusiv îmbătrânirea populației și migrarea tinerilor. Astfel, această evaluare a efectivului demografic oferă o bază solidă pentru proiecții viitoare și pentru elaborarea unor strategii de dezvoltare urbană care să răspundă nevoilor comunității.

Scenariu pesimist												
Grupa de vârstă	2019			2028			2033			2038		
	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei
0-19	2308	1129	1179	2071	1017	1060	2 011	987	1 029	1 954	959	1 000
20-64	9073	4541	4532	8158	4079	4074	7 922	3 961	3 956	7 696	3 848	3 843
65+	1492	616	876	1342	554	788	1 303	537	764	1 267	522	743
Total	12873	6286	6587	11572	5650	5922	11237	5 487	5 750	10917	5 330	5 587
Indice												
0-19	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9
20-64	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8
65+	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Scenariu reper												
Grupa de vârstă	2019			2028			2033			2038		
	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei	Ambele sexe	Bărbăți	Femei
0-19	2308	1129	1179	2691	1 076	1 124	2 258	1 108	1 155	2 323	1 141	1 188
20-64	9073	4541	4532	8 644	4 319	4 321	8 894	4 447	4 442	9 152	4 576	4 569

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

65+	1492	616	876	927	586	835	1 463	603	858	1 505	621	883
Total	12873	6286	6587	12262	5982	6281	12617	6 160	6 457	12982	6 339	6 642
Indice												
0-19	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9
20-64	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8
65+	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Scenariu maxim												
Grupa de vârstă	2019			2028			2033			2038		
	Ambele sexe	Bărbați	Femei	Ambel e sexe	Bărbați	Femei	Ambele sexe	Bărbați	Femei	Ambele sexe	Bărbați	Femei
0-19	2308	1129	1179	2 256,	1 108	1 154	2 387	1 172	1 221	2 526	1 240	1 292
20-64	9073	4541	4532	8 888	4 444	4 438	9 403	4 702	4 695	9 948	4 974	4 968
65+	1492	616	876	1 462	603	858	1 547	638	907	1 636	675	960
Total	12873	6286	6587	12608	6 156	6 452	13339	6 513	6 825	14112	6 890	7 221
Indice												
0-19	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9
20-64	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8	70,5	72,2	68,8
65+	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3	11,6	9,8	13,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Conform scenariului pesimist, populația feminină a orașului Rezina se estimează că va înregistra o scădere de 5,4% în perioada 2019-2038, comparativ cu anul 2019. În aceeași perioadă, numărul bărbaților este proiectat să scadă cu 956 de persoane, ceea ce reprezintă o diminuare de 7,4%. Structura demografică actuală arată că femeile constituie 51,17% din totalul populației, în timp ce bărbații reprezintă 48,83%. Acești indicatori au servit drept punct de plecare pentru estimarea populației masculine și feminine în perioada următoare. De asemenea, sexul feminin depășește sexul masculin în categoria de vârstă 65+ ani cu 3,5%, ceea ce sugerează o tendință de îmbătrânire demografică mai pronunțată în rândul femeilor. În contrast, grupa de vârstă 0-19 ani arată o creștere de 50 de persoane în rândul fetelor față de băieți, ceea ce indică o ușoară preferință pentru nașterea de fete în acest interval. Cel mai mare efectiv al populației masculine se înregistrează în categoria de vârstă 20-64 ani, unde bărbații depășesc femeile cu 3,4% în toate scenariile. Aceasta reflectă nu doar tendințele demografice, ci și factorii socio-economici care influențează structura pe vârste a populației.

Prognoza populației a fost realizată prin **metoda componentelor**, pe poziția populației inițiale pentru activitățile de prognoză demografică a fost preluată populația orașului Rezina din anul 2019, repartizată pe sexe și grupe de vârstă. Prin urmare calculele previzionale au demarat cu determinarea populației pentru 2023 pînă la orizontul previzional-2038 (+15 ani).

Capitolul II DEZVOLTAREA TERITORIALĂ

Orașul Rezina, reședința raionului cu același nume, se află în partea de nord-est a Republicii Moldova, la 98 km de capitala Chișinău, pe malul drept al râului Nistru. Este situat la doar 3 km de gara feroviară Râbnița și la 6 km de stația feroviară Mateuți. Orașul este traversat de drumul național R20 (Orhei-Rezina-Rîbnița), alături de drumurile regionale G41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșernița-Rezina-R9) și G42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă), care facilitează accesibilitatea și conectivitatea cu alte localități.

Dezvoltarea urbană a orașului Rezina este de natură vectorială, concentrată de-a lungul principalelor artere de circulație. Localitatea s-a dezvoltat de ambele părți ale drumului republican

R20, iar artera principală, strada 27 August 1989, reprezintă nucleul activităților economice și sociale din oraș.

În centrul orașului se remarcă o supraconcentrare a terenurilor și clădirilor cu destinație socială, educațională, comercială și de servicii. Această configurație oferă un avantaj considerabil locuitorilor din apropiere, care beneficiază de acces facil la diverse facilități. Alte zone ale orașului sunt de asemenea dotate cu obiective socio-economice, asigurând astfel servicii necesare pentru comunitate.

O latură bine dezvoltată a orașului Rezina este zona industrială și economică, care joacă un rol crucial în dinamizarea economiei locale. Această zonă contribuie semnificativ la transformarea orașului în puncte de atracție pentru investiții și dezvoltare economică.

Orașul se întinde pe o distanță de 13 km de-a lungul malului râului Nistru, oferind oportunități de dezvoltare pentru diverse ramuri ale economiei, în special pentru turism.

Informații Generale

1.1 Relieful

Orașul Rezina este amplasat pe trei terase distincte (fig. 2.1.2), care sunt unite prin trepte ce coboară în serpentină, traversând un masiv pitoresc și împădurit ce se întinde de la centrul urbei până la malul râului Nistru. Această configurație geografică conferă orașului un peisaj diversificat, cu canioane adânci, ce oferă vederi impresionante și o atracție turistică deosebită.

Teritoriul orașului prezintă variabilitate în declivități, cu altitudini ce oscilează de la albia râului, aflată la 28 m deasupra nivelului mării, până la înălțimi de 200 m.

Figura 1.1.1 Harta fizică a Republicii Moldova

Acest relief accidentat este caracterizat prin pante abrupte, dar include și porțiuni cu relief mai liniștit. Partea nord-vestică a orașului se află la o altitudine mai ridicată în comparație cu zona centrală, având o diferență de nivel de 40-50 m pe o distanță de 1000 m. În zona estică, mai apropiată de râu, se observă o declivitate mai accentuată, cu o diferență de 90 m înălțime pe o lungime de 500 m. În ansamblu, altitudinea medie a orașului față de nivelul mării este de

aproximativ 140 metri, ceea ce contribuie la diversitatea ecologică și la caracteristicile climatice ale regiunii.

Orașul Rezina este situat în partea estică a Podișului Nistru, caracterizat printr-un relief deluros, puternic fragmentat. Această zonă este marcată de o rețea densă de văi și vâlcele adânci, care contribuie la diversitatea peisajului local. Relieful deluros oferă o varietate de forme de teren, creând un habitat diversificat. Regiunea se bucură de temperaturi medii anuale mai joase și de precipitații mai mari comparativ cu zonele de stepa. Aceste condiții climatice favorizează dezvoltarea unei vegetații specifice.

Din punct de vedere vegetațional, orașul Rezina se încadrează în zona de silvostepă, cu păduri de gorun predominante. Conform regiunii geobotanice, localitatea face parte din Districtul pădurilor de stejar și gorun din Podișul Nistru, unde biodiversitatea este bogată, iar ecosistemele forestiere joacă un rol crucial în menținerea echilibrului ecologic.

Conform hărții seismicității Republicii Moldova, orașul Rezina este situat într-o zonă seismică cu intensitatea de 6 grade pe scara MSK.

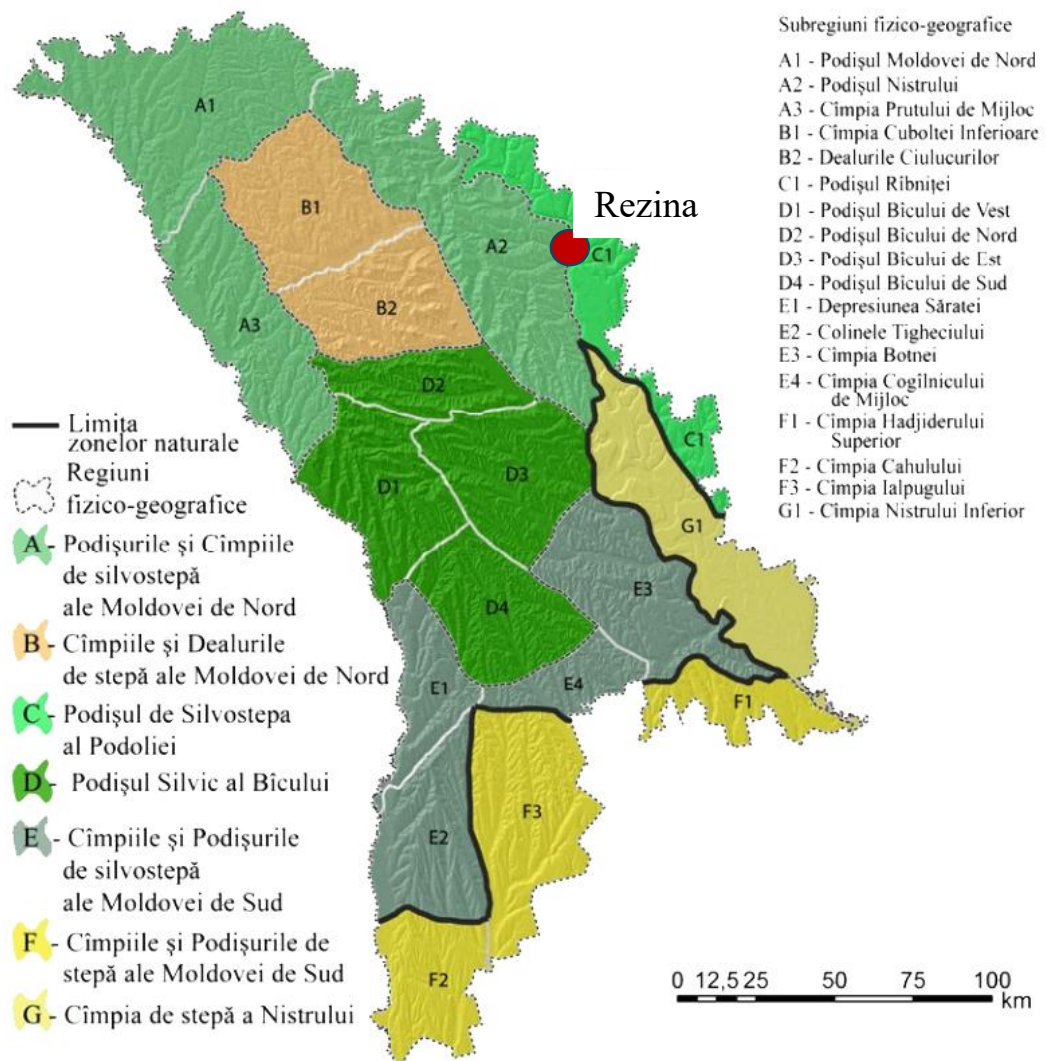

Figura 1.1.2 Harta fizico-geografică a Republicii Moldova

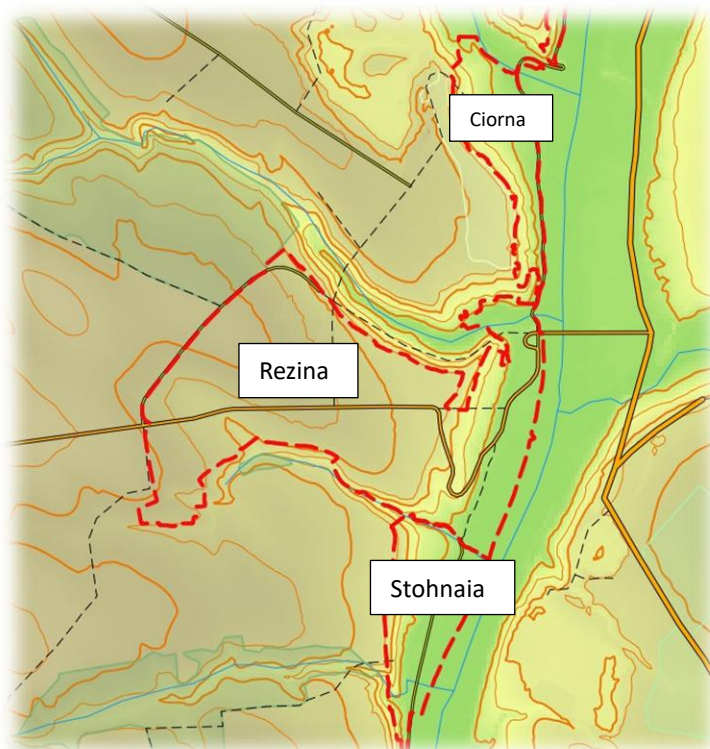

Figura 1.1.3 Harta Hipsometrică a or. Rezina, s. Ciorna, s.Stohnaia

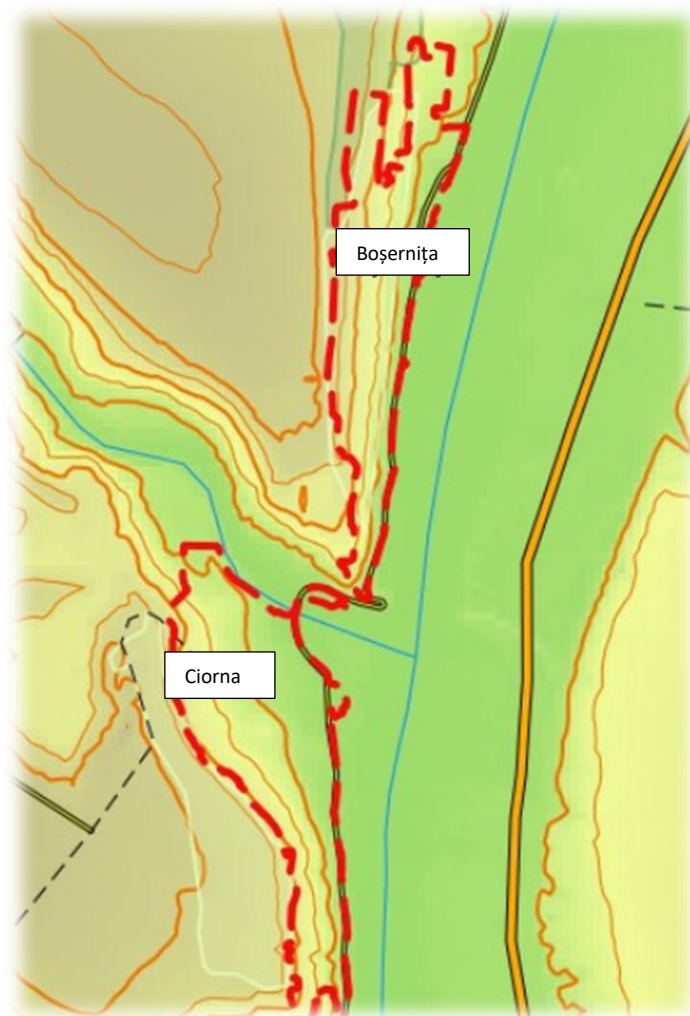

Figura 1.1.4 Harta Hipsometrică a s. Ciorna, s.Boșernița

Conform hărții hipsometrice, orașul Rezina prezintă o diversitate de forme de relief, incluzând văi adânci, dealuri și pante abrupte. Această variabilitate geografică conferă zonei un peisaj pitoresc, fiind caracterizat prin următoarele aspecte:

Vârfuri și dealuri: Zonele mai înalte oferă perspective panoramice asupra împrejurimilor și influențează microclimatul local.

Văi: Văile adânci, cum ar fi cele create de râul Nistru și râulețul Ciorna, joacă un rol esențial în drenajul apelor și în diversitatea ecologică a regiunii.

Pante abrupte: influențat de instabilitatea solului.

Elemente hidrografice: Râul Nistru, principalul curs de apă din zonă, și râulețul Rezina, râulețul Ciorna și pârâuri care sunt esențiale pentru ecosistemul local, influențând atât fauna, cât și flora regiunii.

1.2 Solurile

Relieful joacă un rol esențial în formarea și diversificarea solurilor, influențând procesele de denivelare și frământare, iar acest lucru se reflectă în energia de relief, înclinare, evoluție și vârstă.

În funcție de tipologia reliefului, condițiile substratului și ale materialului parental, precum și factorii hidrografici și hidrologici, contribuie semnificativ la variabilitatea învelișului de sol.

Analiza pedologică în orașul Rezina

În urma analizei pedologice, în orașul Rezina, s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia au fost identificate aproximativ 20 de varietăți de sol. Majoritatea acestora sunt favorabile agriculturii, fiind utile pentru cultivarea culturilor anuale. Cele mai predominante soluri sunt cernoziomurile, în special cernoziomul argiloiluvial, care constituie o parte semnificativă a profilului pedologic.

Cernoziomul tipic: Acesta se găsește preponderent în zona de nord a localității, având o fertilitate ridicată, ceea ce îl face ideal pentru activitățile agricole.

Solul cenușiu: Acesta este prezent în zona de vest, în culmi, și este caracterizat printr-o compoziție distinctă ce influențează tipurile de vegetație din acea regiune.

Solurile mocirlă s-au format în zonele umede, în special în văile învecinate cu albiile râului Nistru, râulețelor Ciorna și Rezina, precum și în vâile învecinate ale pârailor. Aceste soluri reflectă diversitatea tipurilor de sol și adaptabilitatea lor la condițiile ecologice locale.

Eroziunea solurilor: Orașul Rezina se confruntă cu o varietate de tipuri de soluri, fiecare având un grad diferit de eroziune.

Soluri **slab erodate:** Cernoziom cu textură lutoasă, cernoziom cu textură luto-argiloasă.

Soluri cu **eroziune moderată:** Cernoziom cu textură luto-argiloasă, Rendiză cu textură luto-nisipoasă.

Soluri **puternic erodate:** Cernoziom cu textură lutoasă.

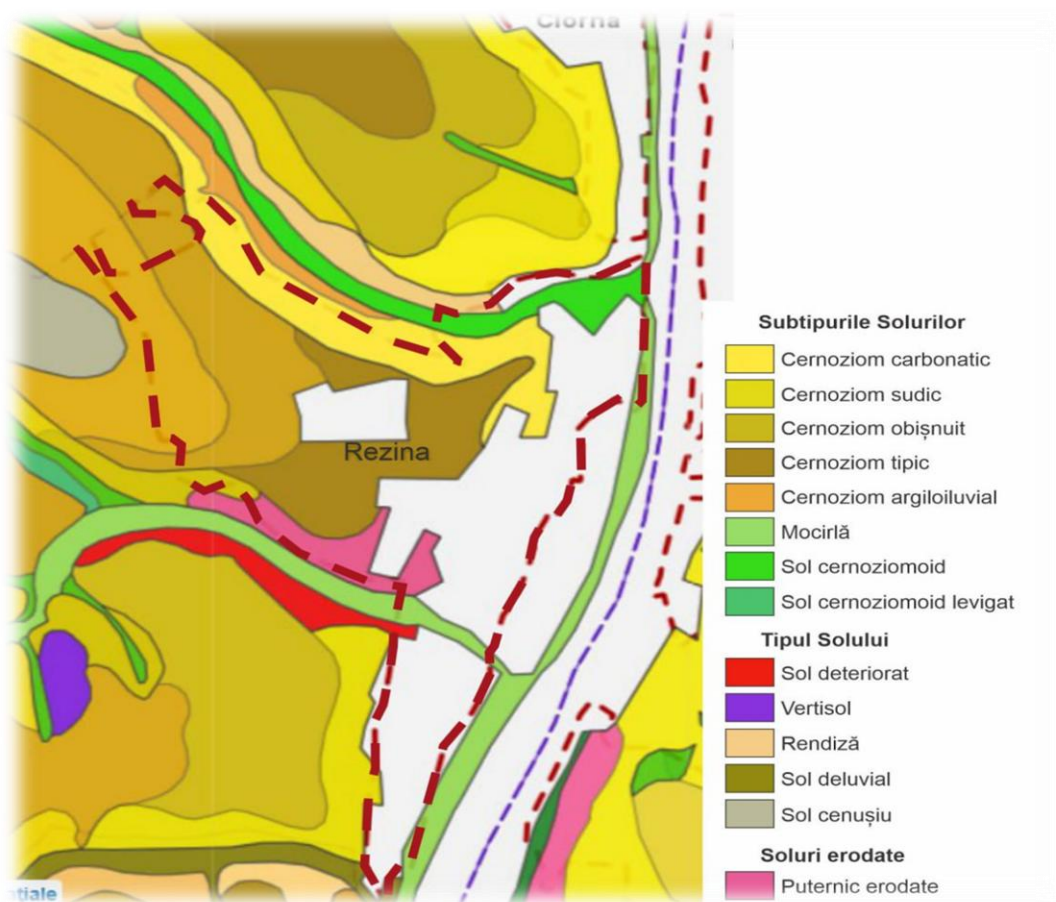

Figura 1.2.1 Harta Solurilor a or. Rezina

1.3 Hidromorfologia

În cadrul unui ecosistem, apele de suprafață joacă un rol fundamental, având un impact semnificativ asupra mediului și asupra formării solului. În zona Ciorna și Stohnaia, două râuri principale – râulețul Ciorna și râulețul Rezina – contribuie la dinamica hidrografică locală, influențând procesele ecologice și, implicit, viața din jurul lor.

Râuri și râulețe

Râul Nistru este unul dintre cele mai lungi râuri din Europa de Est. Lungimea totală a r. Nistru este de 639,47 km, iar conform ordinului Strahler nr.8 lungimea segmentului ce traversează localitățile or. Rezina este de 2,145 km, s. Boșernița-3,05 km, s. Ciorna-2,001 km, s. Stohnaia-1,369 km (conform Agenției Apele Moldovei-harta Rețelei Hidrografice). Bazinul hidrografic al fluviului Nistru acoperă o suprafață de 72100 km², din care 1920 km² sunt incluși în teritoriul Republicii Moldova (27%). Lățimea râului este de 100-500 m, iar adâncimea în unele zone poate ajunge chiar și pînă la 8 m. Nistrul izvorăște în (pe versantul de nord-vest al Muntelui Rozluci, în Ucraina, la altitudinea de 760 m) și se revarsă prin limanul omonim în Marea Neagră. Sectorul superior al Nistrului se află în Ucraina.

Râulețul Ciorna, cu o lungime totală de 48 km, traversează intravilanul satului Ciorna pe o distanță de 9122 m și este clasificat ca râu de ordin 4 conform sistemului Strahler. Această clasificare sugerează o rețea hidrografică complexă, care nu doar că asigură drenajul zonei, ci și facilitează interacțiuni ecologice diverse. De asemenea, râulețul Rezina, cu o lungime totală de 30 km și un segment de 5160 m în oraș, contribuie la alimentarea râului Nistru, având un rol important în menținerea echilibrului hidric al regiunii.

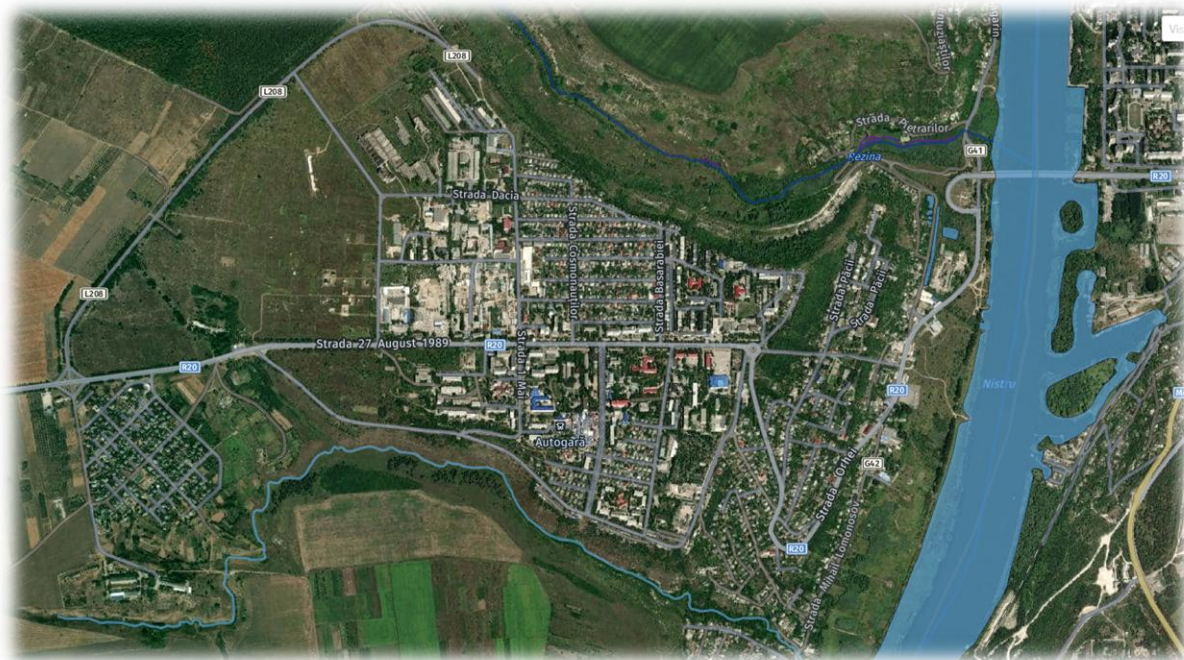

Figura 1.3.1 Harta Bazinelor acvatice a or. Rezina

Pîraie

Zona este, de asemenea, străbătută de pârâuri, cum ar fi cele de la nord și sud de satul Stohnaia, având lungimea de 4337 m și, respectiv, 2167 m, ambele fiind clasificate ca pârâuri de ordin 1. Deși

mai simple în structură, aceste pârâuri joacă un rol crucial în drenajul local și contribuie la alimentarea solului cu apă, promovând dezvoltarea vegetației și menținând echilibrul ecologic.

Lacuri și iazuri

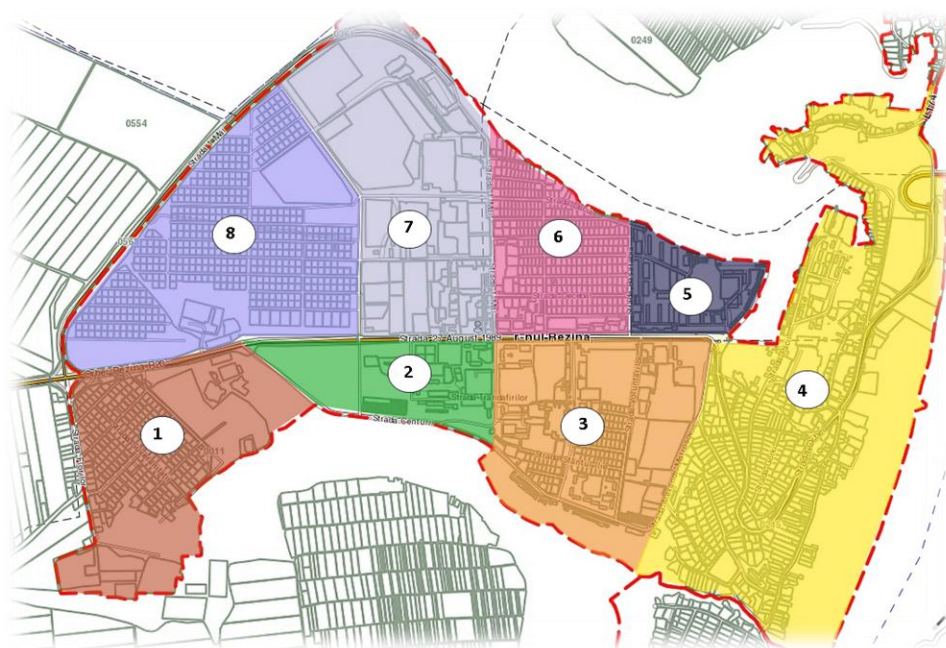
Pe lângă râuri și pârâuri, zona Ciorna și Stohnaia este marcată și de prezența lacurilor (iazurilor), cu o suprafață totală de 2,17 ha. Aceste forme de apă nu doar că adaugă diversitate peisajului, dar și contribuie la regimul hidric al solului din jur.

Apele freatice reprezintă un alt element esențial în procesul de formare a solului. Acestea influențează compoziția și structura solului prin adâncimea la care se află și prin gradul de mineralizare. În zonele de luncă, apele freatice se află de obicei la o adâncime mai mică de 3 m, ceea ce le permite să afecteze direct procesul de solificare. Astfel, ele contribuie la formarea solurilor umede, favorizând procesele de gleizare, înmlăștinire și salinizare.

Pe de altă parte, în regiunile unde apele freatice se află la adâncimi mai mari, influența acestora asupra solului este redusă. Acest aspect subliniază importanța poziției relative a apelor subterane în stabilirea caracteristicilor pedologice ale unei zone.

2. ZONAREA FUNCȚIONALĂ

Orașul Rezina este organizat într-o structură funcțională bine definită, împărțit în 8 cartiere rezidențiale (Conform Programului de Revitalizare Urbană a orașului Rezina. Această împărțire facilitează gestionarea eficientă a resurselor și serviciilor publice, precum și dezvoltarea urbană armonioasă.

Figura 2.1.1. Cartiere rezidențiale delimitate a teritoriului or. Rezina

1. Rezina Vest;
2. Trandafirilor;
3. Centru;
4. Terasa II;
5. Licel Olimp
6. Pentagrama;

7. Zona industrială;
8. Rezina Nord-Vest(proiect).

2.1 Structura teritoriului

Conform Planului Urbanistic General al Raionului de Vest orașului Rezina, elaborat de "URBANPROIECT" teritoriul intravilanului și a extravilanului au fost divizate în următoarele zone funcționale:

- **ZONA REZIDENȚIALĂ** – care cuprinde atât case de locuit colective în regim de înălțime variat, cât și teritoriile caselor individuale.
- **ZONA CONSTRUCȚIILOR PUBLICE**- construcții care au scopul de deservire a locuitorilor orașului Rezina, prestări de servicii.
- **ZONA CONSTRUCȚIILOR ECONOMICE ȘI INDUSTRIALE**- care include clădiri cu destinație industrială pentru producere, și construcții destinate oficiilor și spațiilor economice.
- **INFRASTRUCTURA TRANSPORTULUI EDILITAR**- prezentat prin străzi și drumuri principale, strazi și drumuri secundare.
- **ZONE COMUNALE**- parcări, zona de depozitare a gunoiștelor, cimitire, garaje.
- **ZONE DE RECREERE**- păduri, parcuri, lacuri, râuri, iazuri, pasaje, terenuri de sport.
- **TERENURI AGRICOLE**- terenuri destinate pentru cultivarea cerealelor sau legumelor.
- **ALTE TERENURI** – teritorii libere, terenuri A.P.L.

Toate aceste zone funcționale, organizează spațiul unitar al orașului Rezina și a satelor din componența lui, formînd teritoriul intravilanului și a extravilanului.

2.2 Zona Rezidențială

Orașul Rezina prezintă o diversitate semnificativă în ceea ce privește fondul locativ, avînd atât clădiri de apartamente colective, cât și case individuale. Această organizare este esențială pentru satisfacerea nevoilor locative ale populației și pentru dezvoltarea urbană sustenabilă.

Blocuri Locative Colective

În Rezina, blocurile de apartamente au un regim de înălțime variabil, cu majoritatea clădirilor avînd 5 etaje. Acestea sunt amplasate în intravilanul orașului și contribuie semnificativ la fondul locativ. Numărul total de apartamente înregistrate în oraș este de 3.620, ceea ce reflectă o densitate urbană moderată și oferă o opțiune de locuire pentru multe familii.

Suprafața ocupată: Blocurile locative constituie o suprafață totală de 11,11 ha în orașul Rezina, s. Stohnaia 0,3 ha, s. Ciorna- 0,43 ha

Case de Locuit Individuale

Pe lângă blocurile de apartamente, orașul Rezina include și case de locuit individuale, care au un regim de înălțime de 1-2 etaje. Aceste locuințe oferă un mediu mai privat și sunt preferate de anumite familii care doresc mai mult spațiu și intimitate.

Suprafața ocupată: Suprafața totală a teritoriilor ocupate de casele individuale în intravilanul orașului este de 120,31 ha . Această zonă semnificativă contribuie la diversificarea opțiunilor de locuire și oferă o alternativă la viața urbană densă.

Case de locuit colective în regim de înălțime variat și casele individuale or. Rezina

Denumirea Zona	Blocuri locative (buc)	Case individuale (buc)
----------------	---------------------------	---------------------------

Zona „Rezina Vest ”	absente	250
Zona „ Trandafirilor,	13 buc	absent
Zona „ Centru”	25 buc	100
Zona „Terasa II”	17	480
Zona „Liceul Olimp”	23	absente
Zona „Pentagrama,,	7	315
„Zona industrială”	2	absente
Zona „Rezina Nord Vest” (proiect)		5
Suprafața (ha)	11,18	20,99

Zona „Rezina Nord Vest” reprezintă un proiect de dezvoltare urbană important, amplasat în partea de nord-vest a orașului Rezina. Această inițiativă este dedicată sprijinirii familiilor tinere, oferindu-le oportunitatea de a construi case de locuit individuale.

Primăria orașului Rezina a identificat nevoia de locuințe adecvate pentru familiile tinere, care se confruntă adesea cu dificultăți în a găsi o locuință accesibilă. Prin atribuirea de terenuri pentru construcție, se urmărește nu doar facilitarea accesului la locuințe, ci și stimularea dezvoltării comunității.

În prezent, lucrările de construcție sunt în curs de desfășurare, cu un progres remarcabil. Până acum, au fost finalizate 15 case de locuit individuale, fiecare dintre acestea fiind proiectată să răspundă nevoilor specifice ale familiilor tinere. Aceste locuințe sunt concepute să ofere un mediu confortabil și sigur, contribuind astfel la bunăstarea locuitorilor.

Fondul locativ din satele Stohnaia, Ciorna și Boșernița, care fac parte din orașul Rezina, este predominant format din case de locuit cu regim mic de înălțime, de obicei între 1 și 2 nivele. Această caracteristică reflectă stilul de viață rural și nevoile locuitorilor, oferind un mediu mai liniștit și privat.

Fondul locativ sat. Stohnaia, sat. Ciorna, sat. Boșernița

Denumirea Zona	Case individuale (buc)	Suprafața (ha)
Stohnaia	276	29,72
Ciorna	365	52,12
Boșernița	250	26,03

CONCLUZII

În urma analizei s-au depistat următoarele **disfuncționalități și priorități** asupra fondului locativ din orașul Rezina.

Disfuncționalități	Priorități
Ca urmare a analizei fondul locativ existent, una din probleme este fondul locativ învechit	Se prevede construcția caselor locative în urma demolării celor neutilizabile, fără a utiliza terenuri adăugătoare.

Starea fizică satisfăcătoare a blocurilor de locuit, care nu corespund normelor de confort și igienă, exigențelor de izolare termică, hidrofugă și economiei energiei.	Se prevede revitalizarea și modernizarea blocurilor locative pentru crearea unui design extetic urban.
--	--

2.3 ZONA CONSTRUCȚIILOR PUBLICE

Construcțiile cu destinație publică în orașul Rezina joacă un rol esențial în viața comunității, oferind servicii necesare și facilități pentru locuitori. Acestea sunt predominant concentrate în zona centrală a orașului și se extind spre periferiile acestuia, asigurând accesibilitate și conectivitate pentru toți cetățenii.

2.3.1 Terenurile instituțiilor de învățământ

Terenurile destinate instituțiilor de învățământ din orașul Rezina acoperă aproximativ 5,064 ha, împărțite astfel:

Învățământ Primar: 2,532 ha pentru școlile primare, cu facilități adecvate pentru educația timpurie.

Învățământ Școlar (Secundar): 2,532 ha pentru licee

Denumire	Suprafața ocupată la sol (ha)	Nota
Sectorul Educație		
Învățământul preșcolar		
Grădinița nr.2 "Andrieș"	0,538	Zona "Olimb"
Grădinița nr.1" Leagănul copilăriei"	0,37	Zona "Terasa II"
Grădinița nr. 6 "Cocoșelul de Aur"	1,01	Zona "Trandafirilor"
Grădiniței nr. 5 "Bucuria"	0,614	Zona "Olimp"
Total	2,532 ha	
Învățământul școlar		
Liceul Teoretic "Alexandru cel Bun"	2,05	Zona "Centru"
Liceul Teoretic "Olimp"	2,09	Zona "Olimp"
Școala primară -grădiniță	0,298	Sat. Ciorna. str. Iuri Gagarin, 149.
Total	2,532 ha	

2.3.2 Terenurile instituțiilor de ocrotire a sănătății

În orașul Rezina, instituțiile publice din sectorul medical sunt amplasate strategic la intersecția b-dul Alexei Sciusev, str. 27 August 1989 și str. Voluntarilor. Sectorul sănătății acoperă aproximativ 4,36 ha.

Denumire	Suprafața ocupată la sol (ha)	Nota
Sectorul Sănătății		

Spitalul Raional Rezina Secția de Boli Infecțioase	3,74	Zona "Centru"
Centrul Asistentă Medicală Urgență	0,145	Zona "Centru"
Centrul Medicilor de Familie	0,353	
Centrul Medical "Galaxia"	0,12	Zona "Terasa II"
Total	4,358 ha	

2.3.3 Terenuri categoriei de securitate și siguranță publică

În orașul Rezina, siguranța publică este asigurată de două instituții importante: Comisariatul de Poliție și Unitatea de Salvatori și Pompieri.

Comisariatul de Poliție este amplasat pe str. Voluntarilor nr. 1. Edificiul are o suprafață de 754 m², iar terenul pe care se află se întinde pe 0,36 ha. Această instituție joacă un rol esențial în menținerea ordinii și protejarea comunității.

Unitatea de Salvatori și Pompieri, situată pe st. 1 Mai 4/3, asigură securitate pentru aproximativ 47.000 de locuitori, incluzând cetățenii a 40 de localități rurale din jurul orașului. Echipată cu 4 autospeciale de intervenție și având în dotare 35 de angajați, această unitate este vitală în gestionarea situațiilor de urgență. Suprafața terenului pe care se află unitatea este de 0,8094 ha.

Denumire	Suprafața ocupată la sol (ha)	Nota
Sectorul Securitate și Siguranță		
Comisariatul de Poliție	0,36	Zona "Centru"
Unitatea de salvatori și pompieri	0,81	Zona "Industrială"

2.4 INFRASTRUCTURA TRANSPORTULUI

Orașul Rezina dispune de o rețea de drumuri bine organizată, cu 80 de străzi gestionate de autoritatea publică locală (APL). Drumurile naționale sunt administrate de către SA „Drumuri Orhei”, incluzând aproximativ 17 km de drumuri de importanță națională, în timp ce restul drumurilor sunt de importanță locală.

În funcție de traficul actual și previziunile de dezvoltare, drumurile din oraș au fost clasificate în următoarele categorii:

- **Drumul Republican R-20:** Acesta leagă orașul Rezina de Orhei și Rîbnița, având un segment de aproximativ 7 km. Este un drum esențial pentru circulația între localități.
- **Drumul Regional G-42:** Acest drum leagă Rezina de Saharna și Saharna Nouă, cu o lungime de aproximativ 4 km care traversează extravilanul orașului. Este important pentru accesibilitatea regiunii.
- **Drumul Regional G-41:** Conectează R9 Șoldănești, Alcedar, Boșernița și Rezina R20, având o lungime de circa 6 km. Acest drum facilitează circulația între diverse localități din zonă
- **Drumuri și acese locale:** Orașul are 80 de străzi care formează rețeaua de drumuri locale, asigurând legătura între diferite zone rezidențiale și puncte de interes.
- **Drumuri industriale:** Drumurile industriale din orașul Rezina constituie o parte esențială a infrastructurii, facilitând accesul la zonele de producție.

Strazile principale care delimitează cele 8 cartiere sunt caracterizate prin drumuri :

- Str. 27 August 1989 (șoseaua princilapală- 2,8 km);
- Str. Grigore Vieru (1,2 km);
- Str. 1Mai (3,5 km);
- Str. Dacia (0,575 km);
- Str. Cosmonauților (0,55km);
- St. Basarabia (0,425 km);
- Str. Florilor (1,00 km);
- Str. Mitropolitul Dosoftei (0,530 km);
- Str. Centurii (1,8 km);
- Bulevardul Alexei Sciusev (0,660);
- Alexandru Matrosov (0,800 km);
- Str. Orhei (1,4 km);
- Str. Mihail Lomonosov (1,8 km).

Iluminarea publică este bine dezvoltată în zonă orașului Rezina fiind asigurat aproximativ tot teritoriul.

2.5 ZONA CONSTRUCȚIILOR ECONOMICE ȘI INDUSTRIALE

În orașul Rezina, teritoriile destinate construcțiilor economice și industriale au o suprafață totală de 65,31 ha. Aceste terenuri sunt esențiale pentru dezvoltarea economică a comunității și atragerea de investiții.

Teritorii cu Destinație Economică: Acestea constituie 15,08 ha. Aceste terenuri sunt destinate activităților comerciale și de servicii, oferind spații pentru birouri, magazine și alte facilități economice.

Denumirea	Suprafața (ha)
Zone Economice	
Or. Rezina	15,08
s. Ciorna	0,28
s. Stohnaia	0,85
s. Bosernița	0,05

Zona industrială este situată în mare parte în sectorul Industrial al orașului Rezina. Zona construcțiilor economice este dispesată pe întreg teritoriul orașului Rezina inclusiv s. Boșernița, s. Ciorna și s. Stohnaia.

2.5.1 Terenuri destinate industriei

Teritorii cu Destinație Industrială: Suprafața alocată pentru activități industriale este de 50,23 ha. Aceste terenuri sunt dedicate unităților de producție și fabricilor, contribuind semnificativ la dezvoltarea sectorului industrial din oraș.

Pe teritoriul acestei zone industriale sunt prezente edificiile industriale de producere, depozite și garajuri, terenuri atribuite.

Denumirea	Suprafața (ha)
Zone Industriale	

Or. Rezina (intravilan)	50,23
s. Ciorna	3,95
s. Stohnaia	0,62

2.5.2 Terenuri cu activități de comerț și servicii

Suprafața totală a terenurilor cu activități de comerț și servicii în intravilanul orașului și a satelor din componența lui constituie:

- ✓ Magazine alimentare- 2301 m.p
- ✓ Magazine nealimentare- 4405m.p
- ✓ Piața or. Rezina- 7590 m. p (alimentare-2569 m.p și mărfuri industriale S= 5021,0 m.p)

Denumirea	Indice (m.p, loc)
Orașul Rezina	
Magazine alimentare	2051,5 m. p
Magazine nealimentare	4405m.p
Cafenele	264 loc
Baruri	139 loc
Restaurante	600 loc
Satul Stohnaia	
Magazin alimentar	48 m. p
Satul Boșernița	
Magazin alimentar	24 m. p
Satul Ciorna	
Magazin alimentar	178 m. p
Cafenea	140 loc

În orașul Rezina, teritoriile dedicate comerțului sunt variate și bine structurate, acoperind o gamă largă de activități comerciale și servicii. Acestea includ comerțul cu amănuntul, care se axează pe produsele alimentare, articole de uz personal și bunuri de primă necesitate. De asemenea, există zone pentru comerț mixt, unde se află locuințe, birouri și bănci.

Comerțul general este reprezentat prin market-uri, care oferă o selecție diversificată de produse, de la alimente la articole de uz casnic. În plus, orașul dispune de unități de comerț greu, ce vând produse casnice și industriale, precum și servicii de reparații, prin ateliere specializate.

Un aspect remarcabil al comerțului din Rezina este dezvoltarea semnificativă a comerțului materialelor de construcție. Acest sector beneficiază de prezența unei cariere locale care produce ciment, argilă și alte materiale esențiale pentru construcții. Aceasta nu doar că satisface cererea locală, ci contribuie și la sprijinirea infrastructurii orașului.

În concluzie, teritoriile comerciale din Rezina sunt esențiale pentru economia orașului, oferind locuitorilor acces la o diversitate de bunuri și servicii. Această diversitate, în special în domeniul construcțiilor, evidențiază potențialul de dezvoltare al comunității și capacitatea sa de a se adapta la nevoile economice actuale.

În centrul orașului Rezina, pe bulevardul Alexei Șciusev nr. 4, se află o piață cu o suprafață totală de 0,9274 ha. Această piață joacă un rol important în viața economică a comunității, oferind o gamă variată de produse.

Caracteristicile Pieței

Suprafața Comercială: Piața dispune de o suprafață comercială de 7590 m². Aceasta este bine împărțită pentru a răspunde nevoilor consumatorilor.

Produse Alimentare: O parte semnificativă a pieței este dedicată alimentelor, cu o suprafață de 2569,0 m². Aceasta include magazine care oferă produse proaspete, de bază și articole de uz personal.

Mărfuri : Restul suprafeței comerciale, de 5021,0 m², este rezervată pentru mărfuri industriale. Aceasta cuprinde diverse produse necesare în gospodării și activități industriale.

2.6 ZONE COMUNALE

Terenurile destinate serviciilor comunale în orașul Rezina intră:

Zona de depozitare deșeurilor

Poligonul de utilizare a deșeurilor menajere solide din orașul Rezina are o suprafață de 0,96 ha și este amplasat în partea de vest a orașului. Aproximativ 50% din suprafața poligonului este deja umplută, ceea ce indică un nivel semnificativ de utilizare. Teritoriul este îngrădit, ceea ce ajută la delimitarea zonei și la prevenirea accesului necontrolat. Poligonul nu dispune de un sistem de drenare sau de sortare a deșeurilor. Această absență poate duce la probleme de mediu și la dificultăți în gestionarea eficientă a deșeurilor.

Cimitire, servicii funerare

Pe teritoriul orașului Rezina sunt amplasate trei cimitire, fiecare având specificitățile sale.

Tipuri de Cimitire or Rezina:

Cimitirul Vechi: Acesta are o suprafață de 2,77 ha și este unul dintre cele mai vechi locuri de odihnă a decedaților.

Cimitirul Evreiesc: Cu o suprafață de 0,59 ha, acest cimitir servește nevoile comunității evreiești locale. **Noul Cimitir:** Înființat în anul 2020, noul cimitir se întinde pe o suprafață de 15,95 ha și include zone de protecție sanitară, parcări și spații amenajate pentru servicii funerare.

Pe lângă cimitirele din oraș, există și un cimitir în satul Ciorna și un altul în satul Stohnaia, care contribuie la respectarea tradițiilor funerare locale.

Suprafața totală ocupată de cimitire în orașul UAT este de 20,66 ha, conform normelor de asigurare cu servicii funerare. Acest aspect indică faptul că orașul respectă standardele necesare pentru inhumarea tradițională, asigurând locuitorilor acces la servicii funerare adecvate.

Cimitire din orașul Rezina

Nr.	Denumirea	Cimitirul Vechi	Suprafața, (ha)	Gradul de ocupare
1.	Cimitirul Vechi	Matrosov 10	2,77 ha	90 %
2.	Cimitirul Evreiesc	str. Păcii 67,	0,59 ha	100 %
3.	Cimitirul Nou	or. Rezina	15,95 ha	0,1 %
4.	Cimitirul s. Stohnaia	s. Stohnaia	0,4	80 %
5	Cimitirul s. Ciorna	s. Ciorna	0,9 ha	80 %

Terenuri sub garaje

Suprafața totală a terenurilor sub garaje constituie cca 3,5 ha. O mare parte din garaje nu sunt înregistrate în registrul bunurilor imobile.

2.7 ZONE DE RECREERE

Fondul forestier

Zona extravilanului este bogată de zonă împădurită, o zonă ce evidențiază comunitatea de alte localități din regiune.

- ✓ Fondul forestier de pe teritoriul orașului Rezina constituie cca 103 ha, repartizat neuniform pe suprafața atât a intravilanului orașului cât și a extravilanului orașului Rezina.

Parcuri și zone verzi

Spațiile verzi constituie o componentă esențială a oricărui oraș, având un impact semnificativ asupra calității mediului și asupra vieții locuitorilor. În orașul Rezina, aceste zone verzi nu doar că contribuie la frumusețea peisajului urban, dar oferă și oportunități de agrement, relaxare și socializare pentru comunitate.

În primul rând, spațiile verzi joacă un rol crucial în îmbunătățirea calității aerului. Plantele absorb bioxidul de carbon și eliberează oxigen, ajutând la purificarea atmosferei. Aceasta este deosebit de important în contextul urban, unde poluarea poate deveni o problemă majoră. Prin urmare, parcurile, grădinile și alte zone verzi din Rezina contribuie la un mediu mai sănătos pentru toți locuitorii.

În al doilea rând, aceste spații servesc ca locuri de relaxare și distracție. Aproape toate sectoarele orașului dispun de zone verzi, fie că este vorba despre curțile blocurilor locative, fie despre zonele amenajate, de-a lungul străzilor cum ar fi strada 27 August 1989 și bulevardul A. Șciusev. Aceste locuri oferă o evadare din agitația cotidiană, permițând locuitorilor să se bucure de natură, să facă sport sau să socializeze.

Un alt aspect important este faptul că spațiile verzi din Rezina sunt adesea însoțite de monumente și locuri de comemorare, cum ar fi scuarul monumentului Ferdinand și monumentul Eroilor din strada 27 August 1989. Aceste zone nu doar că onorează memoria celor căzuți, dar oferă și un cadru potrivit pentru reflecție și respect. De asemenea, zona verde de-a lungul râului Nistru adaugă un farmec aparte orașului, fiind un loc preferat pentru plimbări și activități recreative.

Rîuri și bazine acvatice

Orașul Rezina este traversat de Rîul Nistru, Rîulețul Ciorna, Rîulețul Rezina. Deasemenea teritoriul orașului Rezina și a satelor din componența lui dispune și de bazine acvatice cu o suprafață totală de 2,17 ha.

Denumire	Lungimea segmentului (m)	Suprafața (ha)	Nota
Rîul Nistru	8940		Odinul 8
Rîulețul Ciorna	9122		Ordin 4
Rîulețul Rezina	4337		Ordin 3
Piraie	4337		Ordin 1

	2167		Ordin 1
Bazine acvatice		2,17	

Notă: sursa de informare Agenția "Apele Moldovei" <https://www.apelemoldovei.gov.md>

Terenuri de sport

La moment pe teritoriul orașului funcționează 6 săli de sport, amplasate în instituțiile de învățământ și 3 private. Conform datelor Programului de Revitalizare Urbană, au mai fost construite încă 4 terenuri sportive cu înveliș artificial în ultimii ani.

Terenuri sportive:

- ✓ teren sportiv cu înveliș artificial cu suprafața de 620 m², dotat cu inventar sportiv pentru fotbal, volei situat pe str. Ștefan Cel Mare Rezina-Vest
- ✓ teren pentru copii cu echipament de joacă cu suprafața de 300 m².
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic "Alexandru cel Bun" - teren de mini fotbal și volei
- ✓ Instituția Publică Liceul Teoretic "Olimp" - teren de fotbal, volei, baschet și teren de fitness (curent renovat)
- ✓ Școala polivalentă - teren de mini fotbal
- ✓ Teren sportiv Multifuncțional (str. Păcii 34/1) - teren de fotbal și teren de sport (fitness);
- ✓ Stadion Boșernița - 0,5 ha;
- ✓ Stadion Ciorna - 0,69 ha;
- ✓ Stadion Stohnaia - 0,62 ha;
- ✓ Teren sportiv pe teritoriul Unității de Pompieri;
- ✓ Teren fitness cu suprafața de 300 m²;
- ✓ Teren de fitness (în fața spitalului Raional).

Multe dintre terenurile sportive existente sunt deteriorate și nu mai corespund standardelor necesare pentru desfășurarea activităților sportive. Renovarea acestor terenuri ar implica îmbunătățiri precum refacerea suprafeței de joc, instalarea de echipamente moderne și asigurarea unui mediu sigur pentru elevi. De asemenea, renovarea ar putea include amenajarea de zone de relaxare și socializare, contribuind la crearea unei atmosfere plăcute pentru practică sportivă. În anul 2015 a fost aprobat proiectul unui Complex Sportiv Raional pe o suprafață de 4 ha, care la momentul de față lucrările sunt sistate, din lipsa surselor financiare.

2.8 TERENURI AGRICOLE

În intravilanul orașului Rezina, care include și satele Boșernița, Ciorna și Stohnaia, suprafața terenurilor agricole este de 6,82 ha. Pe de altă parte, extravilanul orașului Rezina dispune de o suprafață considerabil mai mare, de 1443,66 ha.

2.9 PROPRIETATEA TERENURILOR

Pe teritoriul orașului Rezina, cea mai mare pondere a terenurilor este reprezentată de cele aflate în proprietate privată. Această caracteristică subliniază importanța proprietății private în structura economică și socială a comunității locale.

Structura terenurilor după forma de proprietate

Nr	Categoriile și deținători de terenuri	Suprafața totală (ha)	Ponderea %
1.	Terenuri proprietate publică a statului	465,1225	13,87
2.	Terenurile proprietatea APL	1208,4323	36,05
3.	Terenurile proprietate privată	1678,73	50,08
Total		3351,8298	100

Conform datelor oferite de Primăria or. Rezina

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În baza analizei dezvoltarea orașului Rezina are propriile motive și priorități pentru a recurge la formarea și implementarea unei politici durabile, cu scopul de a utiliza terenurile atât în proprietate publică cât și private. Toate aceste disfuncționalități și priorități va permite dezvoltarea orașului atât pe verticală cât și pe orizontală, un punct de creștere către orașele poli.

Disfuncționalități	Priorități
Supra aglomerarea zonei Centrale a orașului Rezina cu activități economice, crează trafic rutier, crează poluarea estetică a orașului	Se propune eliminarea nucleului centrului orașului, amplasarea obiectivelor de prestarea a serviciilor în apropierea zonelor rezidențiale și de muncă a populației
Dezvoltarea locativă la periferia orașului slab dezvoltată din punct de vedere de distribuire cu rețele edilitare, accese și iluminat public	Se propune strategii de dezvoltare a infrastructurii edilitare, stabilirea drumurilor și a acceselor către zona locativă conform cerințelor de proiectare a drumurilor și a arterelor de ocolire .
Artera principală a orașului este travesată de autoturisme și automobile de tonaj mare care afectează îmbrăcămintea rutieră, crează poluarea fonică în zonă într-u cât este drumul principal al orașului	Se propune ca drumul de interes național să fie construit și amenajat în preajma centurii de ocolire a orașului.
Pe teritoriul orașului se găsesc multe edificii într-o stare exploarabilă, necesită reparații și atribuirea unor funcții economice	Sistematizarea edificiilor urbane cu atribuirea unor funcții economice, crearea aspectului arhitectural-estetic al centrelor de deservire publică.
Domeniul comerțului și sfera serviciilor bine dezvoltate în intravilanul localităților subconcentrarea în zona centrală	Pentru îmbunătățirea deservirii populației în special asigurarea cu obiective de comerț, alimentarea publică și alte obiective, crearea unui sistem organizat, amplasarea optimă în raza de deservire în îmbinarea cu infrastructura transportului

Sectorul industrial este amplasat în apropiere de zona locativă, care crează poluare fonică și a mediului	Reorganizarea și atribuirea sectorului industrial inclus în circuitul economic, promovarea ofertelor la nivel național și internațional.
Nu toate zonele verzi sunt amenajate	Se propune amenajarea zonelor și spațiilor verzi, fișii de protecție, amenajarea scuarurilor amplasate în diferite zone ale orașului crearea unor noi spații verzi amenajate pentru agrement.
Sfera turismului bine dezvoltată	Dezvoltarea sferei turismului prin elaborarea unui plan/concept de dezvoltare a sectorului turistic, și aplicarea la proiecte internaționale pentru revitalizarea sectorului turistic.
Drumurile, accesele pentru pietoni existente sunt parțial distruse, necesită renovări, accesul la blocurile locative sunt într-o stare deplorabilă. Acest lucru crează incomodități pentru pietoni și afectează siguranța lor la trafic.	Se propune revitalizarea urbană prin revonarea îmbrăcămintei rutiere a drumurilor existente și a trotuarelor, propunerea noilor accese în zona locativă cu ajutorul locuitorilor, agenților economici, și a diferitor fonduri de investiții.
Terenuri și clădiri – proprietatea privată neincluse în circuitul economic.	Atribuirea clădirilor și terenurilor libere cu destinație economică .
Ca urmare a analizei fondului locativ existent, una din probleme este fondul locativ învechit și degradat .	Se prevede construcția caselor locative în urma demolării celor învechite, fără a utiliza terenuri adăugătoare.
Unele blocuri locative sunt lipsite de zone de sport și agrement, terenuri de joacă pentru copii, și mobilier urban.	Unele blocuri locative sunt lipsite de zone de sport și agrement, terenuri de joacă pentru copii, și mobilier urban
Orașul dispune de puține spații verzi pentru agrement, unele zone ale orașului sunt lipsite de parcuri și zone de odihnă. zonele verzi existente necesită renovare și dotare cu mobilier urban.	Amenajarea zonelor și spațiilor verzi, fișii de protecție. Pentru crearea unui mediu ambiant favorabil, a orașului Rezina , prin construirea unui sistem de spații verzi bine dezvoltate în fiecare cartier cu dotarea mobilierului urban. Amenajarea scuarurilor amplasate în diferite zone ale orașului, și crearea unor noi spații pentru agrement inclusiv și în satele din componența orașului Rezina.

	Proiect prin Programul național “Orașe-poli de creștere.
Complexul Sportiv în construcție (proiect 2015).	Se propune atragerea unor noi investiții pentru a finaliza complexul sportiv în întregime. Acest complex va putea atrage și găzdui competiții regionale și naționale.

CAPITOLUL. III SECTORUL LOCATIV

În concluzie, fondul locativ din orașul Rezina este diversificat, incluzând case de locuit, apartamente și alte construcții utile. Această diversitate nu doar că satisface cerințele locuitorilor, dar contribuie și la dezvoltarea unei comunități active și vibrante.

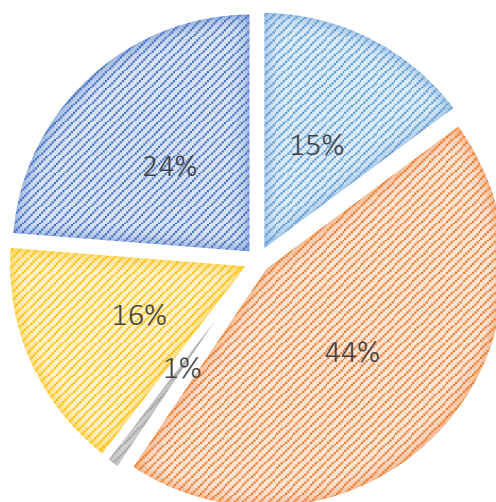
1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.1 Portofoliu cu locuințe existente

Fondul locativ în orașul Rezina este prezentat prin blocuri locative (101 blocuri) și case particulare (2202 de case).

Suprafața construită la sol a caselor individuale în orașul Rezina:

- Or. Rezina S= 20,99 ha,
- s. Stohnaia – S= 5,00 ha,
- s. Boșernița S= 3, 59 ha,
- s. Ciorna S= 9,91ha .

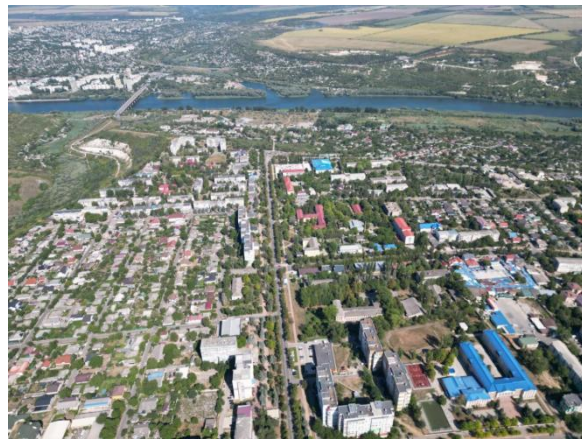
- Blocuri locative cu 9 etaje
- Blocuri locative cu 5 etaje
- Blocuri locative cu 4 etaje
- Blocuri locative cu 3 etaje

Diagrama 2.1.1 Diagrama Fondului Locativ cu Blocuri locative

- Blocuri locative cu 9 etaje 15 buc.
- Blocuri locative cu 5 etaje 45 buc.
- Blocuri locative cu 4 etaje 1 buc.
- Blocuri locative cu 3 etaje 16 buc.

- Blocuri locative cu 2 etaje 24 buc.

Fondul locativ din orașul Rezina este diversificat, cu un mix variat de blocuri locative de diferite înălțimi, care reflectă nevoile și preferințele comunității. Acest fond include blocuri cu 2, 3, 4, 5 și 9 etaje, fiecare având rolul său în structura locativă a orașului.

Structura Blocurilor Locative

Majoritatea blocurilor din Rezina sunt de 5 etaje, constituind aproximativ 44% din totalul fondului locativ. Aceasta evidențiază preferința locuitorilor pentru apartamente cu mai mult spațiu și accesibilitate, fără a sacrifica confortul. Numărul total de apartamente în orașul Rezina este de 3620, ceea ce indică o densitate semnificativă de locuire în aceste blocuri.

Evoluția Construcțiilor

Construcțiile din Rezina au început în anii 1960 și 1970, marcând o etapă importantă în dezvoltarea urbană a orașului. Primele 26 de blocuri locative au fost ridicate cu 2-3 nivele, iar un bloc cu 5 nivele a fost, de asemenea, construit. În plus, au fost realizate 458 de case de locuit individuale, amplasate pe zona de revitalizare urbană a Terasei II, cea mai veche parte a orașului. Aceste construcții timpurii au pus bazele pentru dezvoltarea ulterioară a comunității, oferind locuințe accesibile și contribuind la formarea unui sentiment de apartenență în rândul locuitorilor.

1.2 Analiza fondului locativ pe Zone

LEGENDA

1. Rezina Vest	4. Terasa II	7. Zona industrială
2. Trandafirilor	5. Liceul Olimp	8. Microraion N-V
3. Centru	6. Pentograma	

Analiza fondului Locativ pe zone:

Zona „Rezina Vest ”, situată în partea de vest a orașului , cartier locativ individual. Primele case au fost construite începând cu anul 1988, în total sunt 250 gospodării, numărul cărora este în creștere.

Zona „ Trandafirilor,, amplasată în terasa a III, unde sunt cele mai noi construcții: 16 blocuri locative cu cinci nivele, două blocuri locative cu 9 nivele, 2 blocuri locative cu 72 de apartamente nefinalizate.

Zona „ Centru”-amplasată terasa a III, unde sunt 25 blocuri locative cu multe nivele, și aproximativ 100 case de locuit individuale la sol.

Zona „Terasa II”- 19 blocuri locative, 480 case de locuit individuale la sol .

Zona „Liceul Olimp”-amplasată pe partea dreaptă a terasei a III, 23 blocuri locative cu regim de înălțime 5-9 etaje.

Zona „Pentagrama,,-amplasată mai sus de zona liceul Olimp, unde sunt amplasate 5 blocuri locative cu 9 nivele, 315 case individuale.

„Zona industrială”- în sectorul dat sunt amplasate 3 blocuri locative cu 2 nivele.

Zona „Rezina Nord Vest”(proiect)-amplasată în partea de Nord Vest a orașului. Primăria or. Rezina a atribuit familiilor tinere terenuri pentru construcția caselor de locuit individuale, unde la moment se execută lucrări de construcție. Sunt finalizate numai 15 case de locuit individuale.

Fondul locativ din satele s. Ciorna, Boșernița, s. Stohnaia, reflectă caracteristici specifice fiecărei comunități, având un predominant regim de înălțime mic și un stil de viață rural.

Recent au fost finalizate lucrările de reparații ale unui bloc social din orașul Rezina care își așteaptă proprietarii. Partierele blocurilor locative sunt predestinate în mare parte pentru sectorul prestări servicii, care asigură orașul cu deservire publică zilnică.

Satul Boșernița

În satul Boșernița, fondul locativ este compus în principal din case individuale, cu un număr total de aproximativ 150 de gospodării. Aceste locuințe au regimul de înălțime de 1-2 etaje, oferind un mediu de trai confortabil pentru familii. Arhitectura simplă și eficientă a acestora se integrează armonios în peisajul rural.

Satul Stohnaia

Situat la sud de orașul Rezina, satul Stohnaia se caracterizează printr-un fond locativ similar, predominant de case individuale. Intravilanul satului cuprinde aproximativ 275 de case de locuit, împreună cu un bloc locativ. Regimul de înălțime mic face ca zona să păstreze un aspect familiar și tradițional, favorizând un stil de viață comunitar.

Satul Ciorna

Satul Ciorna dispune de un fond locativ format din aproximativ 365 de case la sol, tot cu 1-2 etaje, alături de două blocuri locative. Această diversitate de locuințe permite adaptarea la nevoile diferitelor familii, încurajând un mediu de trai stabil și prietenos.

1.3 Capacitatea de procurare a locuințelor

În prezent, construcția de blocuri locative în orașul Rezina a stagnat, principalul motiv fiind discrepanța dintre cererea scăzută și oferta abundentă de locuințe.

Sprijin pentru Familiile Nou Formate

Pentru a încuraja familiile tinere să rămână în oraș, autoritățile publice au implementat măsuri specifice. Conform Art. 11 din Codul funciar, administrația locală oferă titluri de proprietate pentru terenuri din rezerva intravilanului, având dimensiuni de la 4 până la 7 ari în oraș și până la 12 ari în localitățile rurale. Aceasta reprezintă o oportunitate importantă pentru tinerii care doresc să își construiască casele, contribuind astfel la stabilitatea comunității.

Potențialul Fondului Locativ

Fondul locativ din orașul Rezina este considerat bine dezvoltat, datorită bogăției de bunuri imobile disponibile, inclusiv loturi pentru construcția de case individuale. Acest aspect nu doar că oferă oportunități pentru familiile nou formate, dar contribuie și la diversificarea peisajului urban.

1.4 Rezerve de teren pentru locuințe

În contextul dezvoltării orașului Rezina, este esențial ca rezervele de terenuri destinate locuințelor să fie clar stipulate în Planul Urbanistic General (PUG). Acest plan reprezintă un cadru strategic pentru organizarea și gestionarea spațiului urban, inclusiv pentru zonele rezidențiale.

2. Dotarea cu utilități a fondului locativ

Gradul de echipare cu utilități publice ale locuințelor din orașul Rezina este următorul:

- a) alimentarea cu apă-87,15% din locuințe sunt conectate la rețeaua de apeduct;(2022)
- b) canalizare- 65,57% din locuitori sunt conectați la serviciu sanitație;
- c) serviciu de sulubrizare-51,40% beneficiază de acest serviciu; (2021)
- d) gaze naturale – circa 80% conectați la gazoducte;
- e) iluminat stradal- 100% din strazile orașului sunt iluminate.
- f) conectarea la energia electrica-100%.

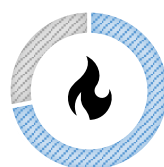
87,15%

65,57%

51,40%

80%

100%

CONCLUZII

Fondul locativ din orașul Rezina se confruntă cu provocări semnificative, în special în ceea ce privește blocurile locative, care se află într-o stare medie de degradare. Proprietarii acestor locuințe, în mod individual, își repară apartamentele după posibilitățile financiare, ceea ce duce la o variabilitate în calitatea reparațiilor.

Problemele Blocurilor Locative

Lipsa Izolației Termice: Multe dintre blocurile locative nu dispun de izolare termică adecvată. Acest lucru obligă proprietarii să își izoleze singuri apartamentele, ceea ce nu doar că implică costuri suplimentare, dar duce și la soluții ineficiente și haotice.

Aspectul Arhitectural: Aplicarea aleatorie a hromatismului fațadelor de către proprietari degradează aspectul estetic al blocurilor. Aceasta contribuie la o imagine urbană incoerentă și neîngrijită, afectând, în final, calitatea vieții locuitorilor.

RECOMANDĂRI

Conform studiului fondului locativ s-au depistat următoarele **disfuncționalități și priorități:**

Dezvoltarea sectorului Locativ	
Disfuncționalități	Priorități
Ca urmare a analizei fondului locativ existent, una din probleme este fondul locativ învechit și degradat	Se prevede construcția caselor locative în urma demolării celor învechite, fără a utiliza terenuri adăugătoare.
Starea fizică satisfăcătoare a blocurilor de locuit, care nu corespund normelor de confort și igienă, exigențelor de izolare termică, hidrofugă și economiei energiei electrice.	Se prevede revitalizarea și modernizarea blocurilor locative pentru crearea unui design estetic urban.
O mulțime de blocuri neîntribuite, și abandonate care crează un zgomot urban.	Revitalizarea blocurilor locative cu folosirea spațiului parterelor pentru servicii de deservire economică și socială a populației.
Lipsa acceselor în zona locativă, o parte din accesele existente necesită renovare.	Se propune îmbunătățirea fondului locativ prin asigurarea accesului, și renovarea celor existente. Se recomandă reparația acceselor existente cu suportul agenților economici, activiștilor în

	parteneriat cu contribuția administrației publice locale și suportul financiar al diferitor fonduri de investiții.
Unele blocuri locative sunt lipsite de zone de sport și agrement, terenuri de joacă pentru copii, și mobilier urban.	Se recomandă amenajarea zonelor pentru agrement și sport pentru blocuri locative corespunzător normativelor și amenajarea terenurilor de joacă pentru copii.
Lipsa conectării la infrastructura tehnico-edilitară a fondului locativ particular.	De prevăzut alimentarea cu apă, energie electrică, gaze naturale, canalizare, gestionarea deșeurilor, și îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a fondului locativ existent.

Capitolul III STRUCTURA ECONOMICĂ

Orașul Rezina se remarcă ca unul dintre centrele economice bine dezvoltate ale țării, având un potențial semnificativ pentru creștere și diversificare. Factorii care contribuie la acest avans economic sunt multipli și variază de la condițiile geografice favorabile până la resursele umane disponibile. Aceste elemente oferă orașului oportunități semnificative pentru o dezvoltare economică sustenabilă și diversificată, care poate îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor săi.

1. Structura economica a orasului și specializările de bază

Potențialul economic și istoric a orașului Rezina oferă o bază comună pentru cooperare teritorială. Conform datelor statistice de care dispune primăria, în oraș la moment sunt înregistrați 289 agenți economici:

- a) Întreprinderi cu drept de persoană fizică;
- b) Deținători de patentă;
- c) Întreprinderi individuale;
- d) Întreprinderi cu drept de persoană juridică.

Genurile de activități care contribuie la creșterea Economiei în oraș sunt: comerțul, servicii de producere, servicii agricultură, servicii auto, servicii medicale, servicii transport, servicii turistice. Rezina este un oraș industrial, fiind un oraș amplasat într-o zonă geografică bună, care dispune de resurse de pietriș, nisip, lut, piatră și materie primă pentru fabricarea cimentului. Dobândirea și prelucrarea acestor zăcămintă secole la rând a fost unul din domeniul de bază ale economiei teritoriului.

2. Factorii de dezvoltare și avantajele competitive

Factorii Contribuției la Dezvoltarea Economiei din Orașul Rezina:

Orașul Rezina beneficiază de o serie de factori favorabili care contribuie la dezvoltarea sa economică. Printre acești factori se numără amplasarea geografică, de transportul, turismul și infrastructura rutieră.

Unul dintre cele mai mari avantaje ale Rezinei este poziția sa geografică. Aceasta se află într-o zonă bogată în resurse naturale și minerale, care sunt esențiale pentru dezvoltarea industrială. De exemplu, carierele de calcar și argilă din apropiere sunt folosite în producerea cimentului, facilitând

fabricarea materialelor de construcție. Această resursă nu doar că sprijină industria locală, dar și atrage investiții în sectorul construcțiilor.

Infrastructura de transport din Rezina este bine dezvoltată, asigurând legături eficiente cu alte sate și orașe.

Drumurile de interes regional și republican facilitează accesul la piețele externe, iar căile ferate sunt esențiale pentru transportul mărfurilor. Această conectivitate îmbunătățește logistică și sprijină comerțul, ceea ce este vital pentru economia locală.

Orașul Rezina se întinde de-a lungul malului Nistrului pe o distanță de 13 km, oferind oportunități pentru dezvoltarea turismului.

Infrastructura rutieră bine dezvoltată joacă un rol esențial în sprijinirea economiei orașului. Accesibilitatea îmbunătățită nu doar că facilitează transportul de bunuri, dar și atrage turiști, stimulând astfel industria ospitalității și comerțul local.

3. Forță de muncă

Forța de muncă din Rezina joacă un rol esențial în gestionarea și valorificarea resurselor economiei locale. Cu un număr semnificativ de întreprinderi care operează în diverse sectoare, orașul oferă multiple oportunități de angajare. Această diversificare a pieței muncii a dus la o creștere a veniturilor publice locale, influențând pozitiv volumul transferurilor și, implicit, cheltuielile publice. Cu toate acestea, decalajul evident între numărul populației apte de muncă și cel al angajaților este îngrijorător. O parte a populației nu dispune de un loc de muncă permanent, fiind angajată informal sau desfășurând activități sezoniere în străinătate. Această situație reflectă realități economice complexe, unde șomajul și lipsa locurilor de muncă adecvate se conturează ca probleme majore.

Cele două fenomene interconectate care afectează angajarea potențialului uman sunt, pe de o parte, șomajul, iar pe de altă parte, existența locurilor de muncă. Deși companiile oferă oportunități, multe dintre ele nu întrunesc condițiile optime de remunerare și nu corespund nivelului de calificare profesională al solicitanților. Acest lucru conduce la o situație în care, deși există oferte de muncă, ele nu sunt atractive pentru cei care caută un loc de muncă stabil și bine plătit.

4. Cheltuieli Publice locale

Un factor esențial în dezvoltarea economică a teritoriului este reprezentat de alocațiile finanțelor publice și modul în care acestea sunt utilizate în diverse domenii ale serviciilor publice. Administrația locală joacă un rol crucial, gestionând aceste resurse pentru a sprijini sfera învățământului, atât școlar cât și preșcolar. Investițiile în educație sunt fundamentale pentru dezvoltarea pe termen lung a comunității.

De asemenea, alocațiile financiare contribuie la susținerea căminelor culturale, activităților pentru tineret și sport, și la amenajarea teritorială. Aceste inițiative nu doar că îmbunătățesc calitatea vieții locuitorilor, dar și sprijină coeziunea socială, promovând un mediu sănătos și activ. Astfel, utilizarea eficientă a resurselor financiare publice devine un pilon fundamental în dezvoltarea durabilă a orașului Rezina și a comunităților din jur.

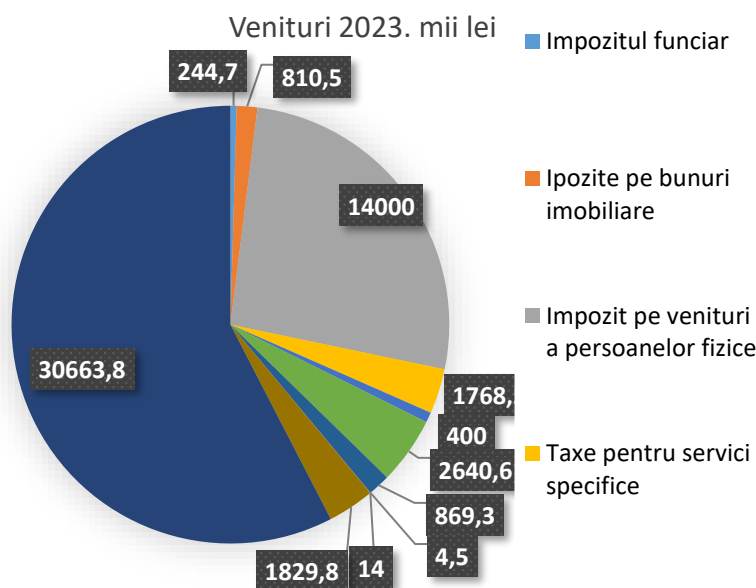
Tabelul 4.1 Tab. Cheltuielile APL perioada 2016-2023

Nr. d/o	Articol cheltuieli	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Primăria	3204353	3094064	3594962	4364093	4413893	5163562	907319	7586053
2	Învățământ total, inclusiv:	2365505	12398019	12944328	15344734	15490742	19176366	21662931	27316108
	preșcolar	12365505	12398019	12944328	15344734	15490742	18083047	21543291	27073207
	mediu	-	-	-	-	-	-	-	-
	liceu	-	-	-	-	-	1093319	119640	242901
3	Tineret și sport	97688	107877	673880	61096	871587	128534	158972	11423
4	Cămine culturale, biblioteci	549668	473969	493324	798954	661393	712886	779596	868013
5	Amenajarea teritoriului	4887308	4851025	4647415	4767278	6286585	7627262	7725994	17517626
6	Alte cheltuieli	3003050	5442856	8080070	9120484	5036117	10551731	24882622	14663972
	Total	24107574	26367813	30433981	34456642	32760318	43360344	56117437	68065978

Cheltuielile au un aspect social pronunțat în domeniul învățământului mai ales cel preșcolar, în cadrul amenajării teritoriale și în domeniul culturii. Astfel A.P.L din Rezina cofinanțiază diferite proiecte din sursele bugetului local și parteneriale.

5. Venituri Locale

Bugetu local în anul 2023 a fost de 53246,7 mii lei. O parte din venituri o constituie transferuri din venituri proprii 30663,9,5 mii lei din care:

Sursa: Conform Deciziei nr. 9/3 din 08 decembrie 2023, or. Rezina “Cu privire la colerarea bugetului orașului Rezina pentru anul 2023”

6. Terenuri pentru dezvoltarea economică

În prezent, orașul Rezina nu necesită teritorii adiționale pentru dezvoltarea economică. Totuși, pentru viitor, este esențial ca planurile de dezvoltare să prevadă terenuri dedicate sectorului economico-industrial în cadrul Planului Urbanistic General al orașului.

Revitalizarea clădirilor industriale nefuncționale reprezintă o oportunitate valoroasă de a utiliza terenurile libere existente. Aceste spații pot fi refolosite în diverse ramuri ale economiei, contribuind astfel la stimularea activităților economice și la crearea de locuri de muncă. O abordare strategică în gestionarea acestor resurse va sprijini dezvoltarea sustenabilă și va îmbunătăți aspectul general al orașului.

Orașul Rezina este parte integrantă a Zonei Economice Libere Bălți, care a fost înființată pe 26 mai 2010, fiind a șaptea zonă economică liberă din Republica Moldova. Terenul cu numărul cadastral 67012060023, situat pe strada Dacia nr. 40, se află în subzona nr. 14 a acestei zone economice, având o suprafață de 8,7 hectare, la doar 1,5 km distanță de centrul orașului.

Pe teritoriul subzonei sunt amplasate diverse clădiri industriale, totalizând o suprafață de 25.609,05 m², precum și o clădire administrativă cu o suprafață de 1.664 m². Această subzonă beneficiază de o poziție strategică, aflându-se la 150 m de traseul de ocolire a orașului, care oferă acces rapid la drumurile naționale R13 (Bălți-Florești-Șoldănești-Rezina-Rîbnița) și R20 (Orhei-Rezina-Rîbnița).

Importanța acestei zone economice este semnificativă, contribuind la dezvoltarea economică a orașului Rezina și a întregii Republici Moldova. Investițiile și activitățile industriale desfășurate aici generează locuri de muncă și stimulează economia locală, având un impact pozitiv asupra comunității.

7. Servicii, comerț, turism

Cea mai mare pondere în dezvoltarea economiei orașului Rezina este deținută de întreprinderile din domeniul comercial, incluzând magazine, hoteluri și restaurante. Acestea nu doar că oferă servicii esențiale comunității, dar contribuie semnificativ la crearea de locuri de muncă și la generarea de venituri locale.

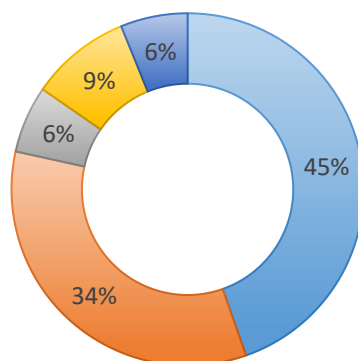
Un factor cheie care favorizează dezvoltarea acestor întreprinderi este infrastructura de suport în business, care include facilități adecvate, accesibilitate și resurse necesare pentru operare. În prezent, orașul a înregistrat 191 de întreprinderi comerciale, ceea ce reflectă un mediu de afaceri activ și dinamic. Această diversitate economică este crucială pentru sustenabilitatea și creșterea pe termen lung a economiei locale.

7.1 Obiectivele de comerț

Orașul Rezina este bine dezvoltat din punct de vedere al obiectivelor comerciale. Pe teritoriul orașului, dar și în localitățile adiacente, s-a înregistrat o diversificare semnificativă a comerțului, fiind deschise numeroase magazine și unități comerciale, atât cu profil alimentar, cât și nealimentar.

Conform tabelului 7.1, lista obiectivelor de comerț or. Rezina (s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia), sau depistat următoarele întreprinderi comerciale.

■ Magazine Alimentare ■ Magazine Nealimentare ■ Restaurante ■ Cafeneli ■ Baruri

7.1 Diagrama Obiectivelor de comerț din orașul Rezina

- I. **Orașul Rezina** deține:
  - ✓ 51 de magazine (magazine alimentare-29 buc, magazine nealimentare-22 buc)
  - ✓ cafenele- 6 buc;
  - ✓ restaurante- 4 buc;
  - ✓ baruri.- 4buc;
  - ✓ Piața or. Rezina cu o suprafața comercială- 7590 m.p.(alimentare – S=2569,0 m.p și mărfuri industriale : S= 5021,0 m.p.)
- II. **Satul Stohnaia**- magazine alimentare- 2, suprafața comercială – 48 m.p.
- III. **Satul Boșernița**- magazine alimentare- 1, suprafața comercială – 24m.p.
- IV. **Satul Ciorna**- alimentare-2 magazine, suprafața comercială- 178 m.p; nealimentare – nu există, Cafenea cu o suprafață de 140 loc.

7.1 Lista obiectivelor de comerț or. Rezina (s. Ciorna, Boșernița, Stohnaia)

Nr.	Denumirea	Adresa	Unitate de măsuri	Capacitatea	Angajați (oam.)
I.Orașul Rezina					
1.	Magazin alimentar	Str.27 August, nr.32	m2	77,0	6
2.	Magazin alimentar	Str.27 August, nr.2	m2	94,0	3
3.	Magazin alimentar	Str.M.Eminescu,nr.1 4	m2	25,0	4
4.	Magazin alimentar	Str.27August,nr.44A	m2	25,0	4
5.	Magazin alimentar	Str.Basarabia,nr.2	m2	25,0	4
6.	Magazin alimentar	Str.27 August, nr.15/A	m2	500,0	32
7.	Magazin alimentar	Str.Șciusev ,nr.2	m2	370,0	22
8.	Magazin alimentar	Str.Voluntarilor ,f.nr	m2	25,0	5
9.	Magazin alimentar	Str.27 August,nr.19	m2	21,0	3
10.	Magazin alimentar	Str.Voluntarilor,nr.7A	m2	24,0	2

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

11.	Magazin alimentară	Str.Boris Glavan , nr.19	m2	56,0	6
12.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,nr.7	m2	293,0	35
13.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,nr.1	m2	45,0	6
14.	Magazin alimentară	Str.27 August,nr.18/A	m2	26,0	5
15.	Magazin alimentară	Str.27 August, nr.2/A	m2	25,5	4
16.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,f.nr.	m2	40,0	4
17.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,f.nr	m2	40,0	3
18.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,2/1	m2	12,0	2
19.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,2/1	m2	12,0	2
20.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,2/1	m2	12,0	2
21.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,2/1	m2	12,0	2
22.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,2/1	m2	12,0	2
23.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,6	m2	48,0	12
24.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,4	m2	54,0	8
25.	Magazin alimentară	Str.Șciusev ,nr.4	m2	51,0	10
26.	Magazin alimentară	Str.Șciusev,4	m2	42,0	6
27.	Magazin alimentară	Str.1 Mai, nr.23	m2	32,0	4
28.	Magazin alimentară	Str.Lomonosov ,nr.52	m2	26,0	3
29.	Magazin alimentară	Str.Păcii,nr.44	m2	27,0	4
	Total			2051,5	
	Magazine nealimentare				
1.	Magazin nealimentară	Str.27 August, nr.2	m2	350,0	10
2.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.2	m2	105,00	4
3.	Magazin nealimentară	Str.27 August, nr.2 stejaur	m2	149,0	6
4.	Magazin nealimentară	Str.27 August, nr.34	m2	249,0	10
5.	Magazin nealimentară	Str.27 August, nr.18/A	m2	150,0	15
6.	Magazin nealimentară	Str. Basarabia ,nr.6	m2	158,0	5
7.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.44/A	m2	156,0	8
8.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.48/A	m2	12,0	1
9.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.50/A	m2	67,0	4
10.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.56	m2	367,0	10
11.	Magazin nealimentară	Str.Deceb al,nr.42	m2	512,0	21
12.	Magazin nealimentară	Str.1 Mai,nr.5	m2	79,0	5
13.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.70	m2	1204,0	72
14.	Magazin nealimentară	Str.27 August,nr.17	m2	67,0	5
15.	Magazin nealimentară	Str.Șciusev,nr.2B	m2	56,0	5
16.	Magazin nealimentară	Str.Șciusev,nr.4	m2	198,0	10
17.	Magazin nealimentară	Str.Șciusev,nr.4	m2	178,0	12
18.	Magazin nealimentară	Str.Lomonosov, nr.54	m2	211	7
19.	Magazin nealimentară	Str.Lomonosov,nr.	m2	65,0	3
20.	Magazin nealimentară	Str.Lomonosov,	m2	23,0	3

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

		nr.173			
21.	Magazin nealimentar	Str.Lomonosov, nr.133	m2	25,0	3
22.	Magazin nealimentar	Str. Orhei, nr.20	m2	24,0	4
	Total :			4405,0	
1.	Cafenea	Str.27 August,30	locuri	40	7
2.	Cafenea	Str.27 August, nr.18/A	locuri	22	6
3.	Cafenea	Str.Basarabia, nr.1	locuri	40	7
4.	Cafenea	Str.1 Mai, nr.19/a	locuri	84	12
5.	Cafenea	Str.Șciusev ,8	locuri	58	6
6.	Cafenea	Str.27 August, nr.2	locuri	20	6
	Total :		locuri	264	
1.	Bar	str. 27 August, nr.30	locuri	18	4
2.	Bar	str.Șciusev,nr.1	locuri	32	6
2.	Bar	str. 27 August, nr.34	locuri	49	6
3.	Bar	Str.27 August, nr.56	locuri	40	8
	Total;:			139	
1.	Restaurant	Str. 27 August,30	locuri	120	12
2.	Restaurant	Str.Păcii,nr.44	locuri	180	14
3.	Restaurant	Str.M.Eminescu , nr.2	locuri	100	10
4.	Restaurant	Str.Șciusev, nr.1	locuri	100	10
	Total:			600	
II.Satul Stohnaia					
1.	Magazin alimentar	Str. Nistreană	m2	23,0	2
2.	Magazin alimentar	Str. Nistreană	m2	25,0	2
		Total:		48,0	
III.Satul Boșernița					
	Magazin alimentar	Str.V.Alexandri	m2	24,0	1
		Total :		24,0	
IV.Satul Ciorna					
1.	Magazin alimentar	Str.Iu. Gagarin	m2	24,0	2
2.	Magazin alimentar	Str.Dmitri Cantemir,nr.21/A	m2	154,0	4
		Total :		178,0	
1.	Cafenea	Str.D.Cantemir, nr.21/A	locuri	140	8
		Total :	locuri	140	

Sursa: A.P.L or. Rezina

Suprafața totală a activităților de comerț și servicii în intravilanul orașului și a satelor din componența lui contituie:

- ✓ Magazine alimentare- 2301 m.p
- ✓ Magazine nealimentare- 4405m.p
- ✓ Piața or. Rezina- 7590 m. p (alimentare-2569 m.p și mărfuri industriale S= 5021,0 m.p)

Din punct de vedere al repartiției pe teritoriul orașului Rezina, agenții economici sunt distribuiți în mod uniform, fiecare zonă având caracteristici specifice în funcție de activitățile desfășurate. Regimul fiscal al acestora variază în funcție de tipul de activitate și de amplasament:

Zona "Microraioul Rezina Vest" (I etapă)- 2 spălătorii auto, 1 serviciu auto.

Zona "Trandafirilor" caracterizat printr-un număr redus de unități comerciale, doar funcționează doar magazine mici de cartier și o spălătorie auto.

Zona „Centru” – cea mai dezvoltată zonă din punct de vedere economic unde sunt amplasate edificiile cu destinație comercială, piața locală, alimentație publică, magazine alimentare și nealimentare, 4 birouri notariale, 3 farmacii, 3 bănci, 3 bancomate, 2 cafenele, 1 bar, 1 restaurant, magazinul „Linella”, magazinul „Local”, magazinul „Family Market”, frezerii, magazinul “Orange”, “Moldcell”, magazinul „Jardi,, Centru Multifuncțional Rezina.

Zona „Terasa II ”- edificiile cu destinație comercială, 3 hoteluri, magazine alimentare și nealimentare, magazine cu materiale pentru construcții, 1 restaurant, Centrul medical,, Galaxia, 1 farmacie, piscina “Flamingo”, magazin piese agro.

Zona „Liceul Olimp”- magazine alimentare și nealimentare, amplasate la parterele blocurilor locative dar și edificiile aparte, edificiu prestării servicii publice, comerț cu amănuntul, 1 cafea, 2 baruri, 2 restaurante, birouri bancare, magazine cu electrocasnice.

Zona „Pentagrama”- magazine alimentare și nealimentare, magazine cu electrocasnice, 3 birouri bancare, 3 birouri notariale, magazine cu amănuntul, 2 cafenele, 1 bar, magazin cu materiale de construcție, atelier pentru haine, magazin pentru materiale de construcție “Macon Lux”.

Zona “Industrială”- este suprasolicitată de către agenții economici pentru birouri și finanțe, spații comerciale, magazine de mărfuri industriale, magazine de materiale pentru construcție “Casa Europeană”, auto-service, 1 restaurant, 1 farmacie, 1 farmacie veterinară, 1 stomatologie, magazin alimentar.

În ziua de astăzi au fost înregistrate 29 de magazine alimentare și 22 de magazine nealimentare pe teritoriul orașului Rezina.

Cea mai mare parte a activităților economice, sediul băncilor și societăților de microfinanțare, sunt amplasate de-a lungul străzilor principale str. 27 August 1989, și de-a lungul b-vardului A. Șciusev. O problemă majoră care afectează accesul este supraaglomerarea în zona centrală a orașului Rezina.

7.2 Finanțe și servicii

În orașul Rezina își desfășoară activitatea 5 filiale ale băncilor comerciale, filialele companiilor de asigurare și birourile de consultanță juridică.

Filiale ale băncilor economice:

- MOLDINDCONBANK: strada 27 August 1989, 48A, Rezina.
- Victoriabank: strada 27 August 1989, 18A, Rezina.
- Maib: str. 27 August 1989 5, or. Rezina.
- FinComBank: strada 27 August 1989, 44A, Rezina.
- OPT Bank: strada 27 August 1989, 5, Rezina.

Oficii de consultanță:

- Biroul Notarial "Lilia Bîrliba", str. 27 August 1989, 44/a, or. Rezina.
- Biroul Notarial "Elena Cornos" str. 27 August 1989 46, or. Rezina.
- Biroul Notarial "Mihail Romanescu" str. 27 August 1989 48, or. Rezina.

Pentru a dezvolta și susține economia locală a orașului Rezina, există organizația „Incubator de Afaceri Rezina”, amplasată pe Bulevardul Alexei Șciusev, nr. 10. Această inițiativă are ca scop sprijinirea tinerilor antreprenori în dezvoltarea afacerilor locale.

Incubatorul oferă o gamă variată de servicii, inclusiv consiliere în management, formare profesională, acces la resurse financiare și infrastructură de lucru. Prin facilitarea accesului la informații și expertiză, organizația contribuie la creșterea numărului de afaceri și la diversificarea economiei locale.

8. Turismul

Orașul Rezina, cu peisajul său deosebit și amplasat pe malul Nistrului, atrage anual turiști dornici să descopere frumusețile locale. Turismul joacă un rol esențial în îmbunătățirea calității vieții prin explorare și învățare, contribuind totodată la dezvoltarea economică și culturală a regiunii.

Pe teritoriul orașului Rezina se află câteva opțiuni de cazare care îmbină confortul cu ospitalitatea locală. Printre acestea se numără:

Hotelul Anastasia – Oferă un ambient plăcut și facilități moderne, fiind ideal pentru cei care caută confort și accesibilitate.

B&B Habitat – Această pensiune se remarcă printr-un decor cald și primitor, oferind o experiență autentică de cazare pentru turiști.

Aceste unități de cazare nu doar că facilitează șederea vizitatorilor, ci și sprijină economia locală, promovând cultura și tradițiile din Rezina.

Nr.	Denumirea	Adresa	Unitate de măsuri	Capacitatea	Angajați (oam.)
Or. Rezina					
1.	Hotel “Anastasia”	or. Rezina ,str. Ion Aldea Teodorovici nr.8	m2/locuri	S=330/20	5
2.	Hotel “B&B Habitat”	or.Rezina,str.Păcii,nr.61	m2/locuri	S=420/26	5

9. Industria

În orașul Rezina, precum și în localitățile rurale din componența sa, industria joacă un rol esențial în economia regională. Sectorul industrial este diversificat, incluzând atât industria extractivă, cât și cea ușoară.

Suprafața totală a zonei industriale în intravilanul orașului este de 50,22 ha, iar în extravilan se extinde pe 187,59 ha.

Industria ușoară din Rezina este reprezentată printr-o varietate de întreprinderi, inclusiv brutării, o unitate de prelucrare a producției agricole, o secție de uscare și procesare a fructelor, precum și o fabrică de prelucrare a laptelui. Aceste unități nu doar că contribuie la economia locală, ci și asigură locuri de muncă pentru comunitate.

Pe de altă parte, **industria extractivă** este dominată de compania SA Lafarge Ciment Moldova, specializată în producția materialelor de construcție. Aceasta se ocupă cu extragerea zăcămintelor minerale, producerea și comercializarea cimentului, precum și cu comerțul cu ridicata de nisip,

pietriș și gips. Activitățile acestei companii sunt esențiale pentru dezvoltarea infrastructurii și construcțiilor din regiune, având un impact semnificativ asupra economiei locale.

Caracteristici Generale a industriei SA Lafarge Cement Moldova:

Localitatea: or. Rezina , sat. Ciorna

Data înregistrării- 11 mai 1994

Adresa juridică: or. Rezina,s. Ciorna, str. Viitorului, 1

Nr. De angajatori – 183 pers.

Tipul: companie privată;

Fondatori: LAFARGE.

Industrie: Industria materialelor de construcții.

Altitudinea uzinei- 50 m.

Zona seismică: 6 baluri după Richter.

Genul de activitate principal-Producerea cimentului și materialelor de construcție. Certificatul internațional al sistemului de calitate standard ISO 9002.

Genuri de activitate:

- Fabricarea cimentului
- Comerțul cu ridicarea al nisipului, cimentului, pietrișului , ghipsului, teracotei;
- Extracția pietrei calcaroase, argilei , caolinului, pietrișului;
- Fabricarea elementelor din beton , ipsos, ciment.
- Fabricare betonului,
- Comerț cu amănuntul.

Suprafața totală a industriei SA Lafarge Cement Rezina contituie – 167,79 ha .

Industria Extractivă

Cariera de calcar din orașul Rezina este o unitate importantă în industria extractivă din Republica Moldova, oferind materii prime esențiale pentru diverse aplicații industriale, în special în producția de ciment.

Informații Cheie despre Cariera din Rezina

Extracție: Cariera se ocupă cu extragerea calcarului, un material crucial pentru industria cimentului și alte aplicații de construcție.

Produce: Calcarul extras este folosit în producția de ciment și poate fi, de asemenea, utilizat în alte industrii, cum ar fi construcțiile și agricultura.

Edificiile și teritoriile cu destinație industrială sunt amplasate în mare parte în cartierul cu denumirea Zona “Industrială” amplasat în apropiere de zona locativă.

Cariera din Rezina este operată de către companii specializate în industria extractivă, care asigură respectarea standardelor de siguranță și protecția mediului în timpul procesului de extracție. Cariera joacă un rol esențial în economia locală, oferind locuri de muncă și contribuind la dezvoltarea economică a regiunii. De asemenea, furnizează materii prime importante pentru industria de construcție și alte sectoare.

Stații Peco:

Stațiile PECO (puncte de alimentare cu combustibil) din orașul Rezina joacă un rol esențial în economia locală și în viața cotidiană a locuitorilor. Aceste stații nu doar că asigură aprovizionarea cu carburant pentru vehicule, dar au și un impact semnificativ asupra dezvoltării economice și sociale a orașului.

- ✓ “BEMOL”- Str. Mihail Lomonosov 54, or. Rezina;
- ✓ “Vento SAC-47”- str. 27 August 1989 74, or Rezina;

10. Agricultura

Terenurile Agricole constituie – 1432,745 ha din suprafața totală a orașului Rezina (intravilanul și extravilanul orașului). Terenurile sunt destinate pentru obținerea producțiilor agricole. O mare parte din terenurile agricole sunt degradate. Solul predominant de cernoziom carbonatic, sudic, obișnuit, tipic și sol erodat.

CONCLUZI

Creșterea economică este un fenomen complex, influențat de nivelul de concentrare urbană. O concentrare urbană optimă poate facilita dezvoltarea economică, generând sinergii și economii de scară. Pe de altă parte, o concentrare excesivă poate duce la congestie, crescând costurile vieții și diminuând calitatea acesteia.

Orașul Rezina se remarcă printr-o dezvoltare economică solidă. Industria este principalul motor al acestei creșteri, contribuind semnificativ la economia locală. În plus, orașul beneficiază de un sector de servicii bine dezvoltat, care asigură o gamă largă de servicii sociale și comerciale.

Sfera serviciilor din Rezina este diversificată și bine distribuită pe întreg teritoriul orașului. Aceasta include unități de comerț care oferă produse și servicii necesare zilnic, asigurând astfel un trai decent pentru locuitori. Distribuția echilibrată a acestor servicii respectă norma de accesibilitate, facilitând viața cotidiană a cetățenilor.

Un aspect esențial al dezvoltării economice este impactul asupra calității vieții. Concentrarea urbană optimă permite accesul mai facil la servicii de sănătate, educație și alte facilități, ceea ce contribuie la îmbunătățirea standardului de viață. Astfel, orașul Rezina reușește să mențină un echilibru între dezvoltarea economică și bunăstarea locuitorilor săi.

RECOMANDĂRI

Ca recomandare pentru dezvoltare a sferei economice pentru perspectivă se propun următoarele **disfuncționalități și priorități**:

Dezvoltarea economică	
Disfuncționalități	Priorități
Subconcentrarea zonei Centrale a or. Rezina cu activități economice	Se va propune extinderea zonei economice din punct de vedere în domeniul prestării serviciilor. Astfel va permite eliminarea nucleului centrului orașului, și amplasarea obiectivelor de prestări servicii în apropierea zonele rezidențiale și crearea aspectului arhitectural estetic al orașului
Lipsa obiectivelor de deservire sociala din cadrul satelor din componența or. Rezina	De prevăzut obiective de deservire socială cu obiective de comerț, alimentare publică, în satele Ciorna, Stohnaia, Boșernița conform razelor de deservire a locatarilor.
Din cauza lipsei locurilor de muncă, locuitorii or. Rezina sunt nevoiți sa emigreze pentru a capata forța de muncă în alte țări.	Conform politicii “Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele - membre ale acestora, pe de altă parte” prevede promovarea unui numar mare de locuri de muncă mai bune, dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții.
Sectorul Industrial	
În cadrul zonei industriale ale orașului sunt clădiri industriale într-o stare exploarabilă și nefuncțională	Se propune revitalizarea clădirilor industriale nefuncționale, cu scopul de a se refolosi în diferite ramuri ale domeniului economic, pentru a mări forțele de muncă, sau înlocuirea lor cu zone de protecție.
Sectorul industrial este amplasat în apropiere de zona locativă, care crează poluare fonică și a mediul.	Reorganizarea și atribuirea sectorului industrial inclus în circuitul economic, promovarea ofertelor la nivel național și internațional. Extinderea teritoriului parcului industrial conform cerințelor tehnico-sanitare, și amenajarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente. -implementarea proceselor tehnologice noi, dotarea întreprinderilor cu instalații de epurare a gazelor și captarea prafului. -implementarea, la întreprinderile care sunt surse de poluare fonică, a proceselor tehnologice și utilajelor cu un nivel redus de influență fonică.
Sfera Turismului	

<p>Sfera turismului .</p> <p>Orașul dispune de zone de agrement, unele monumente istorice necesită a fi valorificate și incluse în lista monumentelor ocrotite de stat.</p>	<p>Dezvoltarea sferei turismului prin elaborarea unui plan/concept de dezvoltare a sectorului turistic, și aplicarea cu proiecte internaționale pentru revitalizarea sectorului turistic</p> <p>Se prevede extinderea spațiilor de agrement cu potential turistic, care stimulează crearea noilor afaceri.</p> <p>Se vor propune zone de recreere aferente bazinului râului Nistru în conformitate cu prevederile HG Nr. 737 din 11-06-2002 “Privind reglementarea funcționării zonelor de recreere aferente bazinelor acvatice”.</p> <p>-inclusiunea monumentelor de însemnătate locală, și valorificarea lor.</p>
---	---

Sarcinile politicii urbane este de a crea o structură urbană echilibrată și policentrică și de a consolida potențialul inadecvat al unor centre regionale și centre de categorie inferioară care, în zonele mai puțin urbanizate, ar putea reprezenta astfel de centre. Sistemele urbane policentrice stimulează creșterea economică, sunt mai sustenabile din punct de vedere al protecției mediului și sprijină coeziunea teritorială mai bine decât sistemele urbane monocentrice.

CAPITOLUL V SERVICII PUBLICE

1. AUTORITĂȚILE LOCALE

1.1 Primăria și consiliul local

Sistemul politic al Republicii Moldova este complex, fiind format dintr-o serie de instituții, organizații, relații și interacțiuni care reflectă valorile și normele societății. Acest sistem nu doar că structurează viața politică a țării, dar este și influențat de cultura politică a populației.

Orașul Rezina, cu satele sale învecinate Ciorna, Stohnaia și Boșernița, este gestionat de Primărie, o instituție esențială în cadrul Raionului Rezina. Situată la coordonatele 47.7491 latitudine și 28.9622 longitudine, Primăria își desfășoară activitatea pe strada 27 August 1989, nr. 1, într-o zonă cu un potențial geografic și economic semnificativ.

Un aspect fundamental al activității primăriei este transparența în gestionarea fondurilor publice. Informațiile relevante, precum planul anual de achiziții și raportul privind monitorizarea contractelor de achiziție publică, sunt accesibile pe pagina web a instituției. Acest demers nu doar că demonstrează respectul pentru legislația în vigoare, dar și angajamentul de a oferi cetățenilor o imagine clară asupra activităților desfășurate. Astfel, transparența devine un pilon al încrederii între administrația locală și comunitate.

Primăria Rezina nu se limitează doar la gestionarea serviciilor publice, ci se preocupă activ de consolidarea instituțională. Actele normative care reglementează statutul localității și organizarea autorităților locale reflectă dorința de a adapta structurile de conducere la provocările actuale. Consiliul orășenesc, ca organ administrativ, joacă un rol crucial în acest proces, având drept de inițiativă în toate problemele de interes local.

Printre atribuțiile principale ale Consiliului se numără elaborarea bugetului local, reglementarea serviciilor publice și promovarea dezvoltării economice. Această diversitate de responsabilități demonstrează complexitatea și importanța rolului pe care îl are Consiliul în asigurarea unui trai decent pentru cetățeni.

Un alt aspect esențial al activității Primăriei Rezina este promovarea participării cetățenilor în procesul decizional. Consiliul orășenesc încurajează implicarea comunității în discutarea și soluționarea problemelor locale, facilitând astfel un dialog constructiv între administrație și cetățeni. Acest lucru nu doar că îmbunătățește calitatea deciziilor luate, dar și întărește coeziunea socială.

Printre cele mai importante atribuții ale Consiliului se numără:

- Aprobă studii, prognoze orientative și programe de dezvoltare social-economică de organizare și amenajare a teritoriului;
- Stabilește impozitele și taxele locale, în condițiile legii;
- Inființează instituții publice și agenți economici de interes local;
- Asigură condițiile necesare pentru buna funcționare a instituțiilor de învățământ, cultură, ocrotirea sănătății, care se află sub autoritatea sa;
- Asigură ordinea publică, respectarea drepturilor și libertăților omului, executarea legislației;
- Inființează, în condițiile legii, și asigură funcționarea unor instituții de binefacere de interes local.
- Promovează și sprijină inițiativele care contribuie la dezvoltarea economică și socială a comunității, inclusiv atragerea de investiții și organizarea de evenimente locale.

Săptămânal se desfășoară ședințe de lucru ale primăriei, unde sunt discutate amănunțit toate problemele orașului și sunt identificate cele mai eficiente soluții. Notorietatea comunității locale este asigurată printr-o deschidere largă și transparență către public. Orașul Rezina e prezentat activ în cadrul posturilor de televiziune, instituțiilor de presă și rețele de socializare.

Funcționarii primăriei/consilierii permanent sunt instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor și în managementului proiectelor, date fiind condițiile actuale, când atragerea surselor financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru oraș este prioritară. Datorită acestor eforturi, în ultimii ani orașul Rezina a reușit să strângă fonduri pentru modernizarea infrastructurii și dezvoltarea serviciilor sociale.

Instituțiile care sunt în subordinea primăriei orașului Rezina sunt:

- ◆ Grădinița nr.1 “Leagănul copilăriei”;
- ◆ Grădinița nr.2 “Andrieș” ;
- ◆ Grădinița nr.5 Bucuria”;
- ◆ Grădinița nr.6 “Cocoșelul de Aur”;
- ◆ Î.M. “Servicii Comunal Locative Rezina”;
- ◆ Î.M. “ Piața Comercială a or. Rezina”;
- ◆ Căminele culturale din satul Ciorna, satul Stohnaia;
- ◆ Muzeul de istorie, literatură și etnografie;
- ◆ Biblioteci.

Imag 1.1. Primăria or. Rezina, s.Ciorna, s. Stohnaia, s. Boșernița

1.2 Administrație și politică

Orașul Rezina se află sub conducerea primarului Simion Tatarov, membru al Partidului Schimbării, care a fost reales în noiembrie 2023. Această alegere subliniază încrederea comunității în abilitățile sale de a gestiona administrarea orașului și de a promova dezvoltarea locală.

Consiliul local Rezina, constituit din 23 de consilieri aleși în aceeași dată, joacă un rol crucial în procesul decizional al administrației. Acești consilieri reprezintă interesele cetățenilor și contribuie la elaborarea și implementarea politicilor locale. Colaborarea între primar și consiliu este esențială pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare urbană și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

În acest context, Primăria se angajează să asigure transparență în gestionarea fondurilor publice și să încurajeze participarea cetățenilor în procesul decizional. Prin implicarea comunității în formularea politicilor locale, administrația își propune să răspundă mai bine nevoilor și așteptărilor cetățenilor, promovând astfel un climat de încredere și cooperare.

Astfel, sub conducerea primarului Simion Tatarov, orașul Rezina se află într-un proces continuu de dezvoltare, bazat pe o administrație eficientă și pe implicarea activă a comunității în viața publică.

Partid	Consilieri
Partidul Schimbării	12
Partidul PSRM	4
Partidul Acțiune și solidaritate	3
Partidul Dezvoltării și Consolării Moldova	1
Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	1
Candidat independent Ghenadie Cuzuioc	1
Platforma Demnitate și Adevăr	1

Tabelul 1.2.1. Date generale despre componența Consiliului local din or. Rezina

Sistemul administrativ al oricărei localități are funcția de organizare, funcționare și evoluție a vieții sociale a comunității umane respective și își lasă, în mare măsură, amprenta prin influența acestora asupra organizării și funcționării acestui sistem la etapa actuală.

Rolul Consiliului Local Rezina, ca organ de conducere locală într-o unitate administrativ-teritorială, este de a gestiona și de a reglementa afacerile publice la nivelul orașului Rezina. Aici sunt câteva dintre principalele atribuții și funcții ale Consiliului Local Rezina:

- **Legislație Locală:** Adoptă decizii și regulamente locale care reglementează diferite aspecte ale vieții comunității, cum ar fi ordinea publică, urbanismul, și protecția mediului.
- **Planificare și Dezvoltare:** Coordonează planificarea urbanistică și dezvoltarea infrastructurii, inclusiv aprobarea planurilor de urbanism și a proiectelor de construcție. Se ocupă cu dezvoltarea și modernizarea orașului.
- **Buget și Finanțe:** Aprobă bugetul local, gestionează veniturile și cheltuielile orașului, și alocă resursele financiare pentru diferite proiecte și servicii publice.
- **Servicii Publice:** Se asigură că serviciile esențiale pentru cetățeni sunt furnizate corespunzător, cum ar fi gestionarea deșeurilor, furnizarea apei, și întreținerea spațiilor publice.
- **Reprezentare și Comunicare:** Reprezintă interesele cetățenilor și răspunde la preocupările și cererile acestora. Asigură transparența în activitatea consiliului și comunică cu locuitorii despre deciziile și inițiativele luate.
- **Supraveghere și Control:** Monitorizează și evaluează activitatea primăriei și a altor instituții locale pentru a se asigura că acestea își îndeplinesc atribuțiile conform legii și că resursele sunt utilizate eficient.
- **Dezvoltare Comunitară:** Sprijină inițiativele și proiectele care contribuie la dezvoltarea economică și socială a comunității, inclusiv programele de educație, cultură și asistență socială.
- **Reglementări Locale:** Emite reglementări și autorizații necesare pentru activitățile comerciale și de construcție, asigurând conformitatea cu normele locale.

2. SISTEMUL EDUCAȚIONAL

În orașul Rezina, domeniul educațional se prezintă ca un sistem bine structurat și diversificat, capabil să răspundă nevoilor de învățare ale comunității locale. Teritoriul orașului găzduiește în total de cinci instituții de învățământ, organizate pe diferite nivele, ceea ce reflectă angajamentul autorităților locale față de educație.

Din cele șase instituții, patru sunt grădinițe care oferă educație timpurie, pregătind astfel copiii pentru etapele următoare ale învățării. Aceste grădinițe nu doar că facilitează socializarea și dezvoltarea abilităților de bază, dar contribuie și la formarea unor valori fundamentale în rândul celor mici.

În ceea ce privește învățământul primar și secundar, orașul dispune de două licee. Aceste instituții oferă o gamă largă de programe educaționale, asigurând nu doar cunoștințe teoretice, ci și formare practică, adaptată cerințelor actuale ale societății și pieței muncii.

Prin această rețea educațională diversificată, orașul Rezina își propune să sprijine dezvoltarea intelectuală și personală a tinerilor generații, asigurându-le un viitor mai bun și oportunități de integrare pe piața muncii. Educația, ca pilon fundamental al dezvoltării sociale, joacă un rol crucial în construirea unei comunități informate și active.

2.1 Învățământul preșcolar

Rolul gradinițelor este de a dezvolta copii atât la nivelul mental, dezvoltarea personală cât și creativitatea copilului. Scopul grădinițelor este de a pune bazele educației și a culturii.

Orașul Rezina dispune de 4 instituții preșcolare:

- ✓ grădinița nr.1 "Leagănul copilăriei", or. Rezina;
- ✓ grădinița nr.2 "Andrieș", or. Rezina;
- ✓ grădinița nr.5 "Bucuria" or. Rezina;

1.	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.2” Andrieș”
2.	Adresa	str.Pirogov,7
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața,m.p.	773
5.	Capacitatea (loc)	140
6.	Fregvența (copii)	120
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	36
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	16

Grădinița nr.1” Leagănul copilăriei” situată pe str. Păcii 43, or.Rezina. Copii studiază în limba română și își extind cunoștințele despre ei înșiși, familie, cultură, mediul lor și comunitate. Capacitatea grădiniței este de 80 de locuri, astăzi grădinița înregistrează un număr de 70 de copii care frecventează grădinița.

Tabelul 2.1.2. Date generale despre Grădinița-creșă nr.1” Leagănul copilăriei”din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie “Leagănul copilăriei”
2.	Adresa	str.Păcii 43
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața,m.p.	277
5.	Capacitatea (loc)	80
6.	Fregvența (copii)	70
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	28
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	9

Grădinița nr.6 “Cocoșelul de Aur” amplasată pe str.1 Mai 10, or. Rezina, teritoriul Grădiniței are o suprafață de 1 ha, iar zona construcției blocurilor grădiniței 1425 m.p.. Limba de predare este româna și copii sunt ghidați de educători, unde își extind cunoștințele în diferite domenii, își dezvoltă limbajul și abilitățile cognitive. Fregvența grădiniței este una medie, deoarece capacitatea grădiniței este de 320 de locuri, iar fregvența este de 230 copii.

Tabelul 2.1.3. Date generale despre Grădinița-creșă nr.6 “Cocoșelul de Aur” din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie “Cocoșelul de Aur”
2.	Adresa	str.1 Mai 10
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața,m.p.	1425
5.	Capacitatea (loc)	320
6.	Fregvența (copii)	230
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	67
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	32

Grădinița nr.5 "Bucuria", situată pe str. M. Eminescu 5, limbile de predare sunt română și rusa. Grădinița are drept rol în educația copiilor și integritatea sa în comunitate, desemenia sunt ghidați de educători care ajută micuții să deprindă primele aptitudini de care au nevoie la școală și chiar în viața matură. Teritoriul grădiniței are o suprafață de 0,6 ha care permite dezvoltarea tuturor activităților pentru copii. Grădinița "Bucuria" se bucură de frecvența copiilor, care din cele 140 de locuri pe care le oferă edificiul, frecvența grădiniței este de 130 de copii.

Tabelul 2.1.4. Date generale despre Grădinița-creșă nr.5 "Bucuria" din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Instituția de Educație Timpurie nr.5 "Bucuria"
2.	Adresa	st. M. Eminescu 5,
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața, m.p.	614
5.	Capacitatea (copii)	140
6.	Frecvența (copii)	130
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	46
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	20

În esență, grădinițele sunt fundamentale pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și pentru pregătirea lor pentru etapele ulterioare ale educației și vieții.

2.1 Învățământul școlar

Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din orașul Rezina, situat pe strada 1 Mai, nr. 11, reprezintă o instituție de învățământ esențială pentru comunitatea locală. Înființat în anul 2003, pe baza Școlii Medii nr. 1, liceul a devenit un pilon important al educației în regiune, oferind un mediu propice pentru dezvoltarea intelectuală a elevilor.

Această instituție educațională se bucură de o echipă dedicată, alcătuită din 65 de cadre didactice și 28 de lucrători auxiliari, care se străduiesc să asigure o educație de calitate pentru cei 1026 de elevi care frecventează liceul. Liceul dispune de un teren de 2 hectare, iar clădirea

principală are o suprafață de 3164,8 m², oferind suficiente spații pentru activitățile didactice și extracurriculare.

Pe lângă programul academic, liceul se remarcă prin diversitatea activităților extracurriculare pe care le oferă. Elevii au ocazia să participe la cursuri de dans, șah, tenis, precum și la ateliere de creație, cum ar fi „mâini dibace” și realizarea de obiecte decorative. Aceste activități nu doar că îmbogățesc cunoștințele elevilor, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților sociale și a creativității lor.

De asemenea, Liceul „Alexandru cel Bun” susține și activitatea sportivă, având secții dedicate sporturilor populare, cum ar fi fotbalul și voleiul. Astfel, liceul promovează un stil de viață sănătos și spiritul de echipă, esențiale pentru formarea tinerelor generații.

Tabelul 2.2.1. Date generale despre Liceul Teoretic "Alexandru cel Bun" din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic "Alexandru cel Bun"
2.	Adresa	str. 1 Mai 11
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața, m.p.	3164.8
5.	Capacitatea (elevi)	1096
6.	Fregvența (copii)	1030
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	92
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	65

Liceul Teoretic „Olimp” este o instituție de învățământ importantă în orașul Rezina, rezultată din comasarea a două licee „A.S. Pușkin” și „Ștefan cel Mare”. Acest proces a avut loc în anul 2015-2016, când liceul a adoptat numele de „Olimp”, simbolizând aspirația spre excelență și dezvoltare.

Liceul „Olimp” dispune de o bază metodică modernă, esențială pentru un proces educațional de calitate. În 2018, infrastructura liceului includea un centru metodic, 34 de săli de clasă, laboratoare de biologie, fizică și chimie, precum și săli multimedia. În plus, există 4 săli destinate studiului

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

limbilor străine și 2 săli de calculatoare pentru orele de informatică, toate acestea facilitând învățarea interactivă și practică.

Biblioteca liceului, cu un fond de peste 10.622 de cărți, oferă elevilor resurse variate pentru studiu și cercetare, promovând astfel cultura lecturii. Liceul mai dispune de o sală de sport, o sală de șah și 1 teren de sport renovat în 2025, care încurajează activitățile fizice și spiritul de competiție între elevi.

Situat pe strada Mihai Eminescu, nr. 4, liceul are o suprafață de 2,09 hectare, iar clădirea principală are 2105 m², ceea ce permite desfășurarea eficientă a activităților școlare și extracurriculare. Cu o capacitate de 623 de elevi și un corp profesoral format din 48 de cadre didactice, Liceul „Olimp” își propune să ofere o educație de calitate, adaptată nevoilor și aspirațiilor elevilor.

Prin angajamentul său față de excelență și diversitatea ofertei educaționale, Liceul Teoretic „Olimp” joacă un rol crucial în formarea tinerelor generații din orașul Rezina, pregătindu-le pentru provocările viitorului.

Tabelul 2.2.1. Date generale despre Liceul Teoretic "Olimp" din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Instituția Publică Liceul Teoretic "Olimp"
2.	Adresa	str. Mihai Eminescu 4
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața, m.p.	575
5.	Capacitatea (elevi)	623
6.	Fregvența (copii)	615
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	70
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	7

De asemenea liceul oferă oportunități elevilor de a fregventa orele de dezvoltare personală ca dans, șah dame, pop-art, abecedarul sănătății, cercul poietic, dansuri populare, din secțiile sportive: fotbal, volei.

În satul Ciorna, instituția educațională „Școală Primară-Grădinița” este situată pe strada Iurie Gagarin, nr. 149. Această unitate de învățământ joacă un rol esențial în comunitate, oferind servicii de educație timpurie și primară pentru copiii din zonă.

Suprafața terenului ocupat de instituție este de 0,298 hectare, suficientă pentru a acomoda atât activitățile educaționale, cât și cele recreative. Școala-grădiniță beneficiază de spații destinate învățării și jocului, ceea ce permite o dezvoltare armonioasă a copiilor.

1.	Denumirea instituției	Școală primară-grădinița s. Ciorna
2.	Adresa	str. Iurie Gagarin, 149.
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața, m.p.	262,26
5.	Capacitatea (elevi)	68
6.	Fregvența (copii)	19
7.	Nr. Angajați (2023): Cadre didactice	21
8.	Cadre Didactice (inclusiv)	7

2.3 Învățământ secundar tehnic profesional

Orașul Rezina se mândrește cu o școală profesională situată pe strada Al. Matrosov, nr. 6/2, care oferă o varietate de programe de formare profesională. Această instituție joacă un rol esențial în pregătirea tinerilor pentru diverse meserii, contribuind astfel la dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii.

Printre meseriile pe care elevii le pot studia se numără:

Lăcătuș-instalator tehnică sanitară: Această specializare le permite studenților să învețe abilitățile necesare pentru instalarea și întreținerea sistemelor sanitare.

Electrogazosudor montator/tăietor cu gaze: Această meserie îi pregătește pe tineri să utilizeze tehnologiile de sudare și tăiere, esențiale în industria construcțiilor și nu numai.

Cusătoare în industria confecțiilor: Această specializare oferă cunoștințe despre procesul de confecționare a îmbrăcămintei, incluzând tehnici de cusut și design.

Tencuitori: Acești profesioniști învață despre tehnicile de aplicare a tencuielilor, esențiale pentru finisarea clădirilor.

1.	Denumirea instituției	Școala Profesională
2.	Adresa	str. Alexandr Matrosov, 6/2
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Anul construcției	1979
5.	Suprafața, m.p.	1885.3

Tabelul 2.2.1. Date generale despre Școala Profesională din or. Rezina

Terenul fostei instituții de învățământ polivalent din orașul Rezina, cu o suprafață de aproximativ 3 hectare, reunește un complex de clădiri funcționale: blocul de studii, căminul de elevi cu 5 etaje și

blocul laboratoarelor. Acest ansamblu a fost conceput ca un campus educațional integrat, destinat formării profesionale a tinerilor în diverse meserii.

Instituția a activat până în anul 2024, timp în care a avut un rol esențial în dezvoltarea învățământului profesional din regiune. Pe parcursul anilor, aici au fost pregătiți specialiști în domenii tehnice și industriale, contribuind la formarea unei forțe de muncă calificate pentru piața locală și națională.

2.4 Alte instituții de învățământ

Centrul Comunitar din orașul Rezina este un loc vibrant unde se desfășoară activități extracurriculare pentru elevii școlii muzicale și de arte plastice. Cu o capacitate de 180 de elevi, acest centru oferă un mediu propice pentru dezvoltarea creativității și talentului artistic al tinerilor.

Activitățile includ:

- ✓ **Cursuri de muzică:** Elevii pot învăța să cânte la diverse instrumente, să participe la coruri sau să studieze teoria muzicală, îmbogățind astfel cunoștințele lor muzicale. Școala muzicală dispune de 6 săli de clasă și 1 sală festivă, iar școala de arte plastice dispune de 5 săli de clasă, 1 sală de expoziție – Holul Centrului Comunitar și în cadrul Primăriei Rezina, 1 sală de teatru și 3 săli de studii.
- ✓ **Ateliere de arte plastice:** Acestea permit elevilor să exploreze diferite tehnici artistice, de la pictură la sculptură, stimulând expresivitatea și imaginația.
- ✓ **Școala de sport pentru copii**
- ✓ **Centru educativ pentru copii "Be smart"**- cursuri de engleză-copii /maturi, pregătirea copiilor de vârstă preșcolară și școlară (clasele primare)-matematica și limba română- conducător Elena Bordian;
- ✓ **Centrul de Dezvoltare pentru Copii "Thomas Edison "**

În Context putem menționa că infrastructura serviciilor de recreere și odihnă pentru locuitorii orașului Reizina este foarte modestă.

CONCLUZII

Conform studiului, Sistemul Educațional este bine dezvoltat în orașul Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia), în continuare se prevăd următoarele **disfuncționalități și priorități** care vor contribui la dezvoltarea Sistemului Educațional a orașul Rezina.

Sistemul Educațional	
Disfuncționalități	Priorități
Dotarea insuficientă cu transport școlar pentru transportarea gratuită a elevilor din satele din componența orașului	Se propune îmbunătățirea cu transport școlar din satele componente ale orașului.
Dotarea insuficientă a terenurilor de joacă pentru copii, în instituțiile de învățământ preșcolar.	Se propune amenajarea și stabilirea zonelor de joacă pentru copii prin dotare cu echipamente de joacă conform cerințelor și normativelor de siguranță.
	Dotarea suficientă cu mijloace multimedia a instituțiilor de învățământ, prin îmbunătățirea

Insuficiența cu materiale didactice și echipament TIC în instituțiile de învățământ școlar.	cu echipamente TIC, soft-uri educaționale, și aprovizionarea cu calculatoare conform numărului de elevi.
Necesitatea de a îmbunătăți aspectul și a termoizola edificiile neizolate termic este esențială pentru a reduce pierderile de căldură, care generează costuri ridicate de întreținere în sezonul rece.	Implementarea proiectelor de îmbunătățire și atragerea investițiilor pentru a atinge scopul de revitalizare și reparații a instituțiilor școlare și preșcolare pentru a corespunde normelor în vigoare
Unele edificii au sistemul edilitar foarte vechi și parțial uzat.	Îmbunătățirea rețelelor-edilitare, dotarea cu sisteme de alarmă, detector de fum, sisteme de iluminat
Dotarea insuficientă cu mobilier. O mare parte din instituțiile preșcolare, sălile de clasă sunt dotate cu mobilier vechi.	Întărirea și modernizarea mobilierului școlar, a materialelor didactice, aparatelor și dispozitivelor în laboratoare, posibili parteneri pentru eficientizarea procesului educational, atragerea mijloacelor financiare.

3. STRUCTURA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE

3.1 Infrastructura de ocrotire a sănătății

Domeniul sănătății este bine dezvoltat în orașul Rezina, cu un sector medical situat într-o zonă accesibilă, chiar în centrul orașului. Acesta oferă asistență medicală întregii populații a raionului, asigurând servicii esențiale pentru sănătatea comunității. Centrul medical este amplasat între străzile 27 August 1989 și Voluntarilor, precum și între str. Ion Soltîș și bulevardul Șciusev, facilitând accesul locuitorilor la îngrijire medicală.

Centrul medical din or. Rezina prezentat prin :

1. Spitalul Raional Rezina;
2. Secția Consultativă a Spitalului Raional
3. Secția de Boli Infecțioase;
4. Centrul Medicilor de Familie;
5. Centrul Asistentă Medicală Urgență;
6. Farmacii;
7. Centru de sănătate Galaxia

Spitalul Raional din or. Rezina are adânci rădăcini istorice , instituția activează încă din anul 1907, când dispunea doar de 20 de paturi și acorda asistență medicală la numai 560 bolnavi. În prezent spitalul raional Rezina are 150 paturi. Spitalul Raional deservește întregul raion. Serviciile spitalului sunt amplasate după cum urmează: la parter funcționează cabinetele de fizioterapie și de transfuzie a sîngelui, la etajul întâi funcționează secțiile de pediatrie, internare, laboratorul și maternitatea, la etajul doi sunt dislocate următoarele secții: chirurgie, terapie, imagistică, ginecologie.

Imag 3.1.1 Spitalul Raional or. Rezina

Pe teritoriul spitalului se află blocul alimentară, spălătoria, garajul, depozitul, contabilitatea, proiectura. Farmacia spitalului este dislocată într-o clădire în 4 niveluri, unde a fost, până la construcția unui bloc mai spațios, policlinica. În prezent, Spitalul Raional din oraș dispune de 127 de locuri de internare, față de 130 de locuri prevăzute în proiectul inițial. Spitalul înregistrează un număr total de 187 de angajați, dintre care 34 sunt specialiști în domeniul medical.

Secția de Boli Infecțioase amplasată pe adresa str. 27 August 1989, este dislocată într-o clădire tip cu boxe, situată separat de blocul central. Ulterior la Rezina a fost inaugurată cea mai modernă secție de tratare a bolilor contagioase care va putea presta servicii medicale pentru circa 500 de locuitori din dreapta și stînga Nistrului pe an. Renovarea din temelie a secției a fost efectuată prin intermediul Programului finanțat de Uniunea Europeană "Sustținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii", implementat de PNUD Moldova. Secția de Boli Contagioase dispune de 10 locuri de internare, conform proiectului inițial, iar numărul de angajați este de 7, dintre care unul este specialist în domeniu.

Secția Consultativă a Spitalului Raional, amplasată pe strada 27 August, nr. 7, în orașul Rezina, a înregistrat un număr de 46.000 de vizite pe parcursul unui an, depășind astfel estimările inițiale care previzionau 40.000 de vizite anual. În cadrul acestei secții, sunt angajați 38 de lucrători, dintre care 16 sunt medici de familie. Secția oferă consultații specializate și servicii medicale ambulatorii, contribuind astfel la îngrijirea pacienților din comunitatea raională.

Centrul Medicilor de Familie, clădirea este amplasată pe str. Sciusev 5, cu o suprafață de 1075,1 m.p. La proiectarea Centrului Medicilor de Familie, s-au luat în calcul 98.000 de locuri, însă, în realitate, frecvența un număr de 108.560 de persoane. În cadrul acestui centru sunt angajați 137 de lucrători, dintre care 26 sunt medici de familie.

Clădirea **Centrului de Asistență Medicală de Urgență (AMU)** din or. Rezina, este situat pe str. Sciusev 3, asigură ajutor medical de prima necesitate în fiecare zi 24/24. Substația de Asistență Medicală de Urgență și-a început activitatea în februarie 2000. Scopul principal este de a oferi îngrijire rapidă și eficientă persoanelor care se confruntă cu situații medicale critice sau urgente. Edificiu în două etaje are o suprafață de 284,8 m.p..

Imag 3.1.2 Centrului de Asistența Medicală de Urgență or. Rezina

Deși centrul a fost preconizat pentru a răspunde la aproximativ 8.300 de chemări pe an, în ultima perioadă numărul real al acestora a crescut la 9.800 de chemări anual, ceea ce reflectă o creștere a cerinței pentru astfel de servicii în comunitate. Centrul este susținut de o echipă de 62 de angajați, care include atât personal medical, cât și echipaje de suport. Dintre aceștia, un medic de familie joacă un rol important în evaluarea rapidă a stării pacienților și în orientarea acestora către tratamentele adecvate, în funcție de natura urgenței. Un aspect esențial al centrului este flota de 8 ambulanțe, echipate complet cu aparatură medicală pentru a asigura stabilizarea pacientului în drum spre spital și pentru a oferi prim-ajutor la fața locului.

3.2 Alte instituții din domeniul sănătății

În anul 2012 sa deschis o felială a **Centrului medical privat „GALAXIA”** care se află pe adresa str. Păcii 63, or. Rezina care asigură serviciile de asistență medicală primară și de specialitate. Scopul serviciilor de asistenței medicale este de a asigura îngrijirea sănătății și bunăstării persoanelor printr-o gamă largă de servicii și intervenții, identifică și tratează diferite condiții de sănătate, de la afecțiuni acute și cronice până la urgențe medicale.

Din studiul Urbanistic pe teritoriul or. Rezina s-au depistat urmatoarele farmacii în diferite zone ale orașului.

Farmacii

- ◆ Farmacia “Elody”- Strada 27 August 1989 48/2, Rezina; str. Șciusev 4, Rezina
- ◆ Farmacia “Familiei”- str. 27 August 44, MD-5403, Rezina; str. Strada 27 August 1989 15/a.
- ◆ Farmacia “Hippocrates ”- str. Șciusev 2 ,Rezina.
- ◆ Farmacia “Felicia”- str. Șciusev 7, Rezina.

CONCLUZII

Sectorul Sănătății este bine dezvoltat pe teritoriul orașului Rezina, care ajută zilnic la îmbunătățirea stării de sănătate a orașului Rezina, conform studiului s-au depistat următoarele **disfuncționalități și priorități**

Sănătate și asistența medicală	
Disfuncționalități	Priorități
Insuficiența și asigurarea neuniformă a personalului medical în profil “oraș-sat”;	Promovarea politicilor publice pentru un mod sănătos de viață
Starea satisfăcătoare parțială a utilajelor și echipamentelor din incinta edificiilor de ocrotire a sănătății care necesită renovarea lor sau înlocuirea lor cu utilaje mai performante	Efectuarea politicii și atragerea investițiilor în domeniul sănătății cu scopul de a îmbunătăți infrastructura medicală, achiziționarea utilajelor și echipamentelor medicale performante.
Starea blocurilor din domeniul ocrotirii sănătății necesită renovare, necesită izolări termice pentru a nu avea pierderi de căldură.	Implicarea politicii, pentru orientarea eforturilor la reparația și modernizarea clădirilor în corespundere cu cerințele normative și sanitare

4. CULTURĂ, TINERET ȘI SPORT

Cultura reprezintă esența modului de existență uman, influențând profund identitatea și valorile unei comunități. Promovarea acesteia este crucială, dar patrimoniul cultural al orașului Rezina a suferit schimbări semnificative în timp. Această moștenire, bogată în tradiții și obiceiuri specifice, este o parte esențială a identității locale și este transmisă din generație în generație, contribuind la coeziunea și diversitatea comunității.

Orașul are o vastă rețea de instituții culturale.

4.1 Instituții Culturale

Pe teritoriul or. Rezina se găsește Biblioteca Publică Raională “Mihai Eminescu” și Muzeul din Casa de Cultură Raională Rezina, Școala de arte plastice, Școala muzicală, Muzeul de Istorie Literatură și Etnografie str. Aldea Ion Teodorovci nr 18

Misiunea **bibliotecii “Mihai Eminescu”** este descoperire, stimulare, promovare. Biblioteca se găsește de-a lungul str. Mihai Eminescu, fiind proiectată în două niveluri. Informație despre apariția primei biblioteci în orașul și raionul Rezina o găsim la răscrucea secolelor XIX-XX, la 1892 iar certificatul de naștere al instituției la nivel național, ca bibliotecă publică, este datat cu decembrie 1946. Numele de “Mihai Eminescu” i se oferă în anul 1996 cu prilejul a 50 de ani de la fondare la doleanțele comunității Bibliotecii Publice.

În ziua de azi i se oferă statut în cea mai modernă bibliotecă și servește ca centru metodic, informativ și cultural- educativ. Biblioteca este una dintre cele peste 1000 de biblioteci publice care au fost modernizate prin intermediul programului Novateca. Biblioteca Publică “Mihai Eminescu” funcționează în prezent într-o clădire cu două nivele, bine amenajată, cu sistem de încălzire autonom. Spațiile de care dispun în uz cuprind: sala Multimedia, sala Mare de Expoziții și activități culturale, un holl la etajul I pentru activități, 3 săli de lectură și 3 birouri de împrumut la domiciliu pentru diferite grupuri de utilizatori, o sală pentru oficiul de carte română “Argeș”, o sală și un birou pentru serviciul fonduri, un birou pentru Serviciul Informativ-Bibliografic, câte un birou pentru serviciile Asistență de Specialitate și Relații cu Publicul, biroul directorului, o sală pentru personalul auxiliar și o bucătărie pentru personal.

Bibliotecile comunale din sat. Ciorna și Boșernița au peste 15000 mii unități înregistrate în anul 2014, și sunt frecventate de vizitatori de toate vârstele.

Casa de Cultură or. Rezina se găsește în nemijlocita apropiere de str. 27 August 1989 și str. Alexandr Matrosov, cunoscută printre localnici ca Centrul Comunitar Rezina. Clădirea tip a fost dată în exploatare la 10 martie 1989. Centrul Comunitar funcționează la capacitatea planificată, aici activează 9 formații artistice, dintre care 8 formații cu titlu de colectiv- model.

Muzeul de Etnografie și Istorie din or. Rezina se găsește în incinta Casei de Cultură care a fost deschis la inițiativa Consiliului raional în octombrie 2010. Un aport considerabil la colectarea exponatelor a avut-o preotul din localitate Stanislav Atamanenco. În muzeu sunt 112 exponate adunate din tot teritoriul raionului Rezina: obiecte de cult, obiecte etnografice, cărți vechi, fotografii, documente și monede.

Căminul de Cultură este instituția publică care are drept scop prioritar organizarea vieții culturale a unei localități, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural mobil și imobil, depistarea și promovarea tinerelor talente, prestarea serviciilor culturale. Casa de cultură din orașul Rezina se găsește în nemijlocita apropiere de Primaria or. Rezina, în incinta căruia se organizează anual

evenimente, spectacole, expoziții și alte manifestări culturale care cu scopul de a îmbogăți viața culturală locală. În s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia sunt 3 Cămine Culturale care se află în gestiunea administrației publice locale de nivelul I.

Casa de cultură s. Stohnaia, este amplasată în intravilanul or. Rezina, deservește s. Stohnaia care contribuie la dezvoltarea culturală, educațională și socială. Casa de cultură este situată pe str. Mihail Lomonosov, 4, or. Rezina. În casa de cultură se organizează diverse evenimente, cum ar fi spectacole de teatru, concerte.

4.2 Patrimoniul Cultural și Monumente

Patrimoniul cultural reprezintă valoarea de bază a unui popor prin intermediul căreia identitatea acestuia este percepută la nivel local cât și internațional. O mare valoare în cultura or. Rezina o au monumentele istorice și busturile personalităților marcante care ne prezintă. Printre ele se numără:

Stela Comemorativă "Rezina-Sat". Orașul Rezina a fost atestat documentar de la 5 februarie 1495, Informația vine din timpul domniei lui Ștefan cel Mare, când un oarecare diac Matei scria la Iași că se vinde „...un sat pe Nistru, la gura Rezinei, lângă moșia satului Țareuca, unde a fost Alexa, vataman...”.

Stela Comemorativă "Rezina-Oraș", datarea 06.05.2010, situată pe strada 27 August 1989. În anul 1935 comuna rurală Rezina din județul Orhei a primit statutul de comună urbană. Începând cu anul 1940, în urma ocupării Basarabiei de către URSS, a devenit centrul administrativ al raionului cu același nume.

Bustul închinat Marelui Mihai Eminescu, datat la 17. 02.1990. Mihai Eminescu fiind cel mai mare poet clasic al literaturii române, ne-a lăsat o operă nemuritoare, ce s-a înscris în fondul de aur al literaturii universale, prin conținutul ei adânc uman și prospețimea aromei poetice. Monument înscris REGISTRUL NAȚIONAL AL MONUMENTELOR DE FOR PUBLIC, str. Mihai Eminescu 1, datat în 1990, Codul RZ-A-mc-001.

Sculptorul D. Rusu și arhitectul E. Răzlog din Chișinău, meșterul pietrar S. Lozan din Cosăuți au lucrat în paralel asupra bustului și a soclului. Astfel cu eforturile rezinenilor într-un an inițiativa s-a materializat într-un original monument, care a fost instalat în centrul orașului Rezina.

Monumentul Regelui Ferdinand I a fost ridicat inițial în 1936 a fost turnat din bronz și lucrat de sculptorul basarabean Plămădeală și distrus în 1945 chiar în prima zi de ocupație, bustul a fost dat jos de pe soclu și aruncat în Nistru. Locul unde se află bustul Regelui Ferdinand I poartă numele "Suarul Regelui Ferdinand I". Inițiativa ridicării acestui monument a aparținut avocatului Iulian Rusanovschi, Asociației Studenților Creștini Ortodocși din România și Administrației Locale din Rezina.

Bustul în cinstea arhitectului Alexei Șciusev (1873-1949), datat în 1987 situat la intersecția str. strada 27 August 1989 cu bulevardul care poartă acelaș nume Alexei Șciusev.

Monument în memoria a 123 consăteni căzuți în 1941-1945. Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr. 1830, de însemnătate Locală. Monumentul a avut mult de suferit în anul 2008 când suprafața apei Nistrului a inundat orașul Rezina.

Complexul monumental *“Piatra de Timelie”* cuprinde următoarele monumente istorice:

- Monumentul închinat grănicerilor Companiei VIII Rezina și eroilor căzuți în primul război mondial. La 10 decembrie 2019, în orașul Rezina a fost dezvelit, monumentul a fost ridicat inițial în 1936 și distrus în 1945. Peste tot în Europa, vulturii de bronz ai Victoriei și a încetării focului din cel dintâi Război Mondial, veghează amintirea eroilor sacrificați trecerii marcabile dintre epoci.

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

Acest monument este inclus în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1148, cod (6701.3 – OCR- mn), cu denumirea “Monument “Vulturul cu Crucea” în memoria eroilor căzuți în Primul Război Mondial” anul datat 1936.

În acest complex se include și “Stela Piatra de Timelie”, datat în anul 1995.

După război, multe biserici din Republica Moldova și-a încheiat activitatea, la fel a avut de suferit și biserica cu hramul “Adormirea Maicii Domnului” de pe malul Nistrului care fusese demolată în

anul 1959. Ulterior pe locul bisericii distruse a fost înălțată o **Capelă „Adormirea Maicii Domnului”** inaugurată pe 14 octombrie 1995, în ziua hramului orașului Rezina. Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1828, de însemnătate Locală cu denumirea Biserica „Adormirea Maicii Domnului”.

“Fântâna Ardelenilor 1941”

Pe 9 mai 2015 a fost inaugurat **Complexul Memorial**, care este alcătuit din trei coloane din beton de 16 m, ce susțin o cruce. Memorialul este dedicat eroilor care au căzut în cel de-al Doilea Război Mondial, în acțiunile din Afganistan pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.

Monument în memoria pământenilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial, războiul din Afganistan și în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova”

Pe 9 mai 2015, a fost inaugurat Complexul Memorial, format din trei coloane din beton înalte de 16 metri, care susțin o cruce simbolică. Acest monument aduce un omagiu eroilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial și celor care au luptat în Afganistan pentru apărarea suveranității și integrității Republicii Moldova. Este un loc de reflecție și recunoștință pentru sacrificiile făcute în numele libertății. Acest monument este inclus în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1147, cod (6701.2 – OCR- mn), cu denumirea “Monument în memoria pământenilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial, războiul din Afganistan și în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova” anul 2015.

Orașul Rezina se distinge prin terasele sale, iar scările care leagă aceste terase constituie un element atrăgător și funcțional în designul urban. În 2024, au început lucrările de renovare a celor 424 de trepte, esențiale pentru accesibilitatea și utilizarea eficientă a spațiilor la diferite altitudini. Proiectul, intitulat „Amenajarea spațiului public – renovarea scărilor de pe străzile Lomonosov, Păcii și 27 August 1989”, este finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltarea Regională și Locală, în cadrul Programului Național de Dezvoltare a orașelor poli de creștere.

Aceste scări nu doar că facilitează circulația între terase, ci și contribuie semnificativ la aspectul urbanistic al orașului, integrându-se armonios în peisajul local. Prin această renovare, Rezina își propune să îmbunătățească infrastructura urbană și să ofere cetățenilor un mediu mai accesibil și atractiv.

OBIECTE DE CULT

Bisericile Ortodoxe Creștine joacă un rol important în comunitățile și societățile în care activează, având multiple funcții spirituale, sociale și culturale, contribuind la păstrarea patrimoniului cultural și spiritual.

Biserici creștine ortodoxe

Biserica creștină ortodoxă din orașul Rezina cu hram „Acoperământul Maicii Domnului” este amplasată în centrul orașului, pe stada 27. August 1989.

O alta biserică creștină ortodoxă este amplasată pe Terasa II, str. Păcii cu hramul „Înălțarea Domnului”, recent au fost finalizate lucrările de construcție.

Biserica din satul Ciorna Biserica „Sf. Arhanghel Mihail” atestată în 1791 ca o bisericuță cu pereți de nulele împletite, lipită cu lut și acoperită cu lut, ulterior construită din piatră 1849. Biserica a

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

avut de suferit foarte mult din cauza inundațiilor din anul 2018, pînă în prezent se fac lucrări de reparații și renovare. Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1846, de importanță Locală, datată 1849.

Pe malul râului Nistrului în satul Stohnaia este amplasată biserica creștină cu hramul "**Nașterea Maicii Domnului**" pe strada Nistriană.

Bisericile creștine ortodoxe din Republica Moldova joacă un rol important în viața spirituală și comunitară a credincioșilor lor. Deasemenea bisericile funcționează ca un centru comunitar unde credincioșii se adună, sprijină și se încurajează unii pe alții. Activitățile comunității, cum ar fi evenimentele sociale și activitățile caritabile, sunt o parte importantă a vieții bisericești.

Tabelul 4.2.1 Lista patrimoniului orașului ocrotite de stat

Tipul obiectivului	Denumirea	Adresa (amplasarea)	Datare	Categoria (N, L)	Notă (caracterizarea obiectivului, starea tehnică)
Monument At	Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	Or. Rezina	1859	locală	Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1828
Monument istoric	Monument în memoria a 123 consăteni căzuți în 1941-1945	Or. Rezina		Local	Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1830
Monument At	Biserica „Sf. Arhanghel Mihail”	s. Ciorna	1849	Local	Obiect înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1846
Bust	Bustul închinat Marelui Mihai Eminescu	Or. Rezina	1990		Monument înscris în registrul național al monumentelor de for public, str. Mihai Eminescu 1, datat în 1990, codul rz-a-mc-001.
Monument	Monument în memoria pământenilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial, războiul din Afganistan și în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova	Or. Rezina	2015		Monument înscris în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1147, cod (6701.2 – OCR-mn)
Monument	Monument “Vulturul cu Crucea”	Or. Rezina	1936		Monument inclus în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1148, cod (6701.3 – OCR-mn)

Monument	Monument în memoria consătenilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial	s. Ciorna	2002		Monument inclus în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1153. (6711.1 – OCR- mn)
Mormânt comun	Parcela de onoare a militarilor români căzuți în Primul Război Mondial	s. Ciorna (în cimitirul satului)			Monument inclus în registrul mormintelor și operelor comemorative Nr 1154. (6711.2 – MR- mc)

Orașul Rezina este foarte bogat și de situri arhologice (Tabelul 4.2.2) care au fost descoperite și cercetate rămășițele materiale ale culturilor și civilizațiilor trecute. Aceste situri oferă dovezi fizice despre modul de viață, tehnologia, arhitectura și organizația socială a oamenilor din trecut.

Tabelul 4.2.2 Lista siturilor arheologice

Nr.	Denumirea sitului arheologic	Localizare	Tipul sitului	Codul RAN
A	Bosernita I , datat Paleolitic / 35-10 mii ani î. Hr.	s. Boșernița	Sit arheologic	6710.1
B	Ciorna Tumulul 1, Eneolitic / mil. IV î. Hr.- Epoca medievală / sec. XVIII.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.5
C	Ciorna III, datat Paleolitic / 35-10 mii ani î. Hr.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.3
D	Ciorna I, datat Epoca romană târzie / sec. III-IV d. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d. Hr.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.1
E	Ciorna II, Epoca romană târzie / sec. III-IV d. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d. Hr.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.2
F	Ciorna IV, A doua epocă a fierului / sec. V-III î. Hr	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.4
G	Rezina I, A doua epocă a fierului / sec. V-III î. Hr.	or. Rezina	Sit arheologic	6701.1
H	Rezina II, Eneolitic / mil. IV î. Hr.; Prima epocă a fierului / sec. XII-X î. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d. Hr.	or. Rezina	Sit arheologic	6701.2

4.3 Sportul. Obiective sportive

Sportul joacă un rol crucial în viața omului, având multiple beneficii fizice, mentale și sociale. Beneficiile sportului și importanța sportului sunt atât de multe, de cele mai multe ori chiar foarte ușor de observat și măsurat.

Terenuri de sport or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia):

1. teren sportiv cu înveliș artificial cu suprafața de 620 m², dotat cu inventar sportiv pentru fotbal, volei situat str. Ștefan Cel Mare, Rezina-Vest
2. teren pentru copii cu echipament de joacă cu suprafața de 300 m².
3. Instituția Publică Liceul Teoretic "Alexandru cel Bun" - teren de mini fotbal și volei
4. Instituția Publică Liceul Teoretic "Olimp" - teren de fotbal, volei, baschet și teren de fitness
5. Școala polivalentă- teren de mini fotbal
6. Teren sportiv Multifuncțional (str. Păcii 34/1)-teren de fotbal și teren de sport (fitness);
7. Stadion Boșernița- 0,5 ha;
8. Stadion Ciorna- 0,69 ha;
9. Stadion Stohnaia- 0,62 ha;
10. Teren sportiv pe teritoriul Unității de Pompieri;
11. Teren fitness cu suprafața de 300 m²;
12. Teren de fitness (în fața spitalului Raional).

Sportul are un impact considerabil asupra vieții locatarilor din Rezina, contribuind la sănătatea fizică și mentală, coeziunea socială, dezvoltarea personală, îmbunătățirea spațiilor publice și stimularea economiei locale. Aceste beneficii subliniază importanța investițiilor și promovării sportului în comunitate. În anul 2019 au fost înregistrate 24 terenuri de joacă pentru copii, insuficiente pentru a satisface condițiile de aprovizionare cu zone pentru copii din cartierele orașului Rezina. Terenurile de joacă pentru copii necesită renovări, și completate cu topogane.

Terenurile de sport și locurile de joacă pentru copii contribuie la revitalizarea spațiilor publice, făcând orașul sau cartierul mai atractiv și plăcut pentru locuitori.

În anul 2024 au fost finalizate lucrările de amenajare în zona Spitalului Raional, au fost executate următoarele lucrări: amenajarea zonei cu teren de joacă pentru copii, teren pentru fitness cu echipamente sportive, amenajarea aceselor pietonale și dotare cu mobilierul urban (urne, banci).

4.4 Zone de agrement

Zona verde cuprinde aproape toate sectoarele orașului, dispuse în curțile interioare ale caselor individuale, curțile blocurilor de locuit, de-a lungul străzilor principale ca str. 27 August 1989, bulevardul A. Șciusev, scuarul monumentului Ferdinand I, monumentul Eroilor din str. 27 August 1989, monumentul Eroilor căzuți în cel de-al doilea război mondial din str. M. Lomonosov, de-a

lungul râului Nistru. Zonele destinate pentru odihnă la ziua de azi sunt dotate cu mobilier urban și iluminat stradal.

În sezonul estival locuitorii orașului Rezina își petrec timpul la piscina “Flamingo-Park”.

Pe 30 august 2024, a fost aprobat proiectul de Hotărâre de Guvern privind schimbul de terenuri, prin care orașul Rezina a schimbat un teren din proprietatea sa privată cu două terenuri aparținând statului, având o suprafață totală de 57 hectare. Dintre acestea, 15 hectare sunt destinate amenajării unui parc și a unei zone moderne de agrement.

CONCLUZII

Din punct de vedere al diversității orașul dispune de o varietate de zone de agrement dispersate pe toate zonele urbane, scuarurile și monumentele sunt asigurate cu zone verzi, de-a lungul străzilor principale sunt fșii verzi. Potrivit Studiului s-au identificat următoarele disfuncționalități și priorități:

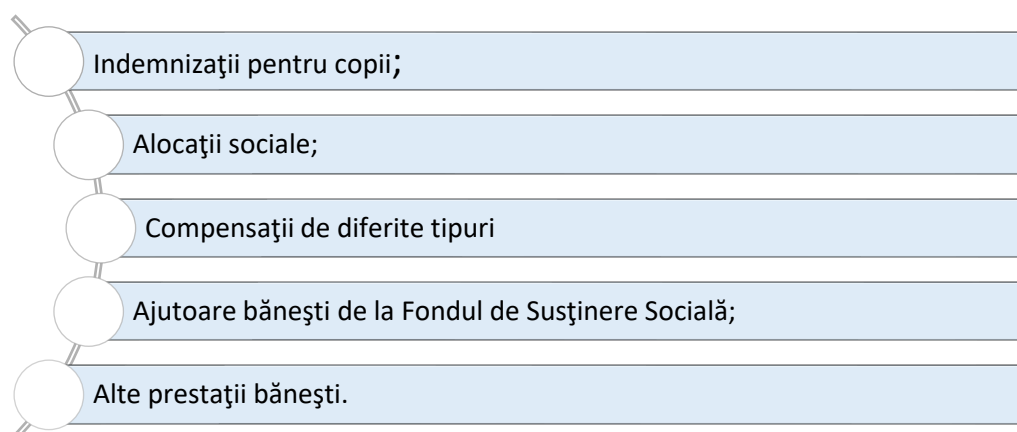
Disfuncționalități	Priorități
Cultura, tineret și sport	
Terenurile de sport necesită reparații, strică aspectul peisagistic al localității	Se propune de revitalizat zonele sportive, de propus amenajarea teritoriilor zonelor sportive existente și dotarea cu echipament sportiv. Promovarea unei politici și atragerea investițiilor pentru revitalizarea și reparația stadioanelor și terenurilor sportive existente respectînd cerințele tehnico-sanitare .
Insuficiența programelor de implicare și dezvoltare a tineretului;	Avansarea și promovarea unei politici de integrare a tineretului în sfera culturii. Promovarea unei politici de integrare a tinerilor în sfera sportului pentru un mod de viață sănătos. Extinderea și promovarea programelor și a proiectelor pentru tineri.

Oportunități naționale de suport financiar a sectorului tineretului insuficient	Se propune atragerea și implicarea diasporei în țară cu scopul de a stimula creșterea activităților, și atragerea tineretului în câmpul muncii
Zone de agrement	
Din punct de vedere al diversității orașul dispune de zone verzi din punct de vedere teritorial, dar sunt în mare parte lipsite de mobilier urban, și iluminatul stradal necesită modernizări	Se propune realizarea unui proiect investițional pentru modernizarea facilităților și identificarea agenților interesați să presteze servicii conexe pe teritoriul zonelor de agrement
Zonele de recreere sunt într-o stare exploarabilă din punct de vedere al amenajării	Se propune amenajarea zonelor și spațiilor verzi, fîșii de protecție, amenajarea scuarurilor amplasate în diferite zone ale orașului crearea unor noi spații verzi amenajate pentru agrement.
Nu sunt delimitate zonele și fîșii de protecție a apei râurilor și a bazinelor acvatice	Proiect de amenajare și de revitalizare a brîului de înverzire a spațiilor acvatice care va asigura protecția resurselor acvatice, mărirea zonelor verzi .
Patrimoniul Cultural	
Nu sunt respectate zonele de protecție a siturilor și monumentelor arhiologice.	De precizat că în corespundere cu prevederile Legii Nr. 218 din 17-09-2010, siturile arheologice beneficiază de un spațiu cu regim special de protecție, stabilit perimetral în proximitatea sitului arheologic pe o lățime de la 50 la 200 m, în funcție de tipul și importanta obiectivului.

5. ASISTENȚA ȘI PROTECȚIA SOCIALĂ

Scopul Asistenței și Protecției Sociale este de a oferi suport pentru depășirea unor situații de dificultate a persoanelor și familiilor și toate măsurile și activitățile realizare pentru satisfacerea necesităților sociale. Una dintre sarcinile importante ale asistenței sociale constă în evidențierea persoanelor eligibile să primească prestații și servicii sociale.

Beneficiile bănești exprimate în transferuri directe constituie unul din mecanismele protecției sociale și în marea lor majoritate sunt plătite de la bugetul de stat ce se constituie:

5.1 Asociațiile Obștești

Scopul ONG este de a susține activitățile direcțiilor, cadrelor didactice, perfecționarea muncii, susținerea producătorilor agricoli, dezvoltarea și apărarea culturii, a limbii, tradițiilor, istoriei, instruirea diferitelor categorii de bolnavi, extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică, și multe altele care contribuie la îmbunătățirea vieții și activității omului.

Activitatea prioritară ONG este să amelioreze gradul sărăciei, îngrijirea, ocrotirea și integrarea socială a persoanelor în situații de risc.

În Tab. 4.1 este prezentată informația privind asociațiile obștești care sunt înregistrate și activează în cadrul Primăriei din or. Rezina.

Tab. 4.1 Informația privind asociațiile obștești care sînt înregistrate și activează pe teritoriul primăriei după cum urmează:

NR	Denumirea ONG	Data înregistrării	Locul amplasării	Manager	Domeniul de activitate
1.	Republica	26.11.1999	or.Rezina str.M.Eminescu,50	Chirița Anatolie	Consolidarea societății și statalității R.Moldova prin promovarea principiilor de patriotism, echitate socială și consens civic, ordine de stabilitate
2.	„Ștefan cel Mare”	30.03.2000	or.Rezina str. 27 August,48 A	Golban Profira	Sprijinirea activității direcției, cadrelor didactice, perfecționarea muncii, susținerea inițiativei și activității legate de continuarea tradițiilor liceului
3.	„Nistru Agriconsult”	18.03.2002	or.Rezina str.Sf.Ilie, 13	Boieșteanu Vasilisa	Contribuirea la susținerea producătorilor agricoli prin difuzarea informațiilor necesare activității acestora promovarea inițiativelor de dezvoltare a turismului rural
4.	Centru de informare și susținere psihologico religioasă „Liturghia”	02.10.2002	or.Rezina str.27 August,11	Paisie Ipate	Cunoașterea mai aprofundată a Sfintei scripturi și a normelor vieții creștine
5.	Ruscaia obscina	20.12.2002	Or.Rezina str.Dacia, 38	Goncear Efimia	Dezvoltarea și apărarea culturii rusești, a limbii, tradițiilor, istoriei
6.	Centrul de informare și recuperare psihologică medicală și socială „Equilibrium”	26.11.2003	Or.Rezina str.Eminescu 10/17	Roman Vasile	Informarea și instruirea diferitelor categorii de bolnavi și contactanților privind specificul maladiilor, căilor de depășire a șocului care urmează după stabilirea diagnosticului, îngrijirea bolnavilor

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

7.	„Alexandru Pușkin”- 1820-Rezina”	14.11.2005	Or.Rezina str.Eminescu, 4	T. Angheneli ci	Discutarea sistematică a problemelor ce apar în activitatea liceului și luarea deciziilor corespunzătoare, organizarea reuniunilor părinților, sprijinirea cadrelor didactice
8.	„Evrika”	15.12.2005	Or.Rîbnița str.Valcenco, 23	Catană Alexei	Discutarea sistematică a problemelor ce apar în activitatea liceului și luarea deciziilor corespunzătoare, organizarea reuniunilor părinților, sprijinirea cadrelor didactice
9.	„Apa Ciorna”	20.02.2006	s.Ciorna str.Gagarin,1 49	Crușaliov Lidia	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitarea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
10.	„Apa Stohnaia”	20.02.2006	s.Stohnaia, str. Lomonosov,1	Atamanenco Iurie	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitarea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
11.	Asociația părinților liceul teoretic „Alexandru cel Bun”	16.03.2006	Or. Rezina str.1 Mai 11	Gușilă Serghei	Discutarea sistematică a problemelor ce apar în activitatea liceului și luarea deciziilor corespunzătoare, organizarea reuniunilor părinților, sprijinirea cadrelor didactice
12.	„Cocoșelul de Aur”	01.12.2006	Or.Rezina str.1 Mai,10	Lazări Lidia	Formarea personalității copilului, înzestrarea lui cu cunoștințe, menținerea și îmbunătățirea condițiilor de activitate în instituția preșcolară, acumularea și colectarea de bunuri pentru necesitățile asociației.
13.	„Orfeu”	18.12.2006	Or.Rezina str.27 August 14 ap.28	Căruntu Albina	Dezvoltarea și propagarea valorilor generale umane prin intermediul artei, inclusiv a muzicii, a dansului, teatrului, artelor plastice, scrisului, ecologiei
14.	„Maria gaz”	19.12.2006	s.Stohnaia	Bezede Maria	Extinderea rețelelor de gazoduct, facilitarea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
15.	„Apă bună”	26.01.2007	s.Boșernița	Tutuescu Vadim	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitarea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor

Cercetarea și Actualizarea Plan Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

					consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
16.	„Neculce gaz”	26.01.2007	Or.Rezina str.I.Neculce	Buimistru Vladimir	Extinderea rețelelor de gazoduct, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
17.	„Lomonosov gaz,,	20.03.2007	Or.Rezina str.Lomonosov, 53	Șova Ion	Extinderea rețelelor de gazoduct, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
18.	laht-club„Steaua”	20.02.2008	Or.Rezina str.Gorki,16	Gherasimenco Valerii	Practicarea sportului velier și a vaselor propulsate cu motor în orașul Rezina, pregătirea sportivelor pentru participare la competițiile sportului velier
19.	„Rezina Vest”	02.04.2008	Or.Rezina str.Suveranității nr.2	Mardare Igor	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
20.	„D.Cantemir”	20.11.2008	s.Ciorna str.D.Cantemir,19	Grosu Vasilii	Extinderea rețelelor de gazoduct, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
21.	„Clubul șah”	26.02.2010	Or.Rezina str.Eminescu, 4	Victor Gîrlea	Popularizarea șahului între cetățenii orașului și în special între elevii instituțiilor școlare
22.	„Succes”	26.02.2010	s.Ciorna str.I.Creangă, 8	Țurcan Lilia	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
23.	„Ardelenii”	11.03.2013	Or.Rezina str.Chiliei 13/1	Gangan Iurie	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, facilitatea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste

					rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică
24.	„Bunăstare”	17.02.2015	Or.Rezina str.Decebal,2 9	Donica Aliona	Extinderea rețelelor de apeduct, canalizare, gazificare, facilitarea accesului tuturor consumatorilor, potențialelor consumatori la conectarea la aceste rețele și beneficierea de alte servicii de utilitate publică

CONCLUZII

Pentru îmbunătățirea situației orașului Rezina se propun următoarele măsuri alocate în următoarele **priorități și disfuncționalități**.

Protecția socială	
Disfuncționalități	Priorități
Lipsa unor servicii sociale pentru unele categorii de populație cu anumite necesități	Dezvoltarea și orientarea structurilor de asistență socială, conform standartelor de calitate la nivel European din sfera protecției sociale în teritoriul administrativ. Prevenirea și depășirea situației de dificultate a persoanelor și a familiilor și asigurarea integrării lor sociale, respectând principiul autonomiei
Lipsa de colaborare națională cu alte cadre sociale.	Colaborarea cu alte organizații umanitare naționale și internaționale acordării asistenței sociale a familiilor cu mulți copii și a invalizilor, și altor categorii de persoane.
Așa cum orașul dispune de dezvoltare a instituțiilor de asistență socială, dar nu dispune edificii adaugatoare pentru a acordarea acestor servicii.	Se va propune folosirea rațională a spațiilor edificiilor nefuncționale unde se vor atribui destinație socială în baza dezvoltării sistemului de deservire.

6. SECURITATEA ȘI SIGURANȚA PUBLICĂ

Rolul securității și siguranței publice este esențial pentru funcționarea stabilă și armonioasă a societății. Aceste concepte acoperă o gamă largă de activități și instituții care se ocupă de protejarea oamenilor și a bunurilor, menținerea ordinii publice și asigurarea unui mediu sigur și sănătos.

6.1 Pompieri

Unitatea de salvatori și pompieri or. Rezina situată pe st. 1 Mai 4/3 asigură securitate în situații de risc pentru 47 mii de oameni, care sunt locuitorii a 40 de localități rurale și orașul Rezina, dotată cu 4 autospeciale de intervenție și 35 de angajați. Pompierii joacă un rol crucial în asigurarea siguranței publice și în protejarea comunității de diverse pericole.

Date generale despre Unitatea de Salvatori și Pompieri din or. Rezina

1.	Denumirea instituției	Direcția Situații Excepționale
2.	Adresa	St. 1 Mai 4/3
3.	Tipul de proprietate	Publică
4.	Suprafața, m.p.	910
5.	Nr. Angajați (2023)	35
6.	Nr. autospeciale	4

Date generale despre Unitatea de Salvatori și Pompieri din or. Rezina

6.2 Poliția

Comisariatul de Poliție din orașul Rezina are ca scop de a preveni infracțiuni sau rezolva cazuri în care este încălcată legea, prinde infractori, protejează și ajută populația. Rolul comisariatului de poliție a or. Rezina este pentru menținerea ordinii publice, protejarea drepturilor și siguranței cetățenilor și asigurarea respectării legii. Inspectoratul de poliție din or. Rezina este amplasat pe str. Voluntarilor nr. 1. Deservește întregul oraș și satele din componența lui.

6.3 Alte Servicii Publice

PENTENCIARUL NR.17 amplasat pe malul râului Nistru, penitenciarul deține o zonă de protecție, zona verde. Izolatorul de urmărire penală este situat pe str. Nistreana nr.1, s. Stohnaia, teren cu destinație specială cuprinde o suprafață de 4.99410 ha. În acest penitenciar sunt plasate persoanele din 5 inspectorate de poliție raionale: Orhei, Florești, Șoldănești, Soroca și Rezina. Conform raportului din 2019 au fost înregistrate 293 de persoane.

ÎNȚREPRINDEREA DE STAT "SERVICII PAZĂ" A MAI - Serviciul de Pază al Ministerului Afacerilor Interne (MAI) din Republica Moldova are un rol specific și important în asigurarea siguranței și protecției în diverse contexte. Asigură paza și protecția sediilor MAI și ale altor instituții publice, inclusiv clădiri guvernamentale, unități de învățământ și alte locații de interes public. Filiala întreprinderii de stat "SERVICII PAZĂ" a MAI este situată pe str. Lomonosov, 117, or. Rezina.

CONCLUZII

Sfera Servicii Publice în orașul Rezina este bine dezvoltată care asigură deservirea publică a locuitorilor orașului dar și a satelor din componența lui, însă în mare parte nu se respectă raza de servire a populației pe întregul intravilan al orașului și a satelor din structura lui. Pentru a îmbunătăți starea și sistematizarea lor orizontală, crearea unui sistem bine definit în intravilanul orașului se propun de urmărit următoarele **priorități și disfuncționalități**.

Sfera Servicii Publice	
Disfuncționalități	Priorități
Obiectivele sferei prestării de servicii publice au fost amplasate fără a urmări o sistematizare bine definită ca să deservească întregul UAT, ceea ce duce la supraconcentrarea punctelor de servire socială în nucleul central al orașului.	Se propune stabilirea centrelor de servire a locatarilor, conform cerințelor și razei de asigurare a populației și în baza dezvoltării sistemului de servire și infrastructurii sociale.
Aspectul fizic al unor edificii publice necesită renovări și reparații ca să asigure un contur estetic bine definit și modernizat. Acoperișurile clădirilor necesită renovări.	Ca soluție a îmbunătățirii a aspectului fizic al clădirilor cu destinație publică se propune reparații capitale, reparații ale acoperișurilor, reparații ale sistemelor de încălzire și rețelelor de distribuție edilitare, renovarea tehnicilor de muncă, dotarea cu tehnici inovatoare și dotarea cu mobilier.

CAPITOLUL VI INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARĂ

1. ALIMENTAREA CU APĂ

Alimentarea cu apă și sistemele de canalizare sunt esențiale pentru sănătatea publică și calitatea vieții. Orașul Rezina are o rețea centralizată bine dezvoltată pentru distribuția apei potabile, incluzând conducte, rezervoare și stații de pompare.

Sistemul public de alimentare cu apă

- **Or. Rezina**

Sistemul de alimentare cu apă existent a orașului Rezina este de tip centralizat și este destinat pentru consum ca apă potabilă și menajeră, pentru industrii și protecția împotriva incendiilor. Acesta este gestionat de Î.M. "Servicii Comunal Locative Rezina" cu adresa juridică str. Dacia, 37 (Vezi grafic planșa PUG-16).

Alimentarea cu apă a orașului Rezina se efectuează de la fântînile arteziene care sunt amplasate în zona riverană pe malul stîng al r. Nistru.

Sursa principală de alimentare cu apă a or. Rezina include 6 stații de pompare din puțurile forate a prizei de apă din sectorul străzii Mihail Lomonosov (la moment funcționează 4, 2 sunt în rezervă și una nefuncțională).

Fântîna arteziană Nr.1. de rezervă cu o adîncimea de 25,5 m, or. Rezina;

Fântîna arteziană Nr.2. de rezervă cu adîncimea de 25 m, or. Rezina;

Fântîna arteziană Nr.3. funcțională cu adîncimea de 31 m, or. Rezina;

Fântîna arteziană Nr.4. nefuncțională cu adîncimea de 35 m, or. Rezina;

Fântîna arteziană Nr.5. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina

Fântîna arteziană Nr.6. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina

Fântîna arteziană Nr.7. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina

Din cauza diferenței mari de altitudine a reliefului orașului Rezina dar și a necesității presiunii libere ce trebuie să fie în rețeaua orașănească, conform schemei din proiectul de execuție N°.304-

1, anul 2004, elaborate de FPC "M.C.U-CONSERVICE" SRL , întregul sistem de alimentare cu apă a orașului este împărțit în patru zone.

Apa din fântînile artezine este pompată de stațiile de pompare care sunt situate pe următoarele adrese:

1. Stația de pompare str. Păcii (or. Rezina) – funcționează;
2. Stația de pompare s. Ciorna – staționează, conservată;
3. Stația de pompare str. 27 August (or. Rezina) – funcționează;
4. Stația de pompare str. 1 Mai (or. Rezina) – funcționează;
5. Stația de pompare str. Energeticienilor (or. Rezina) – funcționează;
6. Turn de apă (or. Rezina) str. Florilor- funcționează;

Apoi apa este direcționată consumatorilor prin rețeaua existentă alcătuită din țevi de oțel și fontă cu diametrele $\emptyset$ 300 mm, $\emptyset$ 250 mm, $\emptyset$ 160-150 mm, $\emptyset$ 110-100 mm, $\emptyset$ 90 mm.

Pentru **Zona nr. 1 (Stația de pompare str. Energeticienilor)**, rezervoarele urbane acționează ca rezervoare sub presiune, de unde apa este furnizată gravitațional către rețelele de distribuție inelară și în tranzit către rezervorul din Zona nr. 3 ($V = 300 \text{ m}^3$).

Zona nr. 2 (Stația de pompare str. Energeticienilor) (blocuri locative) este alimentată cu apa din rezervoarele orașului printr-o stație de pompare proiectată și o rețea de distribuție cu un singur inel.

Zona Nr.3 (Stația de pompare str. Păcii) este alimentată cu apă din rețelele de distribuție din Zona Nr.1. Alimentarea cu apă a rețelelor inelare de distribuție se face printr-un rezervor ($V=300 \text{ m}^3$), care acționează ca rezervor sub presiune pentru această zonă. Din rezervorul zonei nr. 3 ($V = 300 \text{ m}^3$), un filet al conductei existent separat asigură fluxul de tranzit pentru alimentarea cu apă a zonei nr. 4.

Zona nr. 4 este alimentată cu apă din rezervorul zonei nr. 3 ($V = 300 \text{ m}^3$). Alimentarea cu apă la rețelele de distribuție se face printr-un rezervor ($V=250\text{m}^3$), care funcționează ca rezervor sub presiune pentru această zonă.

Rolul principal în alimentarea cu apă din surse subterane îl joacă stația de pompare existentă situată pe amplasamentul rezervorului din Zona Nr.4. Două grupuri separate de pompe furnizează apă la rezervoarele orașului ($V=3000\text{m}^3$) și la rezervorul Zona Nr. 3 ($V=300\text{m}^3$). Pentru alimentarea rezervoarelor orașului, se utilizează conducta de presiune existentă la rețelele de distribuție din Zona nr. 1.

Lungimea totală a apeductului din orașul Rezina este de 35 km. Cele mai recent construite segmente de apeduct au o lungime de 3,3 km care alimentează zona de Sud-Vest și deservește un număr de 4.814 locuințe.

Starea generală a rezervoarelor și rețelelor de alimentare cu apă este bună. Rezervoarele dispun de zonă de protecție sanitară și sunt îngrădite pe perimetrul. Calitatea apei corespunde normelor sanitare (vezi Anexe).

- **s. Stohnaia**

Sistemul de alimentare cu apă existent în s. Stohnaia la fel este centralizat. Sursa principală de alimentare cu apă este fântîna artiziana amplasată pe malul stîng al r. Nistru. Deoarece satul Stohnaia este amplasat pe versanți apa este pompată spre partea de Vest către rezervor și stația de pompare, ulterior distribuită direct către consumatori, prin rețeaua de distribuție cu conducte de $\emptyset$ 63 mm. Lungimea apeductului este de 2 km.

- s. Ciorna

Satul Ciorna se alimentează de la bazinul de acumulare, de la care apa se scurge în mod gravitațional la stația de pompare din satul Ciorna, care pompează apa în zervoarele situate la cota geodezică +198 a zonei de „sus” a orașului Rezina de unde se alimentează toți consumatorii. Lungimea apeductului care trece prin sat este de 10 km, cu grosimea apeductului $\varnothing 63$ mm.

- s. Boșernița

În satul Boșernița sistemul de alimentare cu apă este cel mai nou construit. Alimentarea cu apă are loc din bazinul de captare a apei amplasat în partea sudică a localității. Pe strada Vasile Alecsandrii, s. Boșernița este amplasată o pompă cu debit de 4000 l/h care pompează și distribuie apa prin conducte cu $\varnothing 63$ mm, iar lungimea apeductului este de 3,3 km.

2. ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

2.1 Surse de alimentare

Prestarea serviciilor de aprovizionare cu energie electrică este acoperită de către un singur prestator – S.A „RED Nord”. Prestatorul de servicii electrice S.A „RED Nord”, distribuie energie electrică în partea de Nord a Republicii Moldova. Oficiu se găsește pe str. 1 Mai 3, or. Rezina.

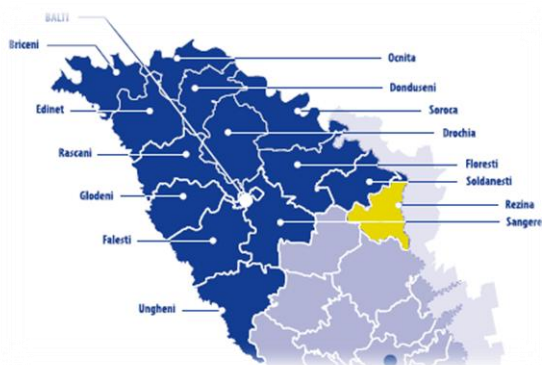

Figura 2.1.1 Harta electrică a rețelelor de distribuție S.A „RED Nord”

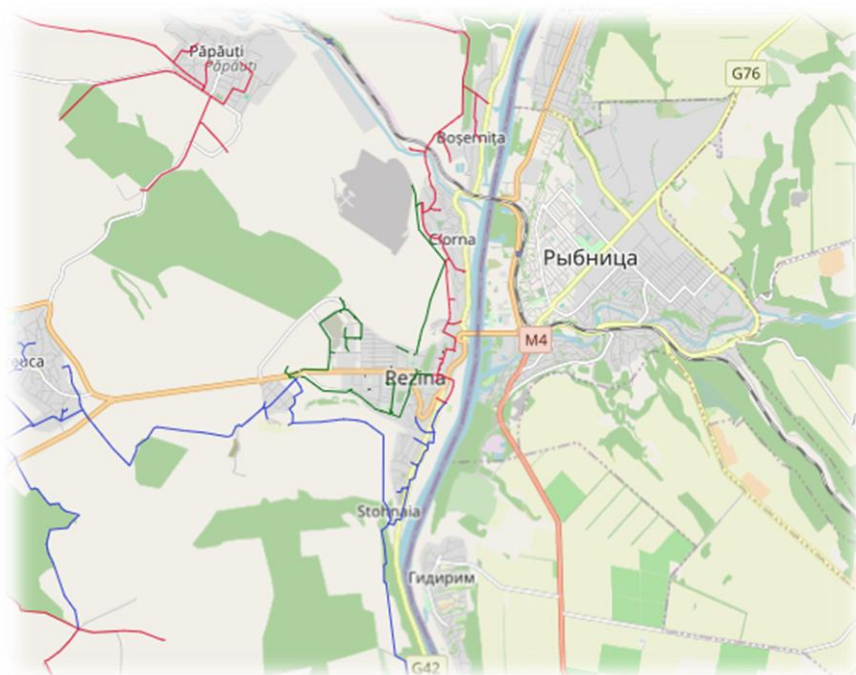

Figura 2.1.2 Schema electrică a rețelelor de distribuție or. Rezina, s. Stohnaia, s. Ciorna, s. Boșernița

Boșernița

Legenda

- Lipsă de capacitate a rețelelor electrice de distribuție
- Rețelele electrice 6/10/35 kV limitate cu posibilități de a conecta la rețea
- Rețelele electrice 6/10/35 kV cu disponibilitate de acomodare a puterii.

2.2 Linii electrice de transportare

Energia electrică este livrată către oraș prin intermediul unor stații de transformare care reduc tensiunea de la nivelul de înaltă tensiune la nivelul de medie și joasă tensiune necesar pentru utilizatorii finali. Energia electrică este livrată prin liniile electrice aeriene (LEA), aproximativ 70% din sistemul de distribuție se bazează pe această tehnologie.

RED-Nord, folosește două tipuri principale de linii electrice aeriene și prin cablu.

În gestiunea filialei sunt: or. Rezina

- *linii electrice aeriene* : 10kV-449 km, 0,4 kV-17,5 km;
- *rețele electrice subterane*: 10 kV- 20 km, 0,4 kV- 28 km;

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A s. Boșernița:

- *linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 2 km.*

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A s. Ciorna :

- *Linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 2,5 km*
- *Linii electrice de tensiune mică LEA 0,4 KV- 5 km.*

Alte surse de alimentare cu energie electrică

Orașul Rezina se remarcă prin investițiile în energie regenerabilă, având mai multe parcuri fotovoltaice amplasate strategic pe teritoriul său. Unul dintre cele mai importante proiecte se află pe strada Dacia, unde panourile fotovoltaice captează energia solară, contribuind la reducerea emisiilor de carbon și diversificarea surselor de energie locală

În partea de sud-vest a orașului, se dezvoltă un parc fotovoltaic extins, care optimizează utilizarea terenurilor și beneficiază de expunerea excelentă la soare. Acest parc nu doar că generează energie curată, dar și susține economia locală prin crearea de locuri de muncă și atragerea de investiții.

În nordul orașului, în apropierea satului Boșernița, se află un alt parc fotovoltaic cu o suprafață de 3,2 hectare. Acesta include panoul fotovoltaic 998, care face parte din rețeaua LEA 10kV 9CR st.34 și este gestionat de SA „RED-Nord”. Această instalație contribuie semnificativ la furnizarea de energie electrică regenerabilă, consolidând astfel infrastructura energetică a regiunii.

Energia eoliană în orașul Rezina, situată în partea de sud-vest a orașului, se dezvoltă în extravilanul acestuia, unde vânturile constante și peisajul deschis favorizează instalarea turbinelor eoliene. Această sursă de energie regenerabilă contribuie semnificativ la diversificarea mixului energetic al regiunii, având un impact pozitiv asupra mediului prin reducerea emisiilor de carbon.

Zonele din extravilan oferă terenuri ample, ideal pentru amplasarea turbinelor, care transformă energia cinetică a vântului în energie electrică. Acest proiect nu doar că îmbunătățește

infrastructura energetică locală, dar și creează oportunități de dezvoltare economică, generând locuri de muncă și atrăgând investiții.

Prin utilizarea energiei eoliene, Rezina își propune să devină un exemplu de sustenabilitate, demonstrând că orașele mici pot contribui la tranziția către surse de energie curate și regenerabile.

3. ILUMINATUL STRADAL

Iluminarea stradală în orașul Rezina are ca obiective principale siguranța cetățenilor și îmbunătățirea esteticii urbanistice. Cu un grad de acoperire de 90% în ceea ce privește iluminatul stradal, orașul se angajează să creeze un mediu mai sigur și mai plăcut pentru locuitori. În 2017, 37% din lungimea străzilor iluminate a fost modernizată, reflectând un efort constant de actualizare a infrastructurii. Această inițiativă nu doar că sporește vizibilitatea pe timp de noapte, dar contribuie și la dezvoltarea unui aspect urban atractiv, îmbunătățind calitatea vieții în comunitate.

Din 1993, podul ce leagă orașele Rezina și Rîbnița nu a mai fost iluminat. Viaductul are o lungime de aproximativ 600 de metri și este traversat atât de către pietoni, cât și de mașini. La sfârșitul anului 2019, cu ajutorul unui proiect susținut de Uniunea Europeană, au fost instalați 12 stâlpi noi și au fost montate 70 de becuri LED, eficiente din punct de vedere energetic. Iluminarea podului peste Nistru, dintre orașele Rezina și Rîbnița este unul din cele 14 proiecte de infrastructură selectate prin concurs deschis și realizate prin intermediul Programului Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Figura 3.1.1 Pondere străzilor cu iluminat public stradal R. Moldova

4. SERVICIU DE CANALIZARE

Sistemul de canalizare al orașului Rezina este compus din conducte care transportă apele uzate către stația de epurare (vezi planșa PUG-16). Lungimea totală a conductelor de canalizare în oraș este de 38,17 km. Orașul dispune de o stație de epurare amplasată pe teritoriul străzii Alexandr Matrosov, unde zilnic se tratează apele uzate. Conductele canalizării în or. Rezina au diametrul de $\varnothing 200$ mm și $\varnothing 160$ mm.

În prezent, doar orașul Rezina este conectat la sistemul centralizat de canalizare. Satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, dar și unele gospodării din or. Rezina nu dispun de sistem centralizat de canalizare, folosesc fosele septice care periodic sunt curățate contraplată.

Această situație subliniază necesitatea unor investiții suplimentare în infrastructura de canalizare, nu doar pentru a îmbunătăți condițiile de trai în oraș, ci și pentru a extinde accesul la servicii esențiale în satele din împrejurimi.

5. ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

5.1 Surse de alimentare

Sistemul de alimentare cu gaze naturale în orașul Rezina este asigurat de către SRL "Orhei-Gaz". S.R.L. „Orhei-Gaz” este o companie care se ocupă cu distribuția și furnizarea de gaze naturale în regiunea Orhei din Republica Moldova, asigură întreținerea regulată a rețelilor de distribuție, inclusiv verificarea și repararea conductelor pentru a preveni scurgerile și alte probleme.

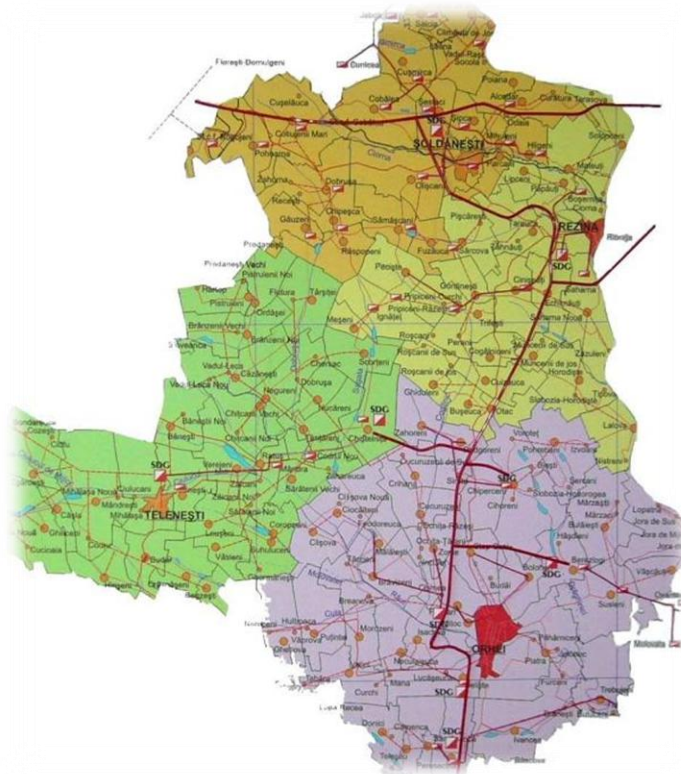

Figura 5.1.1 Schema de distribuție a rețelilor de gaz "Orhei-Gaz". R. Moldova

6. TELECOMUNICAȚII

Prestatorul serviciilor de telefonie fixă – S.A. „Moldtelecom” asigură legătura telefonică prin intermediul stației orașenești și sătești (Boșernița) și deservește abonații din orașul Rezina. De

asemenea în localități activează și operatori de telefonie mobilă (Orange, Moldcell, Unite), care oferă oportunități diferite pentru alegerea operatorului, precum și o gamă variată de servicii pentru consumatori. Un alt operator care asigură serviciile necesare locuitorilor orașului în orașul Rezina este StarNet SRL, care la fel este furnizor de servicii de găzduire în domeniul IT, web și asigură accesul la rețeaua internet.

7. CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRASPORT

Se spune că pentru ai vedea sufletul unui oraș trebuie să-i parcurgi strazile. Intravilanul și extravilanul orașului Rezina sunt travesate de o rețea largă de drumuri atât de interes local cât și de interes național. Infrastructura rutieră în orașul Rezina este destul de bine dezvoltată, însă necesită renovări capitale.

7.1 Căi de comunicație

Căile de comunicație din orașul Rezina reprezintă o infrastructură esențială pentru transferul de informații, bunuri și servicii, facilitând mobilitatea persoanelor și dezvoltarea economică. Orașul este bine conectat la rețeaua de drumuri naționale și regionale, inclusiv drumurile care leagă Rezina de Chișinău, esențiale pentru transportul de bunuri și călătorii. Rețeaua de străzi din oraș asigură accesul la diverse zone rezidențiale, comerciale și instituționale, iar cele 80 de străzi locale sunt gestionate de APL Rezina, în timp ce drumurile naționale sunt administrate de SA „Drumuri Orhei”. În plus, drumurile rurale facilitează accesul la localitățile din apropiere și la terenurile agricole.

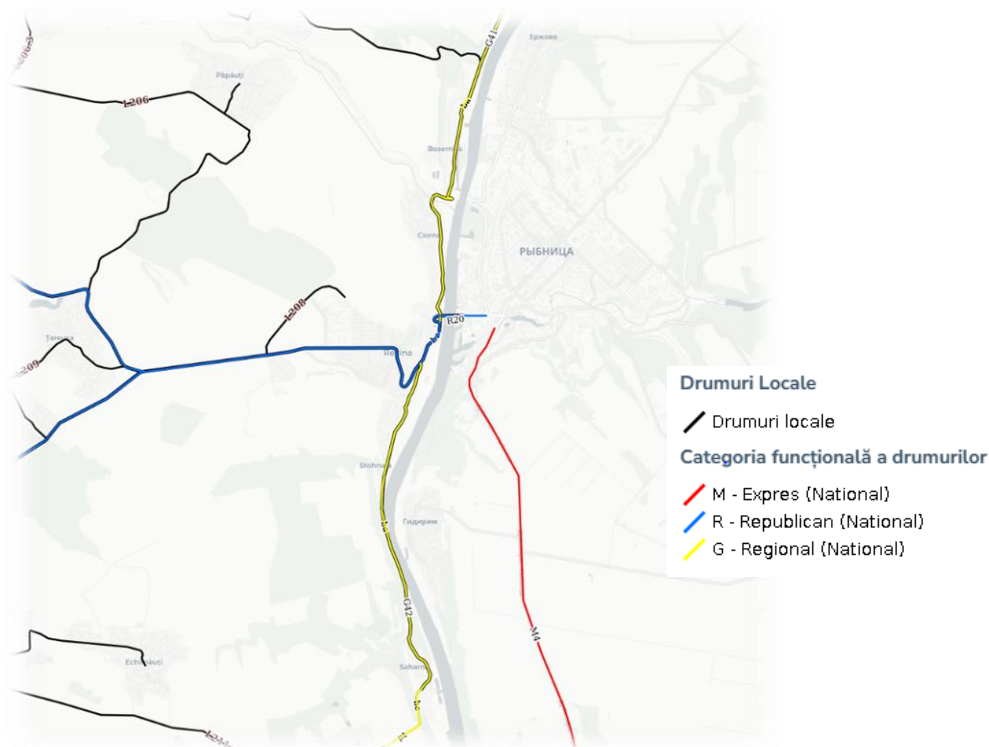

Figura 7.1.1 Schema drumurilor (Regional, Republican) or. Rezina, s. Boșernița, s. Ciorna, s. Stohnaia

Printre tipurile de căi de comunicație se numără:

- ✓ Automagistrala de importanță națională: R 20 (Bălți – Rîbnița).

- ✓ Drumuri de interes regional: G 42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă) și G 41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșernița-Rezina-R20).
- ✓ Drumuri de interes raional: L 208 (ocolirea orașului Rezina) și L 205 (G41-Mateuți-Boșernița).
- ✓ Cale ferată: Mateuți-Rîbnița.
- ✓ Poduri: Două poduri peste râul Nistru, unul pentru transport auto și altul pentru transport feroviar.
- ✓ Rețea de drumuri și străzi: Inclusiv în satele Boșernița, Ciorna și Stohnaia, precum
- ✓ Drumuri industriale care leagă zona industrială de extravilanul orașului.

7.2 Rețeaua de transport

Rețeaua de transport a orașului este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internațional, republican și local Bălți – Rîbnița, deservit de S.A Drumuri Orhei . Transportul public intern în oraș este prestat prin intermediul microbuselor, proprietate privată, cu o capacitate zilnică de 100 persoane, în interval de 1 oră. La necesitate, locuitorii pot apela la servicii de taxi. Transportul extern este asigurat în diferite direcții de autobuze și rutiere, orașul dispune și de o autogară, nodul care face legătura cu alte orașe și localități ale țării.

Imag. 7.2.1 Autogara or. Rezina

Autogara or. Rezina este amplasată pe adresa 1 Mai în nemijlocita apropiere de piață. Rețeaua de transport intern este prezentat prin transport rutier care oferă servicii de transport public între orașul Rezina și satele Ciona, Boșernița, Stohnaia. Transportul public rutier în Rezina este asigurat în principal de rute care leagă orașul de alte localități din jur și oferă servicii interne în cadrul orașului. La momentul actual sunt în gestiune 3 rute principale:

- Ruta Nr.1- Punctul de pornire Cartierul Rezina Vest, iar punctul de sosire or. Rezina. str Păcii (Galaxia). Ruta activează în intervale de timp de 55 min, prima rută la orele 7:00, iar ultima rută la ora 18:10.
- Ruta Nr.2- Punctul de pornire or. Rezina, str. Grigore Vieru, stația terminus s. Stohnaia, str. Nistrیانă. Ruta lucrează în regim de la ora 7:00 pînă la ora 18:15.
- Ruta Nr.2- Punctul de pornire or. Rezina str. 1 Mai (bloc locativ Nr.17), iar punctul de sosire s. Boșernița(intersecția str. Nucarilor). Regimul de deservire de la ora 6:20 pînă la ora 20:25.

Autogara din orașul Rezina reprezintă un element fundamental în conectivitatea regiunii, având un rol esențial în mobilitatea locuitorilor. Transportul rutier asigură legătura între orașul Rezina și

numeroasele localități din jur, facilitând accesul la educație, servicii de sănătate, locuri de muncă și diverse oportunități economice. Rețeaua de transport din Rezina se caracterizează prin diversitate și regularitate, răspunzând în mod eficient nevoilor locuitorilor din zonele rurale și urbane, iar infrastructura modernă și regulile stricte de siguranță asigură un serviciu de înaltă calitate.

Iată principalele rute și orele de plecare:

- **Ruta Rezina – Buciușca:** două curse zilnice, la orele 05:40 și 14:15.
- **Ruta Rezina – Ghidulești:** o cursă zilnică, cu oprire în orașul Otaci, plecare la ora 11:20.
- **Ruta Rezina – Echimăuți:** două curse zilnice, la orele 10:30 și 12:30.
- **Ruta Rezina – Peciște:** patru curse zilnice, cu staționare în Șoldănești, începând cu ora 07:30, iar ultima plecare la 13:30.
- **Ruta Rezina – Soldănești:** patru curse zilnice, începând cu ora 07:30, ultima plecare fiind la 16:00.
- **Ruta Rezina – Sîrcova:** o cursă zilnică la ora 13:00, cu staționare în Țareuca.
- **Ruta Rezina – Meșeni:** o cursă zilnică, cu plecare la ora 13:30.
- **Ruta Rezina – Lipceni:** cinci curse zilnice, începând cu ora 06:30, iar ultima plecare la 17:20.
- **Ruta Rezina – Țăhnăuți:** circulă zilnic de 11 ori, cu staționare în Țareuca, ultima plecare fiind la 18:30.
- **Ruta Rezina – Saharna:** naveta se face zilnic, începând cu ora 06:20 și până la ora 18:00, la fiecare oră.
- **Ruta Rezina – Gordinești:** o cursă zilnică, plecare la ora 11:30.
- **Ruta Rezina – Scorțeni:** o cursă zilnică, plecare la ora 15:30.
- **Ruta Rezina – Lalova:** o cursă zilnică, plecare la ora 06:30.
- **Ruta Rezina – Solonceni:** opt curse zilnice, începând cu ora 06:20 și până la ora 17:00.
- **Ruta Rezina – Mateuți:** patru curse zilnice, cu staționare în Boșernița, începând cu ora 10:30 și ultima plecare la 17:30.
- **Ruta Rezina – Horodiște:** o cursă zilnică la ora 14:35, cu oprire în Țăhnăuți.
- **Ruta Ignăței – Rezina:** două curse zilnice, la orele 06:00 și 11:30.
- **Ruta Rezina – Țarasova:** două curse zilnice, cu oprire în Solonceni, la orele 06:30 și 12:15.
- **Ruta Rezina – Pripiceni-Răzești:** o cursă zilnică, cu staționare în satul Pereni, la ora 11:15.
- **Ruta Rezina – Cuizăuca:** o cursă zilnică, plecare la 13:20.

Transportul rutier din Rezina este reglementat de standarde care asigură confortul și siguranța călătorilor. Toate rutele sunt incluse în categoria III-a, ceea ce sugerează că unitățile de transport respectă normele de confort, igienă și siguranță stabilite de autoritățile competente. Astfel, pasagerii beneficiază de condiții adecvate pe parcursul călătoriilor, iar infrastructura de transport este modernă și eficientă, reducând riscurile de accidente și creând un mediu plăcut pentru toți cei care folosesc aceste rute.

Una dintre cele mai importante rute interurbane este cea care leagă Rezina de Chișinău, cu 7 curse zilnice, facilitând deplasările între capitală și orașul Rezina. De asemenea, există o rută intens

circulată între Rezina și Orhei, iar ruta Rezina-Bălți are 3 curse pe zi. 12 rute pe zi circulă spre Rîbnița, 2 rute care leagă localitățile Rîbnița-Rezina-Bălți, 2 rute Rîbnița-Rezina-Chișinău.

Conform Regulamentului privind autogările (stațiile auto) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1242 din 09.12.1999, gara auto din orașul Rezina este clasificată drept nod rutier de categoria II.

Aceasta înseamnă că gara auto din Rezina este destinată să deservescă un trafic rutier de intensitate medie și este echipată cu facilități adecvate pentru a asigura operațiuni sigure și eficiente de transport public.

Nodul rutier din orașul Rezina nu este poziționat corect din punct de vedere urbanistic și reprezintă un pericol semnificativ pentru siguranța rutieră. Acesta se află în nemijlocita apropiere de Liceul Teoretic și provoacă disconfort major în trafic. În special, intersecția este frecvent utilizată de un număr mare de vehicule care se îndreaptă spre gară, inclusiv rute zilnice care circulă spre alte localități, ceea ce amplifică aglomerația poate provoca incidente. În aceste condiții, circulația devine nesigură, afectând nu doar traficul local, dar și siguranța pietonilor și a elevilor care frecventează liceul din apropiere.

În apropierea orașului la distanța de 6 km – stația Mateuți, traversează calea ferată cu care circulă locuitorii orașului, dar care nu este utilizată de către agenții economici.

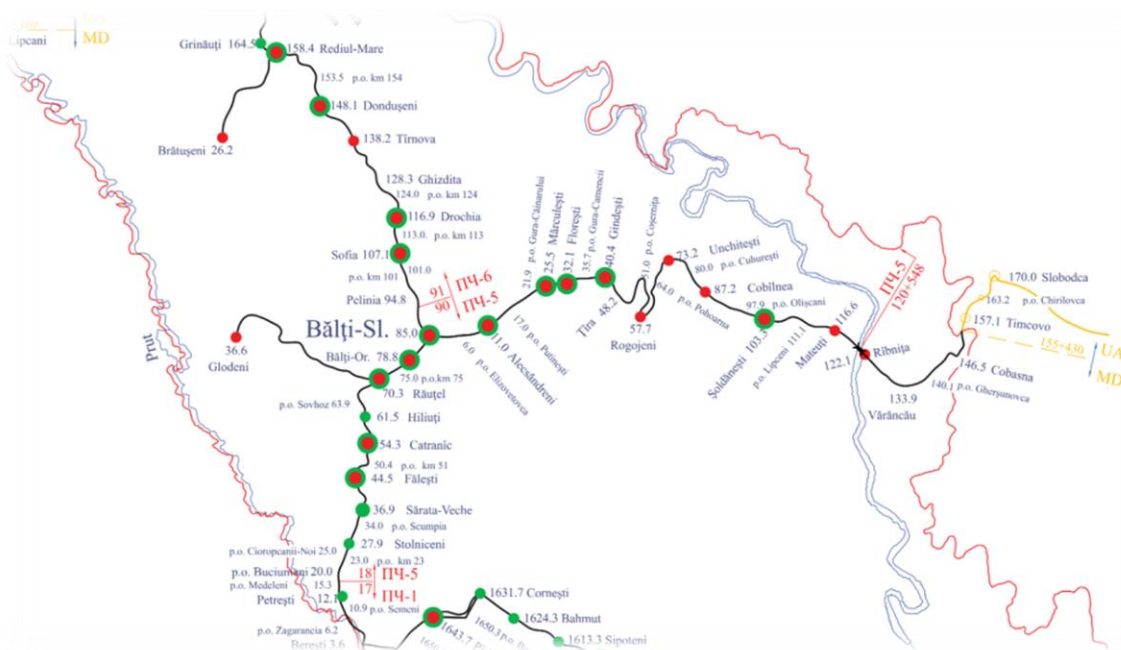

Figura 7.2.1 Schema Calea Ferată R. Moldova

Rețele de transport fluvial disponibile pe râul Nistru nu sunt utilizate, deoarece majoritatea bariajelor sunt amplasate în partea stînga a Nistrului – orașul Rîbnița.

8. ALTE DOTĂRI COMUNALE

Cimitire. Pe teritoriul orașului Rezina se află trei cimitire, fiecare având specificitățile sale. Cel mai nou cimitir, situat în extravilanul orașului, beneficiază de o zonă de protecție de 300 m și se întinde pe o suprafață de 15,95 ha. Acest nou cimitir este amenajat pentru serviciile funerare, incluzând și o zonă de parcare.

Cimitirul Vechi, pe de altă parte, este amenajat conform tradițiilor ortodoxe, având un aspect caracteristic, cu monumente și cruci specifice. Aceste cimitire nu doar că îndeplinesc rolul lor

funcțional, dar și reflectă cultura și tradițiile comunității din Rezina, oferind un loc de odihnă pentru cei care au trecut în neființă.

Nr.	Denumirea	Adresa	Suprafața, (ha)	Gradul de ocupare
1.	Cimitirul Vechi	Matrosov 10	2,77 ha	100 %
2.	Cimitirul Evreiesc	str. Păcii 67,	0,59 ha	100 %
3.	Cimitirul Nou or. Rezina extravilan	or. Rezina	15,95 ha	0,5 %
4.	Cimitirul s. Stohnaia	s. Stohnaia	0,45 ha	70 %
5	Cimitirul s. Ciorna	s. Ciorna	0,9 ha	70 %

Tabelul 8.1 Cimitire din orașul Rezina, s. Stohnaia, s. Ciorna

În concluzie, cimitirele din orașul Rezina joacă un rol esențial în respectarea memoriei persoanelor decedate și în menținerea tradițiilor culturale și religioase ale comunității. O gestionare eficientă și respectuoasă a acestor locuri este crucială pentru păstrarea unui mediu de omagiu adecvat, care să reflecte valorile comunității și să satisfacă nevoile celor care vin să-și aducă un omagiu. Aceste cimitire nu sunt doar spații de odihnă, ci și simboluri ale legăturii interumane și ale continuității tradițiilor.

Garaje

Zona garajelor din orașul Rezina reprezintă o parte importantă a infrastructurii urbane, fiind esențială pentru gestionarea și parcare vehiculelor private ale locuitorilor. Suprafața totală a terenurilor sub garaje constituie cca 3,5 ha. O mare parte din garaje nu sunt înregistrate în registrul bunurilor imobile. Zonele de garaje sunt situate în apropierea cartierelor rezidențiale, pentru a facilita accesul locuitorilor la parcare vehiculelor. În Rezina, aceste zone pot fi găsite în diferite părți ale orașului, inclusiv în zone de dezvoltare urbană mai recentă.

Parking și Staționare

- **Zone de Parcare:** În centrul orașului și în zonele comerciale, există spații de parcare destinate atât locuitorilor, cât și vizitatorilor. Aceste zone sunt esențiale pentru accesibilitatea magazinelor și altor servicii. Cea mai nouă parcare amenajată, în nemijlocita apropiere de Spitalul Raional, gestionată de autoritățile locale, care oferă spații pentru locuitorii orașului și vizitatori.
- **Park-and-Ride:** Posibilitatea de a lăsa vehiculul într-o zonă de parcare și a utiliza transportul public sau alte modalități de transport pentru a continua călătoria, deși acest sistem poate fi limitat în orașele mai mici precum Rezina.

Zonele de parcare bine gestionate îmbunătățesc accesibilitatea și confortul locuitorilor și vizitatorilor, facilitând accesul la servicii și facilități.

Stații pentru Transportul Public

În orașul Rezina, stațiile pentru transportul public sunt esențiale pentru asigurarea mobilității locuitorilor și facilitarea accesului la diferite servicii și zone ale orașului.

Cele mai comune puncte de oprire pentru transportul public în Rezina sunt stațiile de autobuz. Acestea sunt situate în diferite părți ale orașului și servesc drept puncte de plecare și sosire pentru autobuzele care acoperă rutele urbane și suburbane. Majoritatea stațiilor de autobuz din Rezina sunt echipate cu adăposturi pentru protecția pasagerilor de condiții meteorologice nefavorabile și bănci pentru așteptare. Stațiile includ afișaje cu orarele de plecare și sosire ale autobuzelor, hărți ale rutelor și informații utile pentru pasageri. În orele de vârf, stațiile de autobuz pot deveni aglomerate, iar managementul eficient al fluxului de pasageri este esențial pentru a evita supraaglomerarea.

CONCLUZII

Infrastructura tehnico-edilitară din orașul Rezina, în mare parte este bine dezvoltată. Procesul de alimentare cu utilități necesită a se dezvolta în continuare, prin extinderea rețelelor pentru creșterea ratei de acoperire cu servicii până la 100%.

În concluzie, gestionarea eficientă a zonelor de parcare în orașul Rezina este esențială pentru asigurarea mobilității și confortului locuitorilor. Abordarea provocărilor legate de spațiu, întreținere și reglementări, și implementarea de soluții inovatoare sunt cruciale pentru îmbunătățirea experienței de parcare și sprijinirea dezvoltării urbane durabile.

Extinderea sau reconfigurarea stațiilor poate fi necesară pentru a răspunde cerințelor crescânde ale pasagerilor.

Un centralizator al priorităților de intervenție pentru îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitară a orașului Rezina este prezentat în tabelul **disfuncționalități și priorități**.

Infrastructura tehnico-ereditara	
Disfuncționalități	Priorități
Infrastructura rutieră și pietonală	
Din motivul că orașul este traversat de drumul Republican R20, și are funcție și de drumul central al orașului cu str. 27 August 1989 crează poluarea fonică.	Se propune executarea dramei stradale conform cerințelor și standartelor din intravilan luând în considerare folosirea arterelor de ocolire. Se va propune modernizarea și proiectarea cailor de comunicație de transport rutier atât la nivel național cât și internațional.
O parte din drumurile locale existente sunt într-o stare exploarabilă	Se recomnda reparația drumurilor existente cu suportul agenților economici, activiștilor civici în parteneriat cu contribuția administrației publice locale și suportul financiar al diferitor fonduri de investiții -reconstrucția străzilor existente cu scopul de a spori capacitatea acestora prin extinderea lățimii părții carosabile și aducerea la cerințele normative a altor parametri tehnici și a calității îmbrăcăminte rutiere.

Orașul este lipsit parțial de stații pentru transportul public pe lângă complexele comerciale, instituții de învățământ.	De prevăzut amenajarea platformelor pentru staționarea transportului auto pe lângă complexele comerciale, instituții de învățământ, instituțiile medico-sanitare , în vecinătatea blocurilor de locuit, conform normativelor și legilor în vigoare.
Unele stații pot necesita modernizări pentru a îmbunătăți confortul și accesibilitatea, inclusiv dotarea cu facilități moderne și îmbunătățirea semnalizării.	Extinderea sau reconfigurarea stațiilor pentru a crește capacitatea și a reduce aglomerația, inclusiv adăugarea de spații suplimentare pentru așteptare și urcare. Implementarea de soluții moderne pentru facilități și dotări, inclusiv afișaje electronice pentru orare și informații actualizate.
Orașul este lipsit parțial de accese pietonale, și starea nesatisfăcătoare a trotuarelor existente.	Se recomanda proiectarea acceselor pietonale în dependență de trama stradală, conform normativelor de proiectare a acceselor pietonale și modernizarea acceselor existente
Un risc care pune în pericol viața locuitorilor orașului este lipsa parțială a indicatoarelor rutiere în unele zone ale orașului	Se recomadă amplasarea indicatoarelor rutiere conform necesitatii stării urbane.
O parte din accesele existente sunt parțial distruse, care produc incomodități la trafic	reconstrucția străzilor existente cu scopul de a spori capacitatea acestora prin extinderea lățimii părții carosabile și aducerea la cerințele normative a altor parametri tehnici și a calității îmbrăcămintei rutiere.
Iluminatul stradal este bine dotat în orașul Rezina, doar că parțial este învechit.	Se propune renovarea iluminatului rutier pe străzi, pe scări, și în curțile blocurilor locative.
Alimentare cu apă	
Cea mai mare problema a consumatorilor se confruntă cu alimentare cu apa publică, deoarece nu toți locatarii sunt conectați la rețelele de alimentare. Problema cu volumul și calitatea apei livrate consumatorilor.	Se propune dezvoltarea sistemului public cu alimentare cu apă, și îmbunătățirea rețelelor de distribuție. Reducerea pierderilor de apă, preluarea în gestiune și exploatare a contoarelor de apă la consumatorii casnici.
Capacitatea scăzută a populației de a prelua costurile de utilizare și întreținere a alimentării cu apă a gospodăriilor.	Se propune existența unei documentații tehnice premergătoare demarării unor proiecte de investiții, cu scopul de a acoperi o parte din cheltuielile locatarilor.
Canalizare	
În domeniul evacuării apelor uzate cea mai mare problemă în oraș, este că nu toate	Extinderea traseelor de canalizare în sectorul locativ individual din oraș și a satelor din

casele individuale sunt conectate la serviciul de sistemului de canalizare centralizat orășnesc, avînd haznale care crează poluarea solului și a apelor freactice.	componenta lui, pentru a asigura un trai decent pentru locuitorii din zona.
Alimentare cu energie electrică și iluminatul stradal	
În curțile blocurilor locative exista rețele de iluminat public dar nu sunt în stare bună.	Este necesară renovarea rețelelor de iluminat public. Implementarea unor proiecte de eficiență energetică a iluminatului public în curțile blocurilor locative.
Alimentare cu gaze	
Casele la sol sunt conectate parțial la rețele de gaze, folosind alte alternative ca cărbuni și lemne, ceea ce afectează mediul înconjurător.	Disponibilitatea de extindere și conectare a noilor consumatori la rețele de gaze naturale.
Energie durabilă și mediu	
Existența unei documentații tehnice premergătoare demarării unor proiecte de investiții, prețul majorat la resursele regenerabile.	Posibilitatea utilizării surselor alternative de energie, cu scopul de a proteja mediul înconjurător.
Costuri mari de întreținere și alimentare a clădirilor publice, costuri mari de întreținere a utilajelor și surselor energetice în instituțiile publice din oraș.	Posibilitatea de a utiliza energie electrică regenerabilă în spațiul public, extinderea programelor de stat în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice

CAPITOLUL VII MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Mediul înconjurător reprezintă un sistem complex, care include toate elementele naturale și artificiale, cum ar fi aerul, apa, solul, vegetația, fauna și infrastructura construită. Protejarea acestuia este esențială pentru menținerea unui ecosistem sănătos și pentru asigurarea unei calități ridicate a vieții.

Orașul Rezina beneficiază de o amplasare favorabilă, avînd râul Nistru în apropiere, ceea ce contribuie la diversitatea ecologică și la resursele de apă. De asemenea, orașul este înconjurat de zone verzi bogate, iar solul din regiune este fertil și bogat în minerale, ceea ce facilitează dezvoltarea agricolă și urbană. Aceste caracteristici oferă oportunități semnificative pentru dezvoltarea durabilă a comunității, subliniind importanța unei gestionări atente a mediului.

În cazul orașului Rezina, analiza stării ecologice implică evaluarea diverselor aspecte ale mediului, inclusiv calitatea aerului, apei, solului, managementul deșeurilor și starea infrastructurii ecologice. Sectoarele care au efecte nevatice asupra mediului înconjurător sunt:

- sectorul industrial;
- sectorul agrar;
- sectorul gospodăriei comunale;

- sectorul transportului;

1. ASPECTE ALE MEDIULUI

1.1 Spații Verzi

Parcurile și zonele verzi din orașul Rezina oferă locuri esențiale pentru recreere, activități fizice și relaxare, contribuind la menținerea sănătății fizice și mentale a locuitorilor. Aceste spații verzi îmbunătățesc aspectul estetic al orașului, făcându-l mai plăcut și atrăgător pentru atât locuitori, cât și vizitatori. Zona intravilanului include fâșii verzi de protecție amplasate strategic în jurul locuințelor, întreprinderilor și instituțiilor, precum și de-a lungul drumurilor. Practic, fiecare sector al orașului beneficiază de zone verzi de dimensiuni variate, cum ar fi curțile blocurilor locative, străzile 27 August 1989 și bulevardul A. Șciusev, scuarul monumentului Ferdinand I, și monumentele Eroilor din diferite locații. De asemenea, fâșiile verzi de-a lungul râului Nistru contribuie la biodiversitatea urbană, oferind un mediu plăcut pentru comunitate. Zona extravilanului este bogată de zonă împădurită, o zonă ce evidențiază comunitatea de alte localități din regiune. Pădurile joacă un rol foarte important atât în viața oamenilor cât și în păstrarea echilibrului în natură. Orașul dispune de o zonă forestiră de cca 103 ha, în proprietatea statului, ca un scut de protecție care protejează orașul de gazele nocive de la uzinele și fabricile din vecinătatea orașului Rezina.

1.2 Resursele acvatice, hidrografia

Republica Moldova dispune de resurse bogate de apă, atât subterană, cât și de suprafață, esențiale pentru viața cotidiană și activitățile recreative ale oamenilor. Orașul Rezina, situat pe malul drept al Nistrului, face parte din Regiunea Centru, beneficiind de alimentare cu apă de suprafață din acest râu.

Râul Nistru traversează orașul Rezina, având o lungime de aproximativ 30 de kilometri de-a lungul teritoriului său. Această porțiune a râului joacă un rol esențial în viața comunității locale, oferind resurse pentru apă, oportunități de recreere și un habitat natural diversificat.

Apele de suprafață includ, în special, două râulețe, printre care se numără râulețul Rezina, care se varsă în Nistru. Râulețul Rezina, amplasat în partea de nord a orașului, are o lungime totală de 30 km, iar segmentul său din oraș măsoară 5160 m. De asemenea, orașul este dotat cu lacuri care acoperă o suprafață totală de 0,78 ha, oferind oportunități suplimentare pentru recreere și relaxare. Aceste resurse de apă nu doar că sprijină viața cotidiană, ci și contribuie la biodiversitatea locală și la aspectul estetic al orașului, făcând din Rezina un loc plăcut pentru locuitori și vizitatori.

Imag 1.2.1 Componenta hidrografică s. Ciorna

La Nord de intravilanul satului Ciorna traversează râulețul Ciorna cu lungime totală de 48 km și cu o lungimea segmentului din sat de 9122 m, conform ordinului Strahler un bazin de ordinul 4. La nord de intravilanul satului Ciorna traversează râulețul Ciorna, având o lungime totală de 48 km, cu un segment de 9122 m în sat, și clasificându-se ca un bazin de ordinul 4 conform sistemului Strahler.

La nord de satul Stohnaia, se află un pârâu cu lungimea segmentului de 4337 m, de ordinul 1, iar în partea sudică a aceluiași sat există un alt pârâu cu lungimea de 2167 m, de asemenea de ordinul 1.

Apele freatice au un impact semnificativ asupra formării solului, influențând adâncimea și natura acestora, precum și gradul de mineralizare. Aceste caracteristici determină procesele de gleizare, înmlăștinire și salinizare. În zonele situate departe de lunci, apele freatice, aflate la adâncimi mai mari de 3 m, nu influențează procesul de solificare, subliniind complexitatea interacțiunilor dintre apă și sol în aceste regiuni.

Imag 1.2.2 Componenta hidrografică or. Rezina

1.3 Solul

Relieful joacă un rol esențial în formarea și diversificarea solurilor, influențând procesele de denivelare și frământare, iar acest lucru se reflectă în energia de relief, înclinare, evoluție și vârstă. În funcție de tipologia reliefului, condițiile substratului și ale materialului parental, precum și factorii hidrografici și hidrologici, contribuie semnificativ la variabilitatea învelișului de sol.

Analiza pedologică în orașul Rezina

În urma analizei pedologice, în orașul Rezina, s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia au fost identificate aproximativ 20 de varietăți de sol. Majoritatea acestora sunt favorabile agriculturii, fiind utile pentru cultivarea culturilor anuale. Cele mai predominante soluri sunt cernoziomurile, în special cernoziomul argiloiluvial, care constituie o parte semnificativă a profilului pedologic.

Cernoziomul tipic: Acesta se găsește preponderent în zona de nord a localității, având o fertilitate ridicată, ceea ce îl face ideal pentru activitățile agricole.

Solul cenușiu: Acesta este prezent în zona de vest, în culmi, și este caracterizat printr-o compoziție distinctă ce influențează tipurile de vegetație din acea regiune.

Solurile mocirlă s-au format în zonele umede, în special în văile învecinate cu albiile râului Nistru, râulețelor Ciorna și Rezina, precum și în vâile învecinate ale pârailor. Aceste soluri reflectă diversitatea tipurilor de sol și adaptabilitatea lor la condițiile ecologice locale.

Eroziunea solurilor: Orașul Rezina se confruntă cu o varietate de tipuri de soluri, fiecare având un grad diferit de eroziune. Soluri **slab erodate:** Cernoziom cu textură lutoasă, cernoziom cu textură luto-argiloasă. Soluri cu **eroziune moderată:** Cernoziom cu textură luto-argiloasă, Rendiză cu textură luto-nisipoasă. Soluri **puternic erodate:** Cernoziom cu textură lutoasă.

Cariera din Rezina este o sursă esențială de resurse minerale, cum ar fi calcarul și nisipul, având un impact considerabil asupra economiei locale. Aceasta furnizează materiale fundamentale pentru construcții și industrie, sprijinind astfel activitățile economice din zonă.

Imag 2.2.2 Componenta Solului a or. Rezina, s. Stohnaia, s. Ciorna, s. Boșernița

Legenda		
 Sol deteriorat	 Cernoziom carbonatic	 Mocirlă
 Vertisol	 Cernoziom sudic	 Sol cernoziomoid
 Sol deluvial	 Cernoziom argiloiluvial	 Sol cernoziomoid levigat
 Sol cenușiu	 Cernoziom levigat	Soluri erodate
 Rendzină	 Cernoziom obișnuit	 Puternic erodate

Așezată într-o regiune geologică favorabilă, cariera respectă reglementări stricte pentru a minimiza efectele asupra mediului. Printre acestea se numără măsuri de monitorizare a extracției și adoptarea unor practici ecologice. Reabilitarea terenurilor afectate după închiderea activităților de extracție este o prioritate, având rolul de a restabili ecosistemele locale și de a preveni eroziunea solului. Prin urmare, cariera nu doar că contribuie la dezvoltarea economică, ci și la protecția mediului, promovând un model sustenabil de utilizare a resurselor naturale.

Resurse minerale

În limitele teritoriului or. Rezina sunt înregistrate următoarele resurse minerale: **calcar, argilă, nisip, prundiș**. (Conform avizului Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale Nr 1049/04 din 05.12.2023). În limitele or. Rezina, inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia este amplasat complexul de zăcăminte calcar și argilă pentru producerea cimentului (substanță minerală utilă de importanță națională) și nisip,prundiș pentru construcții.

În general, resursele minerale din or.Rezina sunt importante pentru economia locală și pentru dezvoltarea infrastructurii, dar este necesar să se echilibreze exploatarea cu protecția mediului și dezvoltarea durabilă.

2. POLUAREA MEDIULUI

Poluarea mediului se referă la introducerea de substanțe sau agenți contaminanți în mediu care au un impact negativ asupra sănătății umane, animalelor, plantelor și echilibrului ecologic. Aceste substanțe pot proveni dintr-o varietate de surse și pot afecta aerul, apa și solul.

Poluarea Aerului

Factorii de poluare:

- **Emisii Industriale:** Poluarea aerului în Rezina poate fi influențată de emisii provenite de la industrii și instalații care utilizează combustibili fosili.
- **Traficul Rutier:** Emisiile de dioxid de carbon și alte gaze poluante din vehiculele de transport contribuie la poluarea aerului.

Deoarece orașul este unul industrial, aerul este foarte poluat din considerente că în preajma orașului se găsește prezența întreprinderilor industriale mari – uzina de ciment din Rezina, uzinele de ciment și metalurgică din orașul Rîbnița, fabricile funcționează pe bază de gaze și cărbune, dar, ar putea să folosească și anvelope uzate. Gazele emise în urma arderii materiei prime pentru producerea materialelor de construcție sunt cele mai toxice pentru viața și sănătatea omului. Unele întreprinderi mai mici sunt amplasate în nemijlocita apropiere de zona locativă.

În oraș cât și în suburbiile orașului sunt multe case de locuit la sol unde ca agent termic servește cărbunele și lemnul, astfel există o probabilitate de creștere a emisiilor de mono carbon, care au consecințe negative asupra sănătății.

Un alt factor care influențează la calitatea aerului este transportul auto, deoarece orașul Rezina și satele din componența lui sunt travesate de drumurile de interes Național R20 și Regional G42, G41 pe care circulă un flux foarte mare de autoturisme, ulterior se degajă gaze de eșapament, str. Centurii unde la fel este traversată de autoturisme de mare tonaj. Poluarea aerului este cauzată în mare parte de industriile și de instalațiile gazoase care în mod constant afectează aerul.

Pe teritoriul orașului se găsesc următoarele instalații ale obiectivelor industriale care poluiază aerul orașului și satelor din componența lui.

Tabelul 3.2.1 Lista obiectivelor industriale periculoase(OIP) din or. REZINA, s. Ciorna, s.Boșernița și s. Stohnaia, r-onul Rezina în evidență la INST

Nr d/o	Denumirea operatorului	Adresa obiectivului	Denumirea OIP
1.	S.A. "Lafarge Ciment"	S. Ciorna, r-nul Rezina	Cariera de piatră Rezina-II
2.	Lafarge Ciment (Moldova) S.A	or. Rezina, str. Viitorului,1	Stația de alimentare cu combustibil lichid
3.	Î.C.S "Bemol Retail"	or.Rezina, str. Lomonosov,57	Stația de alimentare cu combustibil lichid
4.	S.R.L "Vento Retail "	Or. Rezina 27 August 1989, 4	Stația de alimentare cu combustibil lichid
5.	Î.M "Tirex Petrol" S.A	Or. Rezina str. Centurii 1	Stația de alimentare cu combustibil lichid
6.	Baghete Nova	Or. Rezina str. 27 August 28/1	Instalații de alimentare cu gaze a brutăriei
7.	Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Pentenciarul nr. 17	Or. Rezina, str. Nistriana,1	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos
8.	Panifcoom SRL	Or. Rezina, str. Sciusev,5	Instalații de alimentare cu gaze a brutăriei
9.	"Dor-August" S.R.L	Or. Rezina, str. 1Mai,2/1	Instalații de gaze a Uscătoriei de fructe
10.	Scoala -internat auxiliară	Or. Rezina, str. 1 Mai,22	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos
11.	S.A. Lafarge Ciment Moldova	Or. Rezina, str. Viitorului,1	Macarale Recipiente Turle sistemul de aprovizionare cu gaze a Uzinei de ciment
12.	"Max- Victor SRL"	Or. Rezina, str. 1 Mai. 4	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos
13.	"Orhei Gaz" S.R.L "Rezina- Gaz" fil	Or. Rezina Str. Lomonosov,46	Sistemul de distribuție a gazelor
14.	Primăria or. Rezina	Or. Rezina, str. 27 August 1	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos liceul "A. Pușkin"
15.	Primăria or. Rezina	Or. Rezina, str. Eminescu 22	Instalații de gaze a Centralei termice pe combustibil gazos Grădinița de copii Nr:5

În luna septembrie 2024, în orașul Rezina a fost instalat un dispozitiv de măsurare a calității aerului atmosferic. Amplasat în apropierea primăriei, acest dispozitiv oferă locuitorilor posibilitatea de a observa în timp real indicii referitoare la poluare și condițiile atmosferice. Această inițiativă are scopul de a spori conștientizarea comunității privind importanța unui mediu curat și de a promova sănătatea publică. Localnicii pot verifica parametrii calității aerului, cum ar fi nivelurile de PM10, PM2.5, dioxid de azot și altele, având astfel acces la informații esențiale pentru a-și proteja sănătatea și a contribui la un mediu mai curat.

2.2 Poluarea Apei

Poluarea apei are loc în urma scurgerii apelor reziduale, apelor meteorice, și a deșeurilor care sunt direct aruncate în apele de suprafață. Casele particulare din satele s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia au gropi de canalizare, de unde apele reziduale sunt evacuate la solicitarea proprietarilor contraplată, în așa mod poluând solul și apele freatice, care se scurg și ajung în râul Nistru. O parte din apele meteorice de pe teritoriul întreprinderilor amplasate în zona de protecție a râurilor se scurg neepurate în râul Nistru, ceea ce duce la infectarea și impurificarea apelor de suprafață.

Principalele surse de poluare a apelor din or. Rezina sunt:

- **Deșeuri industriale și chimice:** Industriile eliberează o varietate de substanțe chimice periculoase în apă, cum ar fi metale grele, detergenți și pesticide.
- **Deșeuri domestice:** Gunoiul și apa reziduală din gospodăria pot conține substanțe nocive, cum ar fi produse chimice de curățare și deșeuri alimentare.
- **Agricultura:** Utilizarea excesivă a pesticidelor și fertilizanților poate duce la poluarea apei prin filtrarea în sol și apoi în rezervoarele de apă subterane.
- **Eroziunea solului:** Ploile puternice pot dizolva substanțele din sol și le pot transporta în rezervoarele de apă, poluându-le.
- **Sisteme de Canalizare și Epurare**

2.3 Poluarea Solului

Prin poluarea solului se înțelege contaminarea acestuia cu diverși factori dăunători, precum substanțe chimice sau radioactive, elemente toxice sau alte materii care cauzează probleme atât în ceea ce privește creșterea normală a plantelor, cât și sănătatea oamenilor și a animalelor.

Activitățile industriale, agricole și domestice produc din ce în ce mai multe deșeuri, care sunt o cauză directă a degradării solului. Poluarea Solului din oraș este afectată în mare parte de deșeurile

urbane care cuprind atât rezidurile comerciale cât și cele domestice precum și resturile din sistemul de canalizare. Cea mai mare parte a solului este poluată de materiale ca plasticul, sticla, conserve metalice, fibre, hârtie, cauciucuri și alte materiale care pentru ca să se decompună le este necesar mulți ani. Poluarea urbană este la fel de periculoasă ca cea industrială, deoarece este de mari proporții, iar resturile se degradează extrem de lent.

Poluarea industrială este una din activitatea care influențează negativ asupra solului, prin aceasta se numără poluanți industriali care provin din surse precum industriile de exploatare a mineralelor cum este fabrica SA Lafarge Ciment Moldova care de asemenea comercializează cimentul, comerțul cu ridicata a nisipului, pietrișului, gipsului. Pentru fabricarea diferitor materiale de construcție sunt utilizați diferiți agenți ca zgura, cenușa, care duc la poluarea solului. Acești poluanți afectează și degradează proprietățile biologice ale solului, mai ales din cauza cantităților mari și a substanțelor de proveniență artificială.

În urma acestor tipuri de poluare degradează în mod direct solul, astfel trece prin diverse procese ca: eroziune, contaminarea, salinizarea, alunecări de teren, inundații.

3. GESTIONAREA DEȘEURILOR, SALUBRIZAREA

Gestionarea deșeurilor în orașul Rezina, ca în multe alte orașe, este un aspect crucial pentru menținerea curățeniei și sănătății publice. Serviciul de salubritate în Republica Moldova este responsabil pentru colectarea, transportul, tratarea și eliminarea deșeurilor. Sistemul de salubritate este structurat pentru a gestiona eficient deșeurile menajere și comerciale, dar există provocări și oportunități de îmbunătățire.

În dependență de alte localități r-oul Rezina face parte din localitățile mai slab dezvoltate în ceea ce privește salubritatea deșeurilor comparativ cu anul 2019 (21,41%) a crescut în anul 2021 (51,40%).

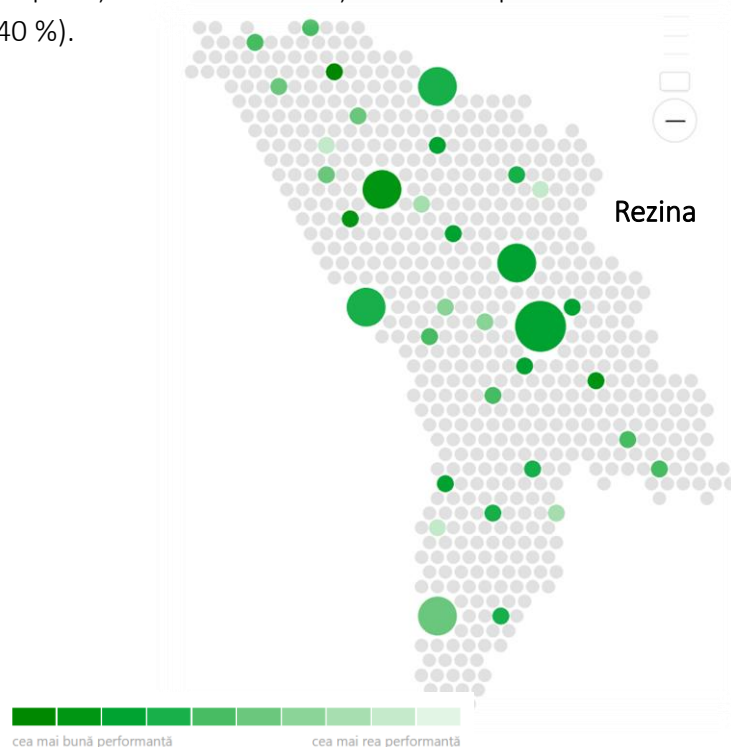

Figura 4.1.1 Gradul de acces al populației la serviciul public de salubritate Republica Moldova

3.1 Organizarea instituțională

Serviciul de evacuare a deșeurilor este efectuat de către ÎM „Servicii Comunal Locative” Rezina. Întreprinderea municipală a cărei activități de bază este eliminarea deșeurilor și a apelor uzate; salubritate și activități similare, cu sediul în orașul Rezina, str. Dacia, 37, are cca 100-149 angajați.

În orașul Rezina Î.M. „Servicii Comunal Locative Rezina,, evacuiază regulat deșeurile menajere solide de la sectorul locativ cu multe nivele, obiectele sociale, sectoarele locative individuale și de la agenții economici. În anul 2019 volumul deșeurilor acumulate și evacuate s-a mărit considerabil și a constituit 29800 m³.

Tariful pentru colectarea și evacuarea deșeurilor pentru populația din blocurile locative este de 17,63 de persoană în lună, iar pentru sectorul particular – 47 lei de gospodărie în lună. Tarifal pentru persoanele juridice indiferent de forma de proprietate, gospodării țărănești – 225 lei/m.p. fără TVA. Facturile pentru plată a serviciului sunt livrate la gospodării sau întreprinderi, ulterior achitate la bancă sau oficiul postal.

3.2 Organizarea gestionării deșeurilor

În cartierele locative individuale deșeurile menajerie sunt acumulate și evacuate organizat o dată în săptămână. Conform datelor statistice, serviciul deservește un număr de cca 4500 gospodării. La nivel local există 57 locuri cu 196 containere pentru depozitare deșeurii, dintre care mai mult din 50% necesită a fi amenajate. Deșeurile solide sunt colectate de la gospodării și afaceri conform unui program prestabilit. Frecvența colectării poate varia în funcție de tipul de deșeu și de zona urbană sau rurală. Deșeurile sunt evacuate la gunoștea autorizată a orașului, amplasată în partea de vest a orașului.

3.3 Depozitarea deșeurilor

Gunoștea din orașul Rezina se întinde pe o suprafață de 0,96 ha și este situată în partea de vest a localității, având o funcționare continuă din anul 1990. Conform datelor de la Î.M. „Servicii Comunal Locative Rezina”, aproximativ 50% din capacitatea sa totală este ocupată.

Teritoriul gunoștei este delimitat printr-un gard, dar nu beneficiază de un sistem de drenare adecvat, ceea ce poate afecta gestionarea apelor uzate. În jurul gunoștii se află un brâu de protecție sanitară, format din două părți, pentru a minimiza impactul asupra mediului înconjurător.

În oraș există 33 de platforme autorizate pentru colectarea deșeurilor menajere, construite în urmă cu 10-15 ani, care necesită renovare. Aceste platforme sunt distribuite uniform pe întreg teritoriul orașului și facilitează evacuarea zilnică a deșeurilor, asigurând astfel o gestionare eficientă a deșeurilor și contribuind la păstrarea curățeniei și sănătății comunității.

CONCLUZII

Starea mediului în orașul Rezina necesită o atenție sporită, iar protecția mediului trebuie să devină o prioritate. Calitatea aerului este afectată de poluarea generată de trafic, industrii și construcții, ceea ce subliniază importanța reducerii emisiilor de gaze de eșapament și a altor poluanți atmosferici.

Pentru a proteja mediul, gestionarea deșeurilor trebuie să fie eficientă. Este esențială extinderea infrastructurii de reciclare și implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor, pentru a diminua impactul asupra mediului.

În plus, poluarea fonică generată de activitățile comerciale și industriale, precum și de trafic, afectează confortul și sănătatea locuitorilor, iar măsurile de reducere a acesteia sunt necesare.

Prin urmare, pentru a proteja mediul în Rezina, este crucială o abordare integrată, care să includă educație ecologică, investiții în infrastructură verde și reglementări stricte. Colaborarea între autorități, comunități și sectorul privat va fi esențială pentru a crea un mediu mai curat, mai sănătos și mai durabil pentru toți locuitorii.

RECOMANDĂRI

Pentru îmbunătățirea Stării Mediului orașului Rezina se propun următoarele măsuri stipulate în tabelul **disfuncționalități și priorități**:

Disfuncționalități	Priorități
Starea Mediului	
<p>Poluarea aerului este unul din cel mai mare dezavantaj al orașului, întrucât orașul este unul industrial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru a preveni acest efect se va stipula brâu de protecție sanitară, se va propune spații verzi și de recreere conform normativelor sanitare. - Creșterea gradului de înverzire în orașului va avea loc și pe seama curților blocurilor locative prin amenajare / înverzirea acestora prin replanificarea curților zonelor locative. Dezvoltarea unui program de susținere a activităților de înverzire/amenajare a curților blocurilor. - Monitorizarea permanentă a calității aerului, cu monitorizarea permanentă a instalațiilor de purificare a prafului, înlocuirea utilajului vechi cu unul nou mai modern, care va permite micșorarea degajării dioxidului de azot și monoxid de carbon; - Modernizarea întreprinderilor, cu implementarea tehnologiilor ecologic pure, care va micșora degazarea emisiilor în aerul atmosferic;
<p>Nu sunt delimitate zonele și fîșiile de protecție a apei râurilor și a bazinelor acvatice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Se propune înverzirea brîului de protecție sanitară zonelor a bazinelor acvatice pentru a asigura un echilibru ecologic, delimitarea Zonelor și fîșiilor de protecție conform legii Nr. 440 din 27.04.1995 care va servi și ca coridoare pentru biodiversități. - Proiect de amenajare și de revitalizare a brîului de înverzire a spațiilor acvatice care va asigura protecția resurselor acvatice, mărirea zonelor verzi , protecția biodiversității.

Serviciul de salubritate	
Mai mult de 50 % din zona de depozitare a deșeurilor este completă, terenul este lipsit de sistemul de drenare, ceea ce afectează starea solului.	- Se propune o stație de reciclare a deșeurilor, proiectarea sistemului de drenaj, îmbunătățirea sistemului de colectare a gunoierilor.
Nivelul scăzut de conectare la serviciul de salubritate, o parte din deșeuri solide sunt aruncate în zone neautorizate, care afectează poluarea mediului.	Se propune îmbunătățirea sistemului și conectarea locatarilor la serviciu de salubritate cu scopul protecției mediului și respectarea cerințelor igienico-sanitare a teritoriului orașului. Implementarea unui proiect de gestionare integrală a deșeurilor, gunoierilor neautorizate de pe teritoriul orașului pot fi lichidate cu suportul financiar de la fondul ecologic sau alte fonduri.
Punctele de colectare a deșeurilor au un aspect și design învechit, tomberoanele utilizate la punctele de colectare sunt vechi multe din ele afectate de incendii, echipamentul pentru colectare și transportare a deșeurilor (tractoarele și atogunoierile) ineficiente.	Promovarea unei politici pentru a atrage investiții în sfera serviciului de salubritate, cu scopul de îmbunătățire a punctelor de colectare a deșeurilor, echipamentul de colectare și transportare a deșeurilor, extinderea tomberoanelor către toți locatarii orașului și a satelor din componența lui. -regândirea designului punctelor de colectare a deșeurilor pentru a le face mai funcționale și integrate din punct de vedere arhitectural. - colectarea separată a DMS pe platforme special amenajate - câte 4 tomberoane pentru colectarea separată a DMS, hârtie, sticlă, plastic și alte deșeuri.

În anul 2024 a fost aprobată **Strategia de Mediu pentru anii 2024-2030 a Republicii Moldova**, un document esențial care își propune să abordeze problemele de mediu și să asigure dezvoltarea durabilă a țării. Această strategie vizează protejarea și conservarea resurselor naturale, promovarea unui mediu sănătos și susținerea unei economii verzi. Iată un rezumat al principalelor componente ale acestei strategii:

1. Viziune și Obiective Strategice

Crearea unui mediu curat și sănătos, care să sprijine dezvoltarea economică durabilă și bunăstarea populației.

- Îmbunătățirea calității aerului, apei și solului.
- Conservarea biodiversității și a ecosistemelor naturale.
- Promovarea unei economii circulare și reducerea impactului negativ al activităților economice asupra mediului.
- Îmbunătățirea gestionării resurselor naturale și a riscurilor de mediu.

2. Gestionarea Deșeurilor

Obiective:

- **Reducerea Generării de Deșeuri:** Promovarea economiei circulare prin reducerea deșeurilor la sursă și îmbunătățirea eficienței resurselor.
- **Colectare și Reciclare:** Extinderea și modernizarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor, dezvoltarea infrastructurii de reciclare și reutilizare a materialelor.
- **Managementul Deșeurilor Periculoase:** Implementarea unor măsuri stricte pentru gestionarea și eliminarea deșeurilor periculoase și a deșeurilor medicale.

3. Protecția Apelor

- **Calitatea Apei:** Monitorizarea și îmbunătățirea calității apei în râuri, lacuri și surse de apă potabilă.
- **Gestionarea Resurselor de Apă:** Implementarea unor măsuri eficiente pentru gestionarea și conservarea resurselor de apă, inclusiv prevenirea poluării și gestionarea resurselor de apă subterană.

4. Calitatea Aerului

- **Reducerea Emisiilor:** Reducerea emisiilor de poluanți atmosferici din surse industriale și de transport.
- **Monitorizare:** Îmbunătățirea sistemelor de monitorizare a calității aerului și implementarea unor măsuri de control al poluării.

5. Conservarea Biodiversității și a Ecosistemelor

- **Protejarea Speciilor și Habitatelor:** Conservarea speciilor pe cale de dispariție și a habitatelor naturale, prin crearea și gestionarea ariilor protejate.
- **Restaurarea Ecosistemelor:** Implementarea proiectelor de restaurare ecologică pentru a îmbunătăți starea ecosistemelor afectate.

6. Schimbările Climatice

- **Reducerea Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră:** Implementarea de măsuri pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și promovarea energiei regenerabile.
- **Adaptare la Schimbările Climatice:** Dezvoltarea și implementarea unor strategii de adaptare pentru a face față impactului schimbărilor climatice, inclusiv prin planificarea urbană și gestionarea resurselor naturale.

Implementarea acestei strategii necesită angajament din partea tuturor părților interesate și o cooperare eficientă între sectorul public și privat, precum și între cetățeni și autoritățile locale. Obiectivele și măsurile incluse în strategia de mediu vor contribui la crearea unui mediu mai curat și mai sănătos în Republica Moldova.